

PROGRAM ROZVOJA OBCE TRNAVÁ HORA

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE NA ROKY 2014 – 2021

Trnavá Hora

/ Jalná, Trnavá Hora a Kľačany /

Rok 2014

Zadávatel': obec Trnavá Hora

Spolupráca: obecný úrad, občania, zástupcovia miestnych iniciatív a iní

Dokument vznikol za podpory:

obce Trnavá Hora

a podpory

Občianskeho združenia **KRTKo**

Za množstvo užitočných a vzácnych informácií, aktívnu spoluprácu pri analýzach, hodnotení súčasného stavu ako aj pri programovaní budúcnosti obce do roku 2021

d' a k u j e m e

starostovi, pracovníkom obecnému úradu, aktívnym podnikateľom, zástupcom občianskych iniciatív, spolkov, klubov, partnerom a všetkým zúčastneným obyvateľom, ktorí prejavili záujem a spolupracovali na tomto dokumente.

SCHVÁLENÉ Dňa:	Číslo uznesenia
Pečiatka a podpis	

Programovacie obdobie: 2014 – 2021

OBSAH

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Úvod	3
1.1 Program rozvoja obce	3
1.2 Ciele a procesy programovania	5
1.3 Štruktúra programu	7
1.4 Úvodná charakteristika riešeného územia	8
1.5 Širšie územné väzby	9
2. Analýza geografického a environmentálneho potenciálu	10
2.1 Prírodné pomery	10
2.1.1 Geologické pomery	10
2.1.2 Geomorfologické pomery	11
2.1.3 Klimatické pomery	11
2.1.4 Hydrologické pomery	12
2.1.5 Pôdne pomery	12
2.1.6 Rastlinstvo a živočíšstvo	12
2.1.7 Chránené územia	13
2.1.8 Životné prostredie	16
2.2 Súčasná krajinná štruktúra	17
2. Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov	19
2.3 Urbanistická štruktúra sídla	19
2.4 Kultúrno – historický potenciál	20
2.5 Demografická situácia	22
2.6 Technická infraštruktúra	26
2.7 Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie	29
2.8 Hospodárska základňa	33
2.9 Rekreačia a cestovný ruch	36
2.10 Trh práce	40
2.11 Ľudský potenciál	42
2.12 Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)	43
2.13 Realizovaný rozvoj	52
2.14 Finančná analýza	54
3. SWOT analýzy	56
3.1 Vnútorne SWOT analýzy	56
3.2 Vonkajšie SWOT analýzy	58
3.3. Problémová analýza	60
4. Hodnotenie	61
4.1 Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)	61
STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ	63
1. Strategický cieľ	64
2. Špecifický cieľ č. 1, opatrenia a aktivity	64
3. Špecifický cieľ č. 2, opatrenia a aktivity	72
4. Špecifický cieľ č. 3, opatrenia a aktivity	80
2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu	87
6. Riadenie programu	87
7. Hlavné zásady administratívy	87
3. Finančné zabezpečenie a harmonogram	88
4. Monitoring	89
4.1 Monitorovací orgán Programu rozvoja	89
4.2 Monitorovacie ukazovatele – príloha č. 2	89
5 Časový harmonogram realizácie programu	89
5.1 Krátkodobé plánovanie do roku 2017	90
5.2 Plán investičných a neinvestičných zámerov – príloha č. 1	90
INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA	91
Prílohy k dokumentu	92
Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu	92

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Úvod

1.1 Program rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Program rozvoja) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so **zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja**. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa metodiky spracovanej v rámci Programu obnovy dediny „Programovanie trvaloudržateľného rozvoja vidieckych mikroregiónov“ ako spracovať strategický dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja združenia vidieckych obcí (autor: Ing.arch. Iveta Kavčáková a kol. - aktualizácia 2014).

Vypracovaním Programu rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Program sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť. Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie Programu.

Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
Zákon č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

Citácia : §8 Program rozvoja obce

(1) (1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.⁶⁾

(2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

(4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,⁸⁾ je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

6) § 13 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

8) Zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

Pri programovaní hrá dôležitú rolu práve rozdiel medzi obcou s cca 100 obyvateľmi a menej a obcou s 2000 a viac obyvateľmi. Programovanie touto metódou zohľadňuje skutočnosť,

že ide o väčšiu obec s počtom 1183 obyvateľov (ŠÚSR 31.12.2013), ktorá nevyniká výrazným hospodárskym ani sociálnym rozvojom. Nie je možné programovať rozvoj takejto vidieckej obce rovnako ako na úrovni miest. Sociálnymi a ekonomickými partnermi sú priamo obyvatelia obce a tí, ktorí na území obce podnikajú resp. tí, ktorých inštitúcie sa na území nachádzajú.

V prípade obce **Trnavá Hora** ide o tzv. "prejazdnu" obec s priaznivým dopravným prístupom vo vzťahu k lokalizácii významnejších ekonomických resp. sociálnych aktivít, časti Kľačany, Horná Trnavá Hora, a Jalná sú koncové, bez dopravného prepojenia s inými obcami. Trnavá Hora má prioritne charakter obytnej obce. Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti, realizačnej a finančnej.

Program sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy. Ako východiská pre definovanie jednotlivých častí Programu rozvoja obce boli okrem iných:

1. **Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja OBCE/OBCÍ/VÚC** (v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014)- **pracovná verzia (MDVaRR SR) – ako orientačný podklad**
2. **Koncepcia územného rozvoja Slovenska**
3. **Územný plán VÚC Banskobystrického kraja**
4. **PHSKR Banskobystrického kraja**
5. **Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom**
6. **Vlastivedný slovník obcí na Slovensku**
7. **Fotodokumentácia má výlučne dokumentačný charakter a je prevzatá z dostupných zdrojov (web stránky a z obce).**

1.2 Ciele a procesy programovania

Obec Trnavá Hora pristúpila k riešeniu PHSR obce z dôvodu stanovenia hlavných rozvojových cieľov do budúceho obdobia do roku 2021. Programovacie obdobie je zhodné s programovacím obdobím Národnej stratégie rozvoja SR vo väzbe na programovacie obdobie EÚ. Cieľom práce na programovaní stratégie rozvoja obce Trnavá Hora je stanovenie cieľového stavu obce v roku 2021 a programovanie krokov teda parciálnych cieľov, opatrení a aktivít na dosiahnutie tohto cieľa.

Programovanie prebiehalo na dvoch úrovniach.

1. **Zvnútra** – Plánovanie s verejnosťou v obci
Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou
(zástupcovia partnerských a záujmových skupín a podnikateľskou sférou v obci)
2. **Zvonku** - Pohľad a hodnotenie odborníka na riešené územie
(na krajinu, ekológiu, architektúru, dopravu, a iné) z hľadiska existujúcich
a potenciálnych zdrojov (prírodné, fyzické, duchovné, ľudské, ekonomické a iné)
3. **Dohoda** - Výsledkom programovacieho procesu je dohoda záujmových strán na spoločnej vízii a stratégii rozvoja.

Plánovanie s občanmi

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane užívateľov územia obce, ktorí boli obcou vyzvaní zúčastniť sa procesu programovania. Účasť bola dobrovoľná a proces transparentný.

Informácia o príprave prác na Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja bola zverejnená miestnym rozhlasom, na web stránke obce www.trnavahora.sk a na verejnej tabuli dňa 1.10. 2014. V rámci získavania verejnej mienky boli verejnosti poskytnuté 2 možnosti participácie na programovaní: 1. **Aktívne** - zúčastniť sa na programovaní a osobne prispieť k tvorbe stratégie rozvoja obce alebo 2. **Pasívne** – prostredníctvom ankety, ktorá bola rozoslaná dňa 1.10.2014 do domácností v obci a Prieskumu verejnej mienky na web stránke obce. Uzávierka odosielania ankety bola do 30.10.2014. Účasť verejnosti bola umožnená aj priebežne počas procesu možnosťou doručenia podnetov, návrhov a riešení na uvedený kontakt. Miestni podnikatelia mali príležitosť reagovať prostredníctvom dotazníka, ktorý im bol zaslaný. Návratnosť možno vyhodnotiť ako neuspokojivú, keďže z celkového počtu obyvateľov sa v ankete vyjadrilo 11 obyvateľov a dotazník zaslal 0 podnikateľ a 1 inštitúcia (Základná škola) čo predstavuje 1 % návratnosť. Anketa v tlačenej verzii pre občanov obsahovala 7 otázok a priestor na námety na zlepšenie života v obci. Celkom navštívilo web stránku obce a dotazník 64 respondentov, z ktorých dotazník vyplnilo len 11 a nedokončilo 7. 46x bol dotazník zobrazený ale nevyplnený. Dotazník bol prístupný od 18.9. – 1.11.2014. Celkom bolo, 23 otázok. Najviac sa zapojili vekové skupiny od 21 -40 v zamestnaneckom pomere stredného vzdelania. Podnikateľ alebo zamestnávateľ ani jeden. Za najdôležitejšiu oblasť, ktorej by sa mala venovať stratégia rozvoja obce sú:

- vzhľad obce a krajiny
- riešenie zamestnanosti
- deti a mládež
- bývanie a až potom služby obyvateľstvu a životné prostredie a vybavenosť územia.

Napriek tomu obyvateľom chýbajú zariadenia občianskej vybavenosti –športové, zdravotnícke a sociálne. Investície obce respondenti nasmerovali do výstavby bytov, a pozemkov RD, do ľudí a zručností pre zamestnanie, vzdelávanie a komunálny život, a až potom podnikanie a deti a mládež.

Rovnako sú za dôležité v rozvoji považované prírodné zdroje. Úroveň služieb obyvateľom bola z väčšiny hodnotená ako priemerná.

Na 1. stretnutí 16.10.2014 občania a miestni aktéri prišli a hovorili o tom, čo je v obci slabou stránkou a čo navrhujú zmeniť, zrušiť a riešiť ale aj o tom, čo je silnou stránkou a čo navrhujú ponechať, obnoviť a rozvíjať. Súčasne sa zaoberali zamyslením sa nad tým, v čom vidia nové možnosti rozvoja a v čom možné riziká. Takejto analýze problémov hovoríme aj **SWOT analýza** s verejnosťou. Stretnutie začalo želaniami občanov na otázku: „Aká by mala byť naša obec o 10-15 rokov?“. Želanie sa stalo dlhodobou víziou aj pre roky 2014 -2021. Cieľom stretnutia boli diskusie o možnostiach a predpokladoch rozvoja obce a toho, čo obyvateľ, užívateľ resp. návštevník od rozvoja očakáva.

Na 2. stretnutí 11.12.2014 občania a miestni aktéri programovali rozvoj obce do roku 2021. **Výsledkom práce s rozvojovými aktérmi a vyhodnotenia anketového prieskumu verejnej mienky**

boli priority rozvoja obce Trnavá Hora podľa rozvoja oblastí ako: ľudia, bývanie, malé a stredné podnikanie, technická vybavenosť, sociálna starostlivosť, ŽP a iné.

Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou

Z programovania sa na základe dobrovoľnosti a ochoty spolupracovať vytvorí skupina tzv. **aktívna verejnosť**, ktorá v obci definuje **víziu**, **SWOT analýzu** územia, jeho potenciál a predpoklady rozvoja, **plánuje a hodnotí priority rozvoja**.

Akčnú skupinu tvoria aktívni občania, predstavitelia obce, záujmových skupín, podnikateľov, štátnej správy a odborníkov, ktorých záujmy tvoria základ pre budúci rozvoj.

Súbežne s prácou s verejnosťou odborníci spracovali **Audit územia a zdrojov**, ktorý je zas akýmsi „**pohľadom zvonku**“. Ten hodnotí územie a existujúce zdroje (okrem územia sú to ľudia, príroda, stavby, história, a pod.) , porovnáva s vonkajším prostredím a zohľadňuje vyššie vstupy a požiadavky na územie obce.

Akčná skupina porovnáva obidva pohľady, výsledkom čoho má byť jasná a presvedčivá **spoločná rozvojová stratégia**, teda odpoveď na otázku „**Čo chceme v rozvoji obce dosiahnuť a akým spôsobom**“ za obdobie 7 rokov a čo povedie všetkých k oživeniu a posilneniu a čo zaručí trvaloudržiateľný rozvoj. Práca všetkých zainteresovaných má byť spoločnou dohodou na strategických krokoch smerovaných k spoločnému cieľu.

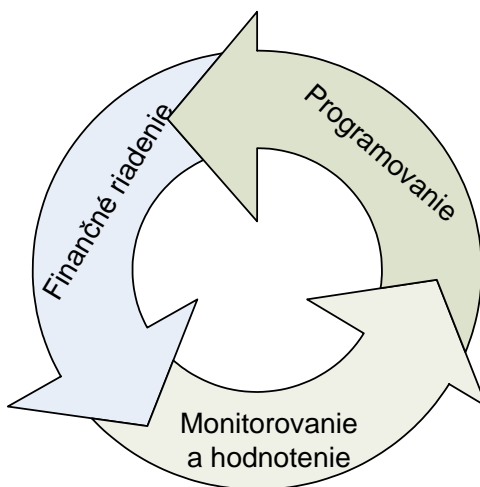

1.3 Štruktúra programu

Analytická časť		Popis a hodnotenie		
		SWOT analýza		
		Smery rozvoja		
		Ciele a priority		Strategická časť
		Stratégia soc. ekon. rozvoja		
		Programovanie		
		Finančné zabezpečenie		
Implementácia		Riadenie programu		
		Monitoring		
		Organizačné zabezpečenie		

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné zabezpečenie
- monitorovanie a hodnotenie

1.4 Úvodná charakteristika riešeného územia

Región: okres Žiar nad Hronom
 Nadmorská výška: 455 m n.m.
 Rozloha: 2454,55 ha 24,55 km²
 Počet obyvateľov: 1183 (k 31.12.2013)
 Hustota obyvateľstva: 49 obyvateľ(ov)/km²
 Prvá písomná zmienka: 1388
 Štatistická územná jednotka: 517313 PSČ: 966 11
 Adresa obecného úradu: Okružná cesta 229/21, 966 11 Trnavá Hora
 Webové sídlo: <http://www.trnavahora.sk>

Obec Trnavá Hora sa nachádza na strednom Slovensku, v severovýchodnej časti okresu Žiar nad Hronom, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja.

Riešené územie tvoria tri katastrálne územia: Trnavá Hora, Kľačany a Jalná, veľkosti 2 455 ha. Kataster Trnavej Hory a Kľačian sa rozprestiera na južnom svahu Kremnických vrchov na zachovanom zvyšku pliocénnej úrovne pravej strany rieky Hron. Južná časť územia, kataster Jalnej sa nachádza na ľavom brehu rieky Hron a zasahuje do pohoria Štiavnické vrchy. Prevažne zalesnený povrch chotára tvoria ryolity a ryodacity. Stredná časť chotára je odlesnená, inde rastie buk, dub, borovica. Má hnedé lesné pôdy. Nadmorská výška obce v jej strede je 488 m (stred m.č. Trnavá Hora), v jej chotári je 260 - 700 m (Trnavá Hora), 298-823 m (Kľačany) a 257 – 718 m (Jalná).

Počet obyvateľov je úradne zachytený od druhej polovice 19. storočia: v roku 1869 počet obyvateľov 723, v roku 1890 – 768, v roku 1910 – 992 až narástol v roku 1970 na 1283 obyvateľov. V súčasnosti má obec 1183 obyvateľov.

Obec leží východne 9,5 km od okresného mesta Žiar nad Hronom a 33 km juhozápadne od krajského mesta Banská Bystrica. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1388.

Základná charakteristika obce Trnavá Hora

Tabuľka č. 1 a 2

Obec	id. číslo	okres	najnižšia nadm. výška	najvyššia nadm. výška
Trnavá Hora	00321052	Žiar nad Hronom	261	774

Zdroj: ŠÚSR k 31.12.2013

Obec	Kód ZUJ	Rozloha katastra v km ²	Počet obyvateľov v r. 2013	Hustota obyvateľstva v katastri: obyv./ km ²	Výročie prvej písomnej zmenky o obci v r. 2014
Trnavá Hora	517313	24,55	1183	49	626

Poloha obce v rámci Slovenska

1.5 Širšie územné väzby

Obec Trnavá Hora sa nachádza vo východnej časti okresu Žiar nad Hronom, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Údolnou nivou rieky Hron prechádza rýchlostná cesta R1, ktorá je súčasťou európskej cesty E58 a E571. Súbežne s R1 vedie štátna cesta I. triedy I/65 spájajúca okresné mestá Nítru a Martin cez Banskú Bystricu a železničná trať Nové Zámky – Zvolen, prepájajúca ŽSR s európskou železničnou sieťou. Zároveň je R1 možné spojenie okresu s letiskom Sliač.

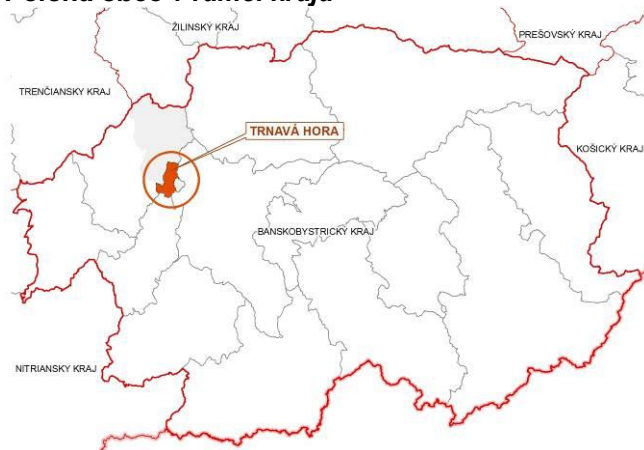
Okresné mesto Žiar nad Hronom je prirodzeným spádoviskom širšieho regiónu so sústredením pracovných príležitostí, s vyššou občianskou vybavenosťou a dopravným terminálom.

Chotár obce sa rozprestiera v údolnej nive Hrona, na severe zasahuje do južných svahov Kremnických vrchov a na juhu do územia Štiavnických vrchov. Z juhu susedí s katastrálnym územím obce Močiar, ktorá je súčasťou okresu Banská Štiavnica a Hronská Breznica patriaca do okresu Zvolen. Z východu s katastrálnym územím obce Hronská Dúbrava a Železná Breznica (rovnako administratívne pričlenená k okresu Zvolen). Zo severu obec susedí s katastrálnym územím obce Ihráč a zo západu s katastrálnymi územiami obcí Jastrabá, Pitelová a Šášovské Podhradie.

Z územného hľadiska chotár obce patrí do regiónu **Pohronia**.

Obec patrí od roku 2000 do **mikroregiónu Kremnica a okolie**, ktorý zahŕňa katastrálne územia ďalších 15 obcí v okrese Žiar nad Hronom (Bartošova Lehôtka, Dolná Ves, Horná Ves, Hronská Dúbrava, Ihráč, Jastrabá, Kopernica, Krahule, Kremnica, Kremnické Bane, Kunešov, Lúčky, Nevoľné, Pitelová a Stará Kremnička). Vznikol za účelom rozvoja obcí, regiónu a cestovného ruchu. Sídlo združenia je v Kremnici

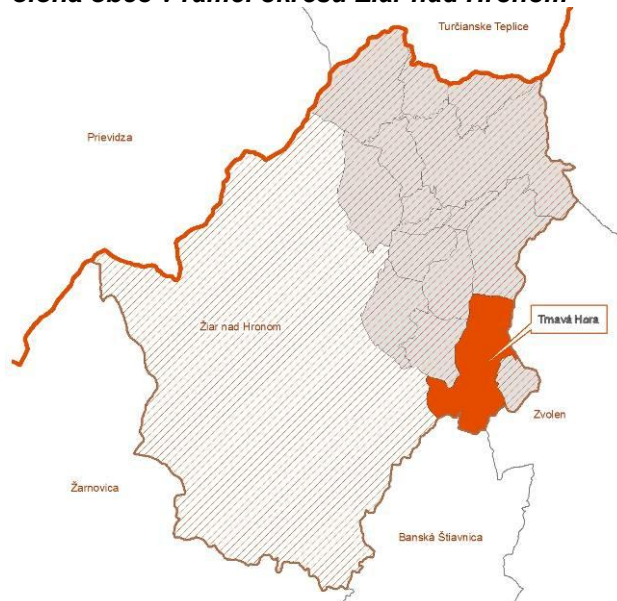
Poloha obce v rámci kraja

Poloha obce v rámci Mikroregiónu Kremnica a okolie

Poloha obce v rámci okresu Žiar nad Hronom

2. ANALÝZA GEOGRAFICKÉHO A ENVIRONMENTÁLNEHO POTENCIÁLU POPIS SÚČASNEJ SITUÁCIE

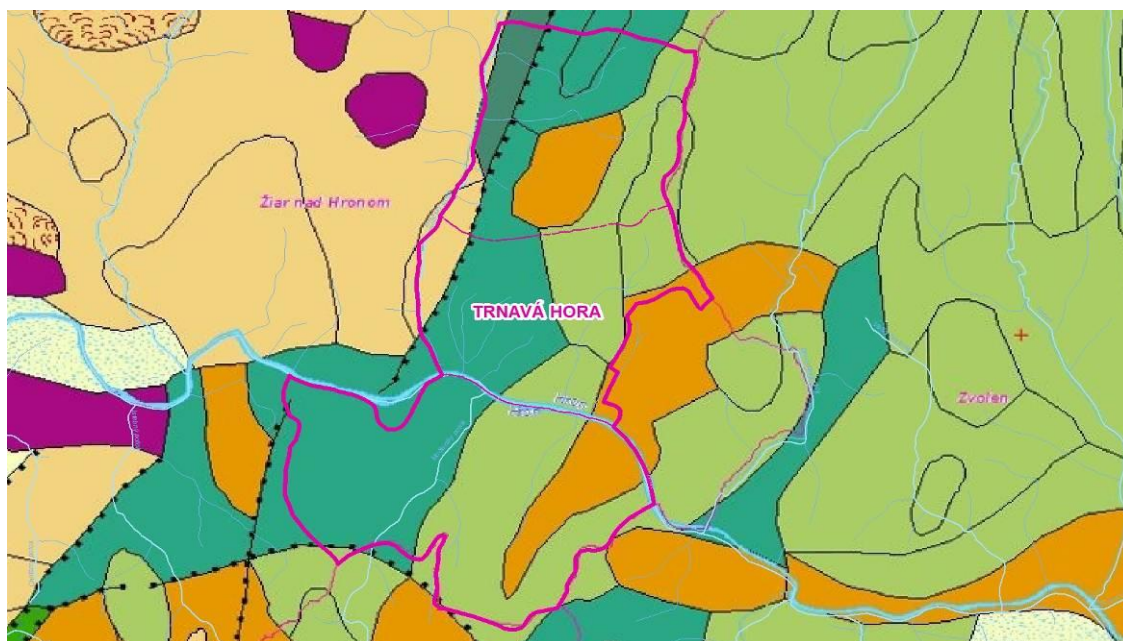
2.1 Prírodné pomery (v širších súvislostiach)

Prevažná časť katastra je kopcovitá, zalesnená, poľnohospodársky sa využíva len časť krajiny prevažne v kontakte so zastavaným územím. Väčšinu poľnohospodársky využívaných pôd tvoria lúky a pasienky, orná pôda sa nachádza len v strede katastrálneho územia v údolí Hrona a východne od zastavanej časti Hornej Trnavej Hory. Prevažne zalesnený povrch chotára tvoria ryolity a ryodacity. Stredná časť chotára je odlesnená, inde rastie buk, dub, borovica. Má hnedé lesné pôdy. V lesnom poraste prevláda buk, dub, hrab a smrek.

2.1.1. Geologické pomery

Obec Trnavá Hora spadá do geologickej jednotky neovulkanické pohoria Kremnické vrchy. V rámci územia sa stretávajú vulkanity Kremnických vrchov a štiavnického stratovulkánu, okolie Hrona predstavuje medzikotlinová dolina, ktorú vyplňajú štrky a fluvialne hliny. Podľa geologickej mapy Kremnických vrchov k nej vystupujú v hlbokkej strži východne od obce Trnavá Hora a v odkryvoch okolo cesty III. Triedy III/05082 v celkovej hrúbke cca 130 m odspodu nahor: redeponované pemzové tufy pyroxenického andezitu s biotitom, v hrúbke cca 20m brekcie blokovo-popolového pyroklastického prúdu amfibolicko-pyroxenického andezitu, redeponované pemzové tufy s vulkanickými pieskovecami, hrubé až drobné vulkanické brekcie, redeponované pemzové tufy a v najvyššej časti profilu prevažne drobné epiklastické vulkanické brekcie a pieskovce.

Okolie Hornej Trnavej Hory a Ladna je lokalizované na zosuvoch, ktoré sa nachádzajú na visutých polohách ílovcov, čo spôsobuje, že zosuvy pokračujú dolu po svahoch na neplastickom podloží vo forme zosuvných prúdov podobných ľadovcom. V týchto miestach je preto nutné zamedziť negatívnym zásahom, ktoré by mohli narušiť stabilitu svahov a spôsobiť aktivizáciu zosuvov.

	Neogénne vulkanity	Báden	Epiklastické vulkanické brekcie
	Neogénne vulkanity	Sarmat – spodný panón	Lávové prúdy a efuzívne komplexy stratovulkánov
	Neogénne vulkanity	Vrchný báden	Extruzívne dómy a dómatické prúdy
	Neogénne vulkanity	Sarmat – panón	Extruzívne dómy a dómatické prúdy
	Neogénne vulkanity	Vrchný báden	Efuzívne komplexy vo výplni vulkanotektonických depresí
	Zistený zlom		

Zdroj: Atlas krajiny SR, enviroportal SAŽP 2014

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie patrí územie do dvoch rajónov: rajóna predkvartérnych sedimentov a rajóna kvartérnych sedimentov.

2.1.2. Geomorfologické pomery

Z hľadiska geomorfologického územia patrí do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie. Katastrálne územia Trnavá Hora a Kľačany na pravom brehu rieky Hron zasahujú do celku Kremnické vrchy, podcelku Jastrabská vrchovina, Turovské predhorie a Flochovský chrbát, územie na ľavom brehu Hrona zasahuje do celku Štiavnické vrchy a podcelku Hodrušská hornatina.

Tab. č. 3: Geomorfologické začlenenie

	Katastrálne územia Trnavá Hora a Kľačany	Katastrálne územie Jalná
Sústava	Alpsko-himalájska	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty	Západné Karpaty
Subprovincia	Vnútorne Západné Karpaty	vnútorne Západné Karpaty
Oblasť	Slovenské stredohorie	Slovenské stredohorie
Celok	Kremnické vrchy	Štiavnické vrchy
Podcelok	Jastrabská vrchovina Turovské predhorie Flochovský chrbát	Hodrušská hornatina

Zdroj: Atlas krajiny SR, enviroportal SAŽP 2014

Tabuľka č. 4

Obec	Najnižšia nadmorská výška	Najvyššia nadmorská výška
Trnavá Hora	261 m. n. m.	774 m. n. m.

Zdroj: ÚPN O Trnavá Hora, 2012

Nadmorská výška obce v jej strede je 455 m. Najnižšie položeným miestom (261 m n. m.) je aluviálna niva Hrona SV od Jalnej, najvyššiu nadmorskú výšku dosahuje kóta 774 m n. m. východne od lokality Na Vratoch, medzi Kľačanmi a Ladnom. Na základe uvedeného rozpätia nadmorských výšok v území prevláda pahorkatinový stupeň, menší rozsah majú nížinný a podhorský stupeň. Územie tvoria nasledovné typy reliéfu: roviny, pahorkatiny, vrchoviny a hornatiny. Reliéf pahorkatiny, vrchoviny a hornatiny vyplňa podstatnú časť riešeného územia v jeho severnej, južnej, juhovýchodnej a juhozápadnej časti patriace do Kremnických a Štiavnických vrchov. Iba územie okolo toku Hrona má charakter nížinného reliéfu – roviny.

2.1.3. Klimatické pomery

Katastrálne územie obce zasahuje do teplej klimatickej oblasti a štyroch okrskov.

Tab. č. 5: Klimatické pomery

	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
Sever	Mierne teplý, vlhký, vrchovinový	január do -4 - -5°C, júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 60 až 120, prevažne 500 m n. m.
Stred	Mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový	január do -4 - -5°C, júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 0 až 60, okolo 500 m n. m.
Juh	Mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový	júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) nad 120, prevažne 500 m n. m.
Niva Hrona	Mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový teplý, suchý, s miernou zimou	január do -4 - -5°C, január do -3 - -4°C, júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 60 až 120

Zdroj: Atlas krajiny SR, enviroportal SAŽP 2014

2.1.4. Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do čiastkového povodia Hrona. Hlavným tokom v území obce Trnava Hora je rieka Hron s výmerou povodia 17,733 km².

Riečnu sieť v území tvoria prítoky Hrona :

- pravostranné prítoky : Ihráčsky potok a 5 bezmenných drobných vodných tokov
- ľavostranné prítoky: Močiarsky potok s prítokom Henclovský potok a jeden bezmenný drobný vodný tok.

2.1.5. Pôdne pomery

Z pôd sa v oblasti územia obce Trnavá Hora vyskytujú

- na pravom brehu Hrona **kambizeme** typické nasýtené až kyslé, so sprievodnými a lokálnymi rankami a kambizeme pseudoglejovými. Pôdny substrát v tejto časti tvoria skeletnaté zvetraliny nekarb. hornín. Pôdy sú slabo kyslé až kyslé pôdy, zrnitostne stredne ťažké až ľahké, stredne hlboké až hlboké pôdy.
- v nive Hrona **fluvizeme** typické so sprievodnými glejovými a arenickými fluvizemami. Pôdny substrát tvoria nekarbonátové aluviálne sedimenty. Pôdy sú zrnitostne stredne ťažké až ťažké i ľahké, pôdna reakcia slabo kyslá. Prevažne sú to hlboké pôdy vyskytujúce sa v nivách vodných tokov.
- na ľavom brehu Hrona **kambizeme** dystické a kambizeme typické, kyslé, so sprievodnými a lokálnymi rankami. Pôdny substrát tvoria zvetraliny kyslých hornín. Pôdy sú kyslé až výrazne kyslé (oligobázické), zrnitostne stredne ťažké až ľahké, často značne skeletnaté, prevažne stredne hlboké až plytké.

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej až nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje nízke až najnižšie hodnoty (7 až 9 ojedinele 6 v 10-stupňovej stupnici).

2.1.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vegetácia je zastúpená najmä bukovými porastmi, porastmi duba zimného, a smrekovca opadavého, na území katastra Jalnej aj porastmi hrabu obyčajného.

Rastlinstvo Kremnických vrchov je neobyčajne pestré – zastúpené sú tu teplomilné, horské i vysokohorské druhy. Reliktný charakter majú vzácne rastlinné spoločenstvá skalných biotopov, ktoré pretrvali najmä na miestach, kde rozvoj lesa nebol a nie je možný, napríklad na strmých a kolmých skalných stenách, previsoch, hlbokých inverzných roklínach.

Úzke vklinené doliny v severnej časti CHKO Štiavnické vrchy dovoľujú rásť niektorým horským druhom v malej nadmorskej výške (viaceré z nich sa tu udržali z poslednej doby ľadovej). Na území CHKO sa doteraz zistilo okolo 1500 rastlinných druhov, mnohé z nich sú chránené zákonom. Viaceré z rastlinných elementov Štiavnických vrchov patria ku skupine endemických rastlín.

Živočíšstvo

Živočíšna ríša je veľmi pestrá a druhovo rozmanitá. Rozľahlosť územia a dostatočne veľké lesné plochy tu zaručujú mnohým živočíchom veľmi dobré životné podmienky. Lesy sú prirodzeným domovom kvalitnej populácie jelenej a srnčej zveri. Zo vzácnějších živočíšnych druhov tu žije medveď hnedý, rys ostrovid, vlk dravý, vydra riečna, mačka divá. Rozmanité je aj spoločenstvo vtáčích druhov – hniezdi tu bocian čierny, orol krikľavý a skalný, jastrab lesný, jastrab krahulec, sova dlhochvostá, výr skalný, ďateľ veľký, ďateľ bielochvostý, tesár čierny, množstvo druhov sýkoriek, brhlík lesný...

V území bolo v rámci terénnych prieskumov EIA zistených mnoho zákonom chránených druhov (napr. všetky druhy vtáctva), ale aj niekoľko cennejších druhov živočíchov podľa slovenského Červeného zoznamu. Stupeň ich vzácnosti je uvedený priamo v predchádzajúcej v súpis zistených živočíchov.

Medzi chránené druhy európskeho významu patria okrem všetkých druhov vtákov aj vydra riečna a kunka žltobruchá. Medzi chránené druhy národného významu patria užovka obojková, ropucha bradavičnatá a piskor lesný.

Genofondové (generačné) lokality v ohrozenom území majú z týchto chránených druhov najmä obojživelníky (v čiastočne vysychajúcom ramene), semiakvatické plazy (v starých brehových porastoch) a väčšina druhov vtákov (lesné a dutinové hniezdiče...), pre veľké dravce je toto malé územie len súčasťou ich rozľahlejšieho potravného teritória.

2.1.7. Chránené územia v katastrálnom území obce a jej okolí

Chránené územia – územná ochrana

Do katastrálneho územia obce Trnavá Hora zasahuje ochranné pásmo (OP) II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach, stanovené Vyhláškou MZ SR č. 57/2005 Z. z.

Z hľadiska územnej ochrany prírody vykonávanej v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zasahuje na juhu do katastra Jalnej časť územia európskeho významu v rámci siete Natura 2000 SKUEV0265 Sut' a CHKO Štiavnické vrchy. Platí tu 2.stupeň ochrany. Územie sa nachádza na hranici územne veľmi rozsiahlej Chránenej krajinnnej oblasti Štiavnické vrchy (rozloha 77 630 ha), ktorá sa rozprestiera na území šiestich okresov a na jej území platí 2. stupeň ochrany. Bola vyhlásená v roku 1979 za účelom ochrany a zveľaďovania bohatstva prírodných hodnôt, ako aj kultúrno-technických pamiatok rozptýlených vo voľnej prírode, najmä v centrálnej časti Štiavnických vrchov.

Prvý stupeň ochrany platí v severnej časti riešeného územia až po tok Hrona. V prvom stupni ochrany nie sú činnosti zakázané, ale na vykonávanie niektorých vybraných činností sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. Z hľadiska ochrany prírody ide o veľmi významné územie s množstvom chránených území, čo svedčí o zachovalosti a bohatosti miestnej prírody.

Veľkoplošné chránené územia:

CHKO Štiavnické vrchy - vyhlásená v roku 1979 za účelom ochrany bývalej treťohornej vulkanickej činnosti s obrovskými prírodnými hodnotami, ktoré boli značne narušené tektonickými morfo-dynamickými a eróznymi pohybmi. Svojou výmerou 77 630 ha predstavuje najväčšiu CHKO na Slovensku. Územie má osobitné postavenie tak pre svoju kultúrno-historickú hodnotu, ako i preto, že je to najväčšie vulkanické pohorie na Slovensku. Biogeografická poloha územia na rozhraní dvoch rozdielnych klimatických typov spôsobuje prelínanie panónskych prvkov flóry a fauny s karpatskými horskými prvkami. Ďalšou charakteristickou črtou je jeho bohatá banícka minulosť, dokumentovaná unikátnymi technickými pamiatkami a tiež osobitný krajinný charakter. Výskytom a počtom minerálov nemá na Slovensku obdobu.

Tabuľka č. 6: Chránené krajinné oblasti

Názov CHÚ	Kategória	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia (novelizácie)	Dôvod ochrany
Štiavnické vrchy	CHKO	77 630	1979	rozlohou najväčšie vulkanické pohorie na Slovensku so zastúpením takmer všetkých fenoménov sopečného reliéfu, má významnú biogeografickú polohu na rozhraní teplomilných panónskych a chladnomilných karpatských horských druhov flóry a fauny, na území sa nachádza množstvo historických a technických pamiatok roztrúsených vo voľnej krajine, ale najmä koncentrovaných v centrálnej časti pohoria.

Zdroj: ŠOP SR, 2014

Maloplošné chránené územia:

Do katastra obce **nezasahuje** maloplošné chránené územie.

V okolí obce sa nachádzajú nasledovné MCHÚ.

Tabuľka č. 7: Chránené územia prírody

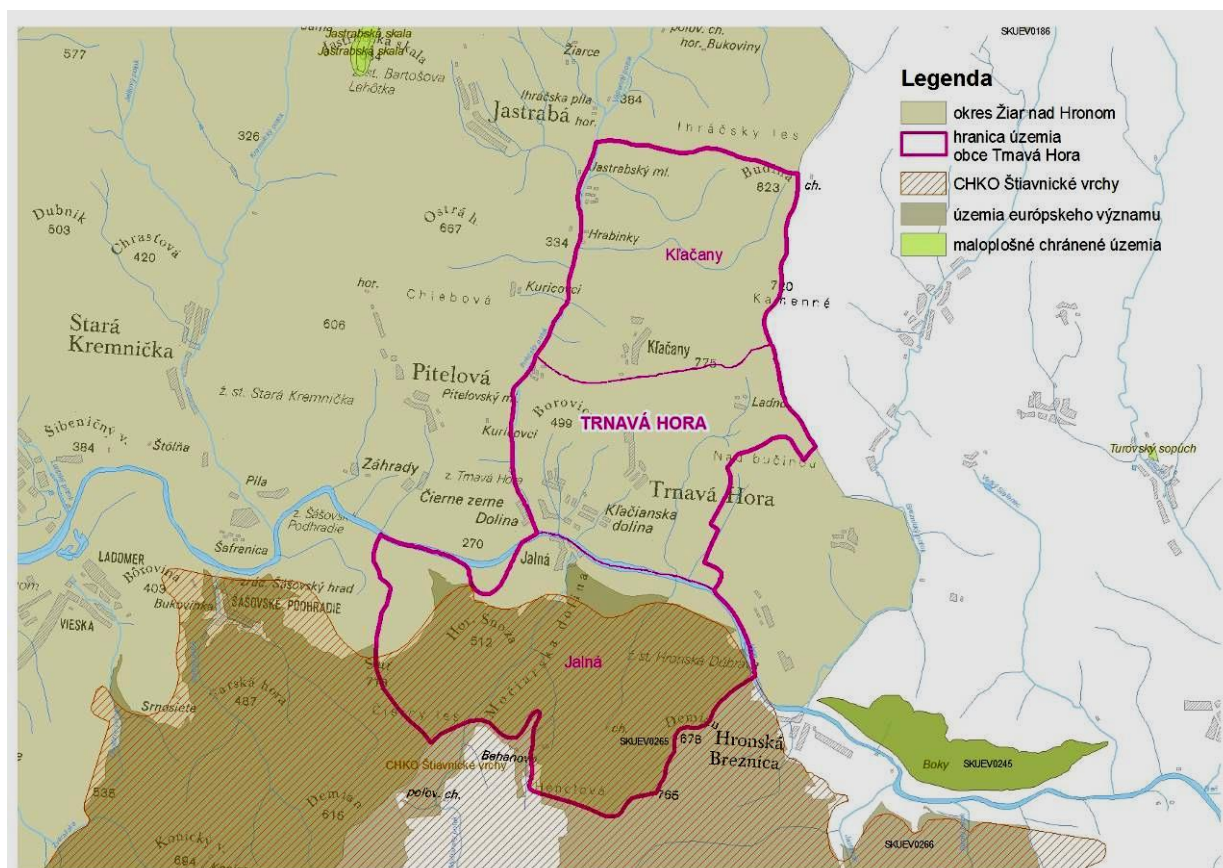
Názov CHÚ	Kategória	Rozloha (ha)	Rok vyhlásenia (novelizácie)	Stupeň ochrany prírody	Dôvod ochrany
Zasahujúce do katastra obce					
-	-	-	-	-	-
V okolí obce					
Jastrabá skala	PP	8,46 (OP 12)	1975	4., 5.	Dominantný vrchol v J časti Kremnických vrchov s vysokou krajinnou estetickou, vedeckou a náučnou funkciou. Vulk. reliéf s množstvom javov dokumentujúcich sukcesiu tvorby vulkanických

					komplexov. Na vrchole sú významným prvkom staré zachovalé duby. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/285
Boky	NPR	176,49	1964	5.	CHÚ predstavuje jednu z najsevernejších lokalít xerothermných rastlinných a živočíšnych druhov s výskytom zaujímavých geologických výtvorov. CHÚ je využité ako vedecký objekt TU vo Zvolene pre fyto- a zoogeografické štúdium. http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/216

Zdroj: ŠOP SR, 2014

PR – prírodná rezervácia
CHA – Chránený areál

NPR – Národná prírodná rezervácia
PP – Prírodná pamiatka

Zdroj: Úrad geodézie a kartografie, 2014
ŠOP SR, 2014

Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000 (v širších súvislostiach):

Do riešeného územia zasahuje:

- **územie európskeho významu Sut'** (SKUEV0265), ktorého rozloha je 9041,33 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Banky, Banská Belá, Banská Hodruša, Banská Štiavnica, Hliník nad Hronom, Horné Opatovce, Hronská Breznica, Jalná, Kozelník, Ladomer, Lehôtka pod Brehmi, Močiar, Repište, Sklené Teplice, Šášovské Podhradie, Teplá, Vieska, Vyhne, Žakyl. Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: teplomilné panónske dubové lesy (91H0), karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy (91G0), lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy (91E0), lipovo-javorové sutinové lesy (9180), vápnomilné bukové lesy (9150), bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), kyslomilné bukové lesy (9110), neprístupné jaskynné útvary (8310), nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), šidielko (*Coenagrion ornatum*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

(<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0265>)

V okolí obce sa nachádza:

- **územie európskeho významu Boky** (SKUEV0245), ktorého rozloha je 168,04 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Budča a Trnovec v okrese Zvolen.
(<http://www.sopsr.sk/natura/?p=4&sec=5&kod=SKUEV0245>)
- **územie európskeho významu Skalka** (SKUEV0266), ktorého rozloha je 9 715,06 ha. Zasahuje do katastrálnych území obcí Babiná, Bacúrov, Banská Belá, Banský Studenec, Dobrá Niva, Dubové, Hronská Breznica, Kozelník, Krupina, Ostrá Lúka a Svätý Anton v okresoch Zvolen a Banská Štiavnica
(<http://www.sopsr.sk/natura/?p=4&sec=5&kod=SKUEV0266>)

Územný systém ekologickej stability

Podmienkou pre dosiahnutie a udržanie celoplošného územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“) je zachrana, ochrana a obnova jeho kostry na všetkých úrovniach. Kostru ÚSES tvoria ekologicky významné segmenty krajiny, ktoré sa podľa funkčných kritérií delia na biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Uvedené prvky boli v dotknutom území vyčlenené len na regionálnej úrovni v rámci RÚSES okresu Žiar nad Hronom.

Podľa „Generelu Nadregionálneho ÚSES SR“ (Húsenicová et al., 1991) ako aj podľa „Regionálneho ÚSES okres Žiar nad Hronom“ (Ekotrust, 1992) tok Hrona spolu s príslušným územím plní funkciu regionálneho biokoridoru hlavne pre pozemné živočíšstvo a rastlinstvo, no pre viaceré migrujúce druhy rýb a vtáctva, a tiež pre dlhodobé šírenie suchomilných a teplomilných druhov do Karpát je biokoridorom s nadregionálnym významom. Ako nadregionálny biokoridor umožňuje tiež dlhodobú migráciu živočíchov a rastlín medzi karpatskou a panónskou oblasťou. Samotná rieka je aj ťažko nahraditeľným transportérom biologických živín a potrebných anorganických, ale aj nepotrebných znečisťujúcich materiálov.

Veľká regionálna až nadregionálna významnosť Hrona v územnom systéme ekologickej stability celého Pohronia je podporená vysokým stupňom zachovalosti biotopov samotnej rieky **Hron, ktorý v porovnaní s ostatnými riekami na Slovensku zostal nadpriemerne zachovaný v prírodnej forme**. Koryto Hrona sa tu vyznačuje vysokým stupňom prirodzenosti najmä preto, že bol ponechaný vo výrazne meandrujúcej trase a prevažne staré brehovú porasty lemujú takmer v súvislom pásu oboch brehov. V ich druhovej skladbe prevládajú miestne druhy drevín - vrby a jeľše.

Miestny ÚSES k.ú. Pitelová (GeoInfo - RNDr. P. Tremboš, Piešťany, 12/1997) vyčleňuje v záujmovom území okrem nadregionálneho biokoridoru „Alúvium rieky Hron“ aj ďalšie prvky ÚSES:

- Regionálny biokoridor „Ihráčsky potok“ - hydricko-terestrický biokoridor, ktorý vykazuje v území dobrú zachovalosť. Za posledné desaťročie však došlo v jeho ústí k zahĺbeniu koryta vplyvom ťažby štrkov v Hrone (pri výstavbe rýchlostnej komunikácie). zahĺbeniu koryta vplyvom ťažby štrkov v Hrone (pri výstavbe rýchlostnej komunikácie).

- **Medzi „významné biotopy živočíšstva“ v záujmovom území MÚSES vyčleňuje spomínaný ostrov s pravo brežným ramenom Hrona.**

Podľa ÚPN VÚC BBSK z roku 1998, časť Krajinná štruktúra a územný systém ekologickej stability, kde je premietnutý tiež Generel nadregionálneho ÚSES SR, zasahuje do východnej časti územia katastra Jalnej biocentrum nadregionálneho významu a biokoridor nadregionálneho významu. Rieka Hron taktiež plní úlohu biokoridoru nadregionálneho významu, Ihráčsky potok regionálneho významu.

Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný. Môžeme povedať, že Ihráčsky a Močiarsky potok má charakter biokoridoru miestneho významu. Všetky vymedzené plochy lesných porastov majú charakter miestneho biocentra, ostatné biotopy majú funkciu interakčných prvkov a genofondových plôch.

Krajinná - ekologický plán identifikoval v k. ú. Trnavá Hora viaceré hodnotné krajinné-ekologické prvky. K významnejším krajinné-ekologickým segmentom Trnavej Hory patria:

- ochranné lesy,
- lesné porasty blízke svojim zložením potenciálnej prirodzenej vegetácii,
- lokality chránených druhov fauny, flóry,
- prvky a štruktúry krajiny s ekostabilizačnou funkciou (dreveniny rastúce mimo lesa, trvalý trávny porast),
- tok Ihráčskeho potoka so zachovalým brehovým porastom s dobre vyvinutou vertikálnou i horizontálnou štruktúrou, s prirodzeným druhovým zložením, vrátane jeho prítokov,

- rieka Hron ako biokoridor nadregionálneho významu so zachovalým brehovým porastom, resp. sa obnovujúcim brehovým porastom, s dobre vyvinutou a zachovalou vertikálnou i horizontálnou štruktúrou, s prirodzeným druhovým zložením, vrátane jeho prítokov,
- dva mokradné biotopy v časti Kľačany.

2.1.8. Životné prostredie

Ochrana ovzdušia

V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Medzi hlavné miestne zdroje znečistenia ovzdušia patria v riešenom území:

- lokálne vykurovanie,
- automobilová doprava,
- sekundárna prašnosť spôsobená poľnohospodárskou a stavebnou činnosťou a nedostatočným čistením komunikácií,
- diaľkový prenos

Územie Banskobystrického kraja patrí z hľadiska čistoty ovzdušia k menej znečisteným oblastiam a nevyžaduje v tomto smere osobitnú ochranu.

Pôda

Základnými zdrojmi znečistenia pôd v riešenom území sú:

- poľnohospodárstvo,
- vytváraním veľkých osevných plôch došlo k odstráneniu rozptýlenej krajinnej vegetácie, čím sa zvyšuje riziko vodnej aj veternej erózie,
- osídlenie so svojimi sprievodnými javmi,
- odpady,
- stavebná činnosť,
- odpadové vody,
- doprava,
- rekreácia,
- lesné hospodárstvo

Poľnohospodárske pôdy

V zmysle platnej legislatívy je potrebné zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek a obmedzovať jej úbytku na nepoľnohospodárske účely.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na nepoľnohospodárske účely aj naďalej len na základe rozhodnutia príslušného obvodného pozemkového úradu o odňatí (ďalej len „rozhodnutie odňatí“).

Lesné pôdy

Na území prevládajú hnedé lesné pôdy.

Odpadové hospodárstvo

Obec má zabezpečený klasický zber komunálneho odpadu a zber separovaného odpadu. Vo svojom katastrálnom území nemá situovanú skládku odpadu a ani sa neuvažuje o jej zriadení. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN.

V súčasnosti sa odpad separuje nasledovne:

- papier a lepenka vrátane odpadov z obalov

- plasty vrátane odpadov z obalov
- sklo vrátane odpadov z obalov
- kovy vrátane odpadov z obalov
- biologicky rozložiteľný odpad

Informácie o pravidlách a spôsobe nakladania s komunálnym odpadom v obci Trnavá Hora sú zverejnené na webstránke obce. Obec uvažuje s vytvorením podmienok vybudovaním obecného zberného dvora pretože v súčasnosti je tento v prenajatých priestoroch.

Verejným záujmom v oblasti ochrany a využitia vodných zdrojov na území obce je predovšetkým dôsledná ochrana vody a pôdy ako trvalo udržateľné hospodárenie s vodnými a pôdnymi zdrojmi v súlade s integrovaným manažmentom povodí. Integrovaný manažment povodia Hrona je proces komplexného posudzovania dopadov odoberania vody z tokov a ich spätného návratu do nich. Je to proces spôsobu užívania vôd a ochrany vodných zdrojov v území bez toho, aby bola ohrozená trvalá udržateľnosť živých ekosystémov.

Vodné hospodárstvo

V manažmentovom pláne povodia rieky Hron (Schváleného uznesením vlády SR a EK) sa v kapitole 4.1.4.2 **Narušenie priechnej spojitosti mokradí a inundácií s tokom**, uvádza:

„Mokrade a inundácie a ich opätovné prepojenie s útvaram povrchových vôd zohráva významnú úlohu pri fungovaní akvatických ekosystémov a má pozitívny vplyv na stav ich vôd. Podľa RSV, sú vplyvy na mokrade považované za významné a v prípade, že majú negatívny dopad na stav súvisiacich vodných útvarov je potrebné pre ne navrhovať opatrenia. Opätovné napojenie mokradí a inundácií zohráva významnú úlohu i ako retenčné územie počas povodní a môže mať pozitívny účinok na redukovanie živín. Hlavným dôvodom odrezávania mokradí v minulosti bolo rozširovanie poľnohospodárskej výroby a úpravy tokov za účelom protipovodňovej ochrany a využívania hydroenergetického potenciálu riek. Taktiež odvodnenia a závlahy mali podiel na strate mokradí v dôsledku zmeny úrovne hladiny podzemnej vody. Celková strata pôvodných mokradí a inundácií na území SR nebola identifikovaná. Odpojené mokrade a inundácie sú potenciálnymi vplyvmi na akvatické ekosystémy a pokiaľ možno čo najviac území by malo byť opätovne spojené s tokmi na podporu dosiahnutia environmentálnych cieľov.“

Vo vodnom pláne Slovenska schváleného uznesením vlády č. 109 z 10. februára 2010, sa okrem iného uvádza: *“Hlavným environmentálnym cieľom Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Rámcová smernica o vode) je dosiahnutie dobrého stavu všetkých vôd do roku 2015, resp. najneskôr do roku 2027. Nástrojom na dosiahnutie stanovených cieľov je program opatrení, realizáciou ktorého sa má zabezpečiť v každom správnom území povodia dosiahnutie dobrého stavu vôd a na vodu viazaných ekosystémov.“*

Vhodné aktivity

V tomto bode by sme si mali stanoviť, aké aktivity (okrem jeho ochrany) budú na tomto chránenom území možné, napr.:

- relaxačno odychové (treba vyhradiť časť územia na tieto aktivity, najlepšie mimo chránenú jadrovú zónu okolo ramena a lesa – je možné uvažovať aj s časťou nevyužívanej lúky v ľavo nad lesíkom, pravdaže s možnosťou aj jej čiastočného zalesnenia a úpravy ...)
- prírodno-náučné územie (škola v prírode, pozorovanie živočíchov, exkurzie ...)

chránená jadrová zóna (biocentrum) s obmedzeným vstupom hlavne v čase hniezdenia a rozmnožovania živočíchov s časovo obmedzeným vstupom. Zákaz lovu rýb (alebo chyť a pusť), nakoľko hlavne vodný biotop má slúžiť na zlepšenie a znovunavrátanie možnosti rozmnožovania pôvodných druhov rýb a vodných a suchozemských živočíchov.

2.2. Súčasná krajinná štruktúra (v širších súvislostiach)

Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia regiónu Pohronie. Obec Trnavá Hora skladajúca sa z troch častí leží v údolí Hrona, časť Trnavá Hora na pravom brehu a časť Jálná na ľavom. Časť Kľačany je vysunutá severne od údolia Hrona skrytá medzi južnými svahmi Kremnických vrchov. Prevažná časť katastra je kopcovitá, zalesnená, poľnohospodársky sa využíva len časť krajiny prevažne v kontakte so zastavaným územím. Väčšinu poľnohospodársky využívannej pôdy tvoria lúky a pasienky, orná pôda sa nachádza len v strede katastrálneho územia v údolí Hrona a východne od zastavanej časti Hornej Trnavej Hory. Za výrazné krajinné štruktúry možno v dotknutom území považovať pôvodné formy lazničského osídlenia v časti Ladno, ktoré patria k ukážkam pôvodného osídlenia typického pre tento podhorský región.

Celé územie je hornaté. Lesy pokrývajú približne 70% územia. Z veľkej časti sú zastúpené listnatými lesmi, z ktorých sú zastúpené najmä bukom (vyše 50%), hrabom a dubom. Z ihličnatých je najviac zastúpený smrek a smrekovec. Lesy sú v prevažnej miere vo vlastníctve štátu, menší podiel má cirkev. Fyzické osoby vlastní lesy v zanedbateľnej čiastke. Poľnohospodársku pôdu v prevažnej miere tvoria trvalé trávne porasty.

Tabuľka č. 8: Členenie pôdneho fondu v území (2010)

Obec	Poľnohospodárska pôda/ha	Lesná pôda/ha	Vodné plochy/ha	Zastavané plochy/ha	Ostatné plochy/ha	Spolu/ha
Trnavá Hora	540,26	1717	43,77	88,48	65,1	2454,55
% vyjadrenie	22	69,95	1,78	3,6	2,65	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska pôda spolu predstavuje 540,26 ha t.j. 22% z celkovej výmery územia obce. Prevažnú väčšinu poľnohospodárskej pôdy tvorí trvalo trávny porast. Záhrady sa viažu prevažne na sídelné útvary a ich rozsah je daný hustotou a charakterom sídelných štruktúr. Vinice, chmeľnice a ovocné sady sa v tomto území nenachádzajú alebo len veľmi málo. Dané územie nepredstavuje vhodné podmienky pre takýto druh pozemkov.

Poľnohospodárstvo je zamerané predovšetkým na chov hovädzieho dobytku a oviec, čo vyplýva zo štruktúry poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda je sústredená hlavne v doline Hrona. Potenciál územia je aj v pestovaní ovocných stromov.

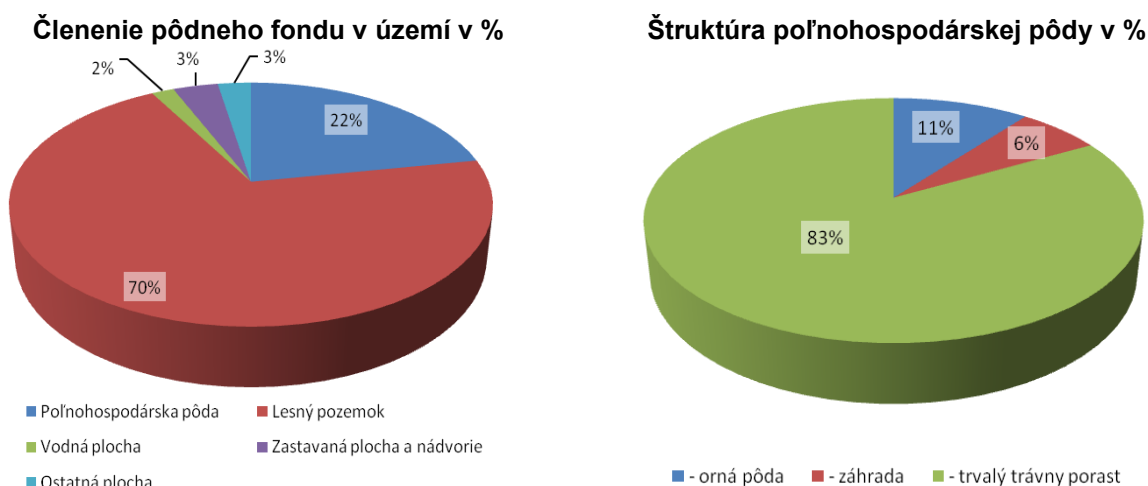
Funkčný význam lesov

V záujmovom území k.ú. Trnavá Hora dosahuje lesnatosť takmer 70 %. V zmysle kategorizácie lesov prevažujú lesy hospodárske (60,3 % výmery). Významný podiel tvoria lesy ochranné, vyhlásené podľa § 13 zákona o lesoch, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy na nepriaznivých stanovištiach (exponované svahy, suťoviská). Ich podiel tvorí 30,2 % porastovej výmery. Lesy osobitného určenia, vyhlásené podľa § 14 lesného zákona, sú začlenené do Školského lesného podniku Technickej univerzity vo Zvolene (ŠLP TU Zvolen), tvoria najmenšiu časť (9,4 %) výmery lesov, sú určené na lesnícky výskum a výučbu. V katastri obce sú prevažne urbárske lesy.

Tabuľka č. 9: Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

Názov KÚ	Orná pôda (ha)	Záhrada (ha)	Trvalý trávny porast (ha)	Sad (ha)	Poľnohospodárska pôda spolu (ha)
Trnavá Hora	57,06	34,56	448,64	0	540,26
% vyjadrenie	10,56	6,4	83,04	0	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

2. ANALÝZA HOSPODÁRSKÝCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNYCH ZDROJOV

2.3. Urbanistický vývoj sídla (v širších súvislostiach)

Poloha a význam obce v rámci osídlenia:

Obec Trnavá Hora leží medzi mestami Žiar nad Hronom a Zvolen, s ktorými je **dopravne spojená** cestnou i železničnou dopravou. Obcou prechádza dopravný koridor tvorený rýchlostnou cestou, niekoľkými cestami tretej triedy a dvoma trasami železnice. Najbližšie letisko je Letisko Sliač vzdialené od obce len 30 km. Cez obec prechádza cesta III. triedy Žiar nad Hronom - Zvolen, z ktorej je možné odbočiť po ceste III. triedy severným smerom na Jastrabú, Nevoľné až do Kremnice. Z južnej strany obec obchádza rýchlostná cesta R1 Zvolen - Žarnovica.

Vedľa cestnej komunikácie vedie hlavná železničná **trať** Zvolen - Bratislava. Na východnom okraji katastra sa z nej oddeľuje železničná trať prechádzajúca najprv v smere východ - západ stredom časti Trnavá Hora, neskôr sa obracia na sever a krásnou prírodnou scenériou so skalnými zásekmi a tunelmi vedie do Kremnice a Turčianskych Teplíc (miestna časť Diviaky).

V Žiarskej kotline vedie **Pohronský skupinový vodovod**, nadradená sieť **elektrického vedenia** ZVN 400kV a elektrické vedenie VVN 110 kV ako aj rozvody **VTL plynovodu**.

Tabuľka č. 10: **Prehľad vývoja osídlenia na území obce**

Obec	Vznik obce	Výročie založenia obce v r. 2014
Trnavá Hora	1388	626

Trnavá Hora s časťami Jalná a Kľačany patria k najstarším obciam Slovenska. Prvá historická zmienka o nich je z roku 1388 (Jalná a Trnavá Hora boli príslušenstvom hradu Šášov a Kľačany podliehali banskobystrickému biskupstvu). Všetky tri obce sa spojili v r. 1971 do jednej obce Trnavá Hora.

Zastavané územie všetkých troch častí obce tvorí kompaktnú šachovnicovú zástavbu s prevládajúcou formou zástavby rodinných domov. Vstup do časti Jalná tvorí priestor s budovou pošty za mostom cez rieku Hron. Časť Trnavá Hora má tri ťažiskové priestory. Prvý pri vstupe do obce z východu od Zvolena s rímskokatolíckym kostolom, farou, autobusovou a železničnou zastávkou a neďalekým cintorínom s domom smútku. Druhý je pri vstupe do obce zo západu. Tvorí ho rozšírená plocha s objektmi občianskeho vybavenia. Tretí na severnom okraji tvorí nástupný priestor pre objekty občianskeho vybavenia a neďalekú materskú a základnú školu. Tu je umiestnený aj obecný úrad.

Centrum Kľačian tvorí priestor pred kultúrnym domom. Samotné zastavané územie obce má relatívne dobrú organizáciu funkčných plôch, zariadenia občianskej vybavenosti sú vo vzťahu k obytnej zástavbe a dochádzkovým vzdialenostiam umiestnené vhodne.

Južne od Trnavej Hory, za riekou Hron, sa nachádza miestna časť Jalná. Tvorí ju uličná zástavba tiahnuca sa severnou časťou Močiarskej doliny, ktorú pretína novopostavená rýchlostná cesta R1.

Pôvodnú zástavbu dopĺňa nová, ktorá je rozvetvená za mostom západným smerom paralelne s riekou Hron.

Severne od Trnavej Hory leží Horná Trnavá Hora, ktorú tvorí prístavná zástavba v južnej časti s rozvetveným centrom, ktorému dominuje zvonica na návrší.

Ešte severnejšie ležia Kľačany, ktoré majú rovnaký charakter. Ich centrálnej časti dominuje nevyužívaný kultúrny dom s rozšírenou nástupnou plochou, ktorá slúži na otáčanie autobusov. Do zastavaného územia je v tejto časti vklínená plocha zanedbaného jazierka. Centrálnu časť uzatvára kaplnka s cintorínom a domom smútku. Výraznou dominantou je Pamätník SNP Petra Kubíka týčiaci sa na ľavom návrší pri vstupe do Kľačian.

Medzi Kľačanmi a Hornou Trnavou Horou sa rozprestiera areál bývalého poľnohospodárskeho družstva, v ktorom majú v súčasnosti prevádzky drevospracujúca firma TWS PLUS s.r.o a firma Jastrabá Agro s.r.o zaoberajúca sa chovom oviec.

Zdroj: webstránka obce

V zastavanom území obce prevláda obytná funkcia s hromadnou zástavbou. Prevládajúcou formou sú jedno až dvojpodlažné rodinné domy. K rodinným domom prislúchajú prevažne veľké záhrady. Okrem súkromnej zelene je funkcia bývania doplnená plochami verejnej zelene popri hlavných uličných ťahoch, v blízkosti objektov občianskeho vybavenia a pamiatok obce.

Za výrazné krajinné štruktúry možno v dotknutom území považovať pôvodné formy lazničského osídlenia v časti Ladno, ktoré patria k ukážkam pôvodného osídlenia typického pre tento podhorský región.

2.4. Kultúrno-historický potenciál

Prvá písomná zmienka o obci Trnavá Hora sa datuje do roku 1388, kedy sa táto obec s mýtom nazývala Tornaua. Názvy obce sa postupne menili: z roku 1808 je písomne doložený názov Trnava, z roku 1920 Trnavá Hora, Trhanová, z roku 1927 Trnavá Hora; po maďarsky sa nazývala Bezeréte. Do roku 1388 sa datuje aj prvá písomná zmienka o jednej zo štyroch častí obce – časti Ladno, ktoré v čase svojho vzniku nieslo názov Leden. V čase svojho vzniku obec patrila hradu Šášov, od roku 1676 bola v správe Banskej komory. Do roku 1960 obec patrila pod Tekovskú župu, okres Kremnica, kraj Banská Bystrica. Po roku 1960 patrila pod okres Žiar nad Hronom, kraj Stredoslovenský. V súčasnosti patrí pod okres Žiar nad Hronom, kraj Banskobystrický. V roku 1534 obec mala 13 port, v roku 1601 13 domov, v roku 1715 mlyn a 12 daňovníkov, v roku 1828 34 domov a 230 obyvateľov, ktorí pracovali v lesoch, chodili na sezónne práce, neskôr pracovali na železnici.

Za I. ČSR bola obec poľnohospodárskou obcou. Do roku 1939 tu pracovala píla. Obyvatelia sa zapojili do Slovenského národného povstania. Začiatkom októbra 1944 tu boli tuhé boje povstalcov s nemeckými vojskami, do ktorých zasiahla i II. československá paradesantná brigáda. Obec bola vyznamenaná Radom Červenej hviezdy. Neskôr pôdu obrábali súkromne hospodáriaci roľníci. Väčšina

obyvateľov pracovala v priemysle na okolí (Žiar nad Hronom, Zvolen, Kremnica, Šašovské Podhradie). Všetky tri obce sa spojili v r.1971 do jednej obce Trnavá Hora.

NEHNUTEĽNÉ KULTÚRNE PAMIAHKY

A/. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej ÚZPF SR) sú v obci Trnavá Hora evidované nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

1/ Rím. kat. kostol sv. Jána Nepomuckého z roku 1775

2/ Plastika sv. Jána Nepomuckého (z 2.pol. 19.stor.) v božej muke pri kostole

B/. V obci Trnavá Hora sa nenachádzajú ochranné pásma NKP

C/. V obci Trnavá Hora sa nenachádzajú sa pamiatkovo chránené územia

D/. V obci Trnavá Hora sa evidujú archeologické náleziská: Hrádok - opevnené sídlo a niekoľko menších osád

Tabuľka č. 11: Zoznam nehnuteľných kultúrnych pamiatok v obci zapísaných v ÚZPF

č.ÚZPF	Orientáč. /súpis. číslo	Názov NKP	Názov pamiatkového o objektu	Bližšie určenie PO	Zaužívaný názov PO	Vznik	Stavebno-technický stav
1275		Kostol	Kostol	r.k.sv.Jána Nepomuckého	kostol sv.Jána Nepomuckého	1775	dobrý
2257		Socha	Socha	sv.Ján Nepomucký	socha sv.Jána Nepomuckého	2.pol.19.st.	vyhovujúci

Zdroj: PÚ SR

PAMÄTIHODNOSTI OBCE

Obce môžu v zmysle zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, § 14, ods. 4 rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Rozhodnutie vo veci pamätihodností obce bude prerokované v obecnom zastupiteľstve a schválené uznesením.

Kaplnka Nepoškvrneného srdca Panny Márie	V hornej časti obce Trnavá Hora sa nachádza Kaplnka Nepoškvrneného srdca Panny Márie z roku 1947
Kaplnka Najsvätejšieho Srdca Ježišovho	Kaplnka Najsvätejšieho Srdca Ježišovho z roku 1952 sa nachádza v časti Kľačany.
najstaršia kaplnka - zvonica v trnavohorskej farnosti	V osade Ladno sa nachádza najstaršia kaplnka - zvonica v trnavohorskej farnosti, ktorá bola dokončená v máji 1932.
Pamätník SNP Petra Kubíka, Kľačany	Snáď jedinou dobovou historickou pamiatkou v obci, ktorá nám pripomína udalosti Slovenského národného povstania, je monumentálny pamätník Petra Kubíka v časti obce Kľačany. Jeho autorom je akademický sochár Ján Hučko. Podľa všetkých dostupných historických prameňov nie je náhoda, že tak honosný a najväčší pamätník v okrese Žiar nad Hronom bol postavený práve interbrigadistovi a partizánskeho veliteľovi Petrovi Kubíkovi. Práve v blízkosti obce Kľačany prebiehal silný partizánsky odpor voči fašizmu pod vedením Petra Kubíka, keď nakoniec 10. októbra 1944 zahynul v bojoch spolu so svojimi bojovými druhmi.
Expozícia dreveného Betlehemu	Autorom unikátnej expozície dreveného Betlehemu, ktorá je vystavená od 23. decembra 2007 v Kultúrnom dome v Jalnej, je Jozef Turoň, ktorému pri tvorbe pomáhal Ján Truban.

NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO:

Súčasťou kultúrneho dedičstva sú ľudové tradície, zvyky, pôvodné remeslá, etnografické prejavy (slovesná a hudobná kultúra, odev, nástroje, výrobky), folklórne slávnosti a expozície významných osobností.

Rodáci, významné osobnosti

Mária Dobáková (1930 - 2008) - neprofesionálna maliarka
 Tibor Ferko (1937 - 2002) - drevorezbár, maliar
 Emil Forgáč (1921 - 2002) - neprofesionálny maliar
 Michal Jančo (1926) - neprofesionálny režisér
 Peter Kubík (1900 - 1944) - veliteľ prvého práporu brigády kapitána Nálepku
 Božena Návratová, rod. Urgelová (1953) - neprofesionálna maliarka
 Jozef Turoň (1942 - 2010) - neprofesionálny rezbár
 Ján Urgela, Ing. (1926 - 2003) - predseda MNV

Tabuľka č. 12: Vývoj názvu obce

1388	1808	1920	1927
Tornaua	Trnava	Trnavá Hora, Trhanová	Trnavá Hora

2.5. Demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov

Obec Trnavá Hora mala k 31.12.2013 celkovo 1 183 obyvateľov. Z tohto hľadiska patrí obec k väčším vidieckym obciam Slovenska. Z hľadiska demografickej regionalizácie obec patrila v rokoch 2001-2003 k regresívnemu až prechodnému typu obcí, podobne ako veľká časť obcí stredného Pohronia. Okres Žiar nad Hronom ako celok patrí k súboru okresov Slovenska, ktoré zaznamenávajú každoročne prirodzený úbytok, a teda počet zomretých je vyšší ako počet narodených, hoci prirodzený úbytok v okresoch na juhu Slovenska (ale aj Žarnovica a Banskej Štiavnice) je výraznejší. Z hľadiska migrácie patrí obec do migračného regiónu s nodálnym centrom Žiar nad Hronom. Samotný okres Žiar nad Hronom na prelome milénia zaznamenával úbytok sťahovaním, pričom najvýraznejší migračný tok smeroval do susedného okresu Zvolen, v posledných rokoch sú hodnoty kolísavé, ale vzhľadom na populačnú veľkosť okresu každopádne veľmi nízke (rádovo niekoľko desiatok osôb, ktoré okres získa resp. stratí). Migračné predpoklady sa odvíjajú aj od tejto širšej pozície v rámci okresu a Slovenska.

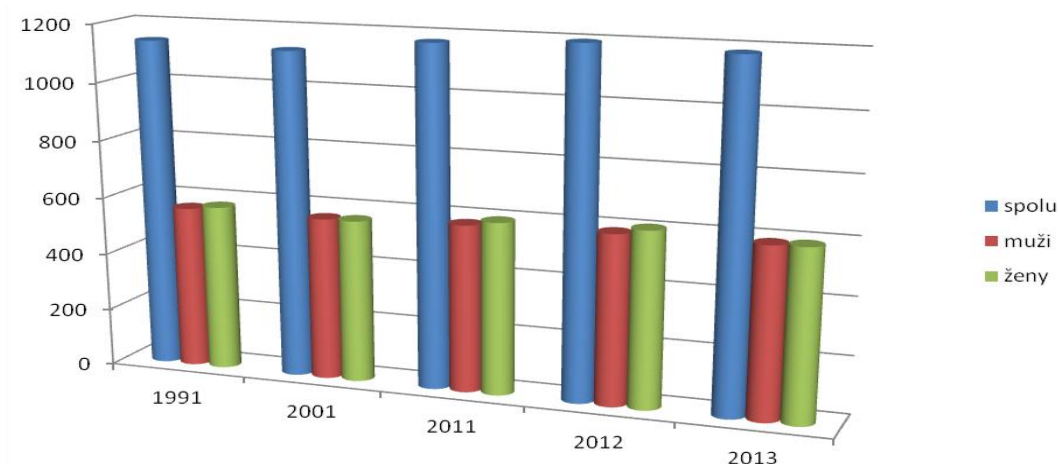
Celkovo možno konštatovať, že v obci Trnavá Hora je v horizonte rokov 1991 – 2013 preukázateľný značný nárast počtu obyvateľov, ktorý odráža atraktivnosť obce pre všetky vekové kategórie, ktorá ponúka pokojnejšie a lacnejšie životné podmienky ako ponúka mestské prostredie. Je možné predpokladať, že tento demografický trend v obci bude pokračovať aj v budúcnosti.

Tabuľka č. 13: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013 podľa pohlavia

Obec/rok		1991			2001			2011			2012			2013	
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Trnavá Hora	1140	564	576	1127	563	564	1175	579	596	1196	588	608	1183	590	593

Zdroj: ŠÚSR 2013

Graf - Vývoj počtu obyvateľov

Tabuľka č. 14: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013

Obec/rok	1991	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Trnavá Hora	1140	1119	1133	1127	1141	1137	1128	1150
Obec/rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Trnavá Hora	1160	1157	1160	1154	1175	1196	1183	

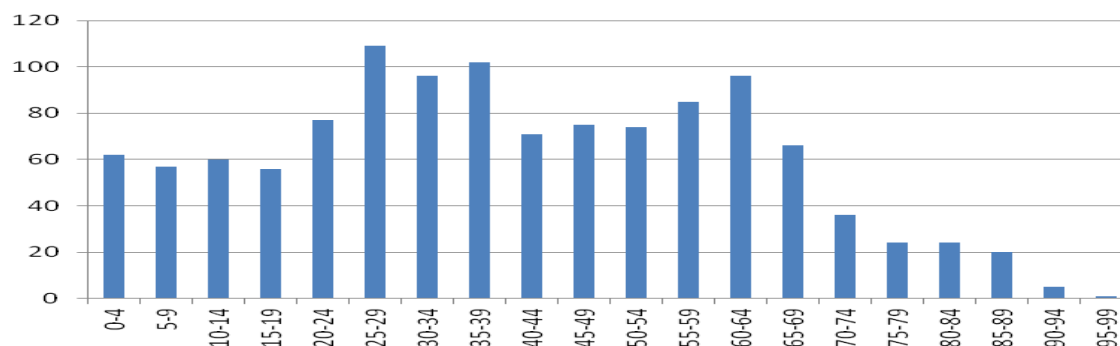
Zdroj: ŠÚSR 2013

Tabuľka č. 15: Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2012

Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Trnavá Hora	Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Trnavá Hora
0-4	62	50-54	74
5-9	57	55-59	85
10-14	60	60-64	96
15-19	56	65-69	66
20-24	77	70-74	36
25-29	109	75-79	24
30-34	96	80-84	24
35-39	102	85-89	20
40-44	71	90-94	5
45-49	75	95-99	1

Zdroj: SOBD 2012

Graf - Vekové zloženie obyvateľstva

Tabuľka č. 16: Pohyb obyvateľov 2001-2013

Obec	celkový prírastok/úbytok obyvateľstva										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2011	2012	2013
Trnavá Hora	+14	-6	+14	-4	-9	+22	+10	-3	+21	+21	-13

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Ako prezentuje tabuľka, v niektorých rokoch dochádza k miernemu úbytku obyvateľstva v dôsledku vyššej úmrtnosti a nižšej pôrodnosti obyvateľstva ale aj v dôsledku vysťahovania obyvateľov z dôvodu lepších ekonomických príležitostí v iných regiónoch.

Príčiny trendov v demografických pohyboch

V posledných rokoch zaznamenávajú obce v blízkosti Žiaru nad Hronom zvýšený záujem mladých ľudí o bývanie na vidieku. Do popredia sa dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine. Stúpa záujem o IBV, resp. kúpa a rekonštrukcia existujúcich objektov.

Do obcí sa prisťahujú najmä mladšie vekové kategórie - mladé rodiny okolo 30 – 40 rokov.

Tabuľka č. 17: Priemerný vek, index starnutia* v roku 2013

Obec	Muži		Ženy		Spolu	
	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia
Trnavá Hora	39,47	87,36	42,31	123,60	40,90	105,68

Zdroj: ŠODB 2014

*Index starnutia: Počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku.

Index starnutia je nižší ako je priemer na Slovensku za rok 2011 (spolu 166,9%, muži 95,80%, ženy 175,30%). V obci Trnavá Hora teda na 100 detí do veku 14 rokov pripadá 105 osôb starších ako 65 rokov.

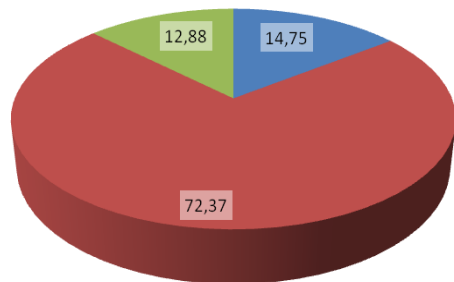
Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec mierne pozitívne. Počet obyvateľov v produktívnom veku je síce takmer 70% ale percento obyvateľov v poproduktívnom veku 15,72% je mierne vyššie ako v predproduktívnom veku 14,88%. Na základe demografických odhadov a očakávaného nárastu obyvateľov produktívneho veku (mladých rodín) však možno očakávať, že percento obyvateľov v predproduktívnom veku bude vyššie ako v poproduktívnom. Vzdelanostnú úroveň obyvateľov dokumentuje tabuľka.

Tabuľka č. 18: Štruktúra populácie územia podľa produktivnosti k 31.12.2013

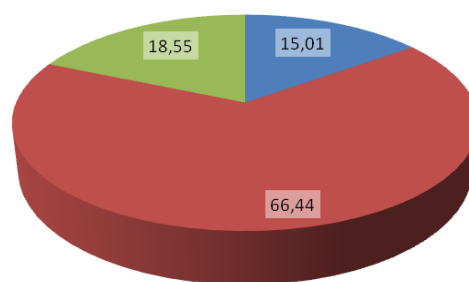
Obec	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek		Počet obyvateľov	
	14,88		69,40		15,72		1183	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Trnavá Hora Vyjadrenie v %	14,75	15,01	72,37	66,44	12,88	18,55	590	593

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Muži podľa produktivity v %

Ženy podľa produktivity v %

■ predproduktívny vek ■ produktívny vek ■ poproduktívny vek

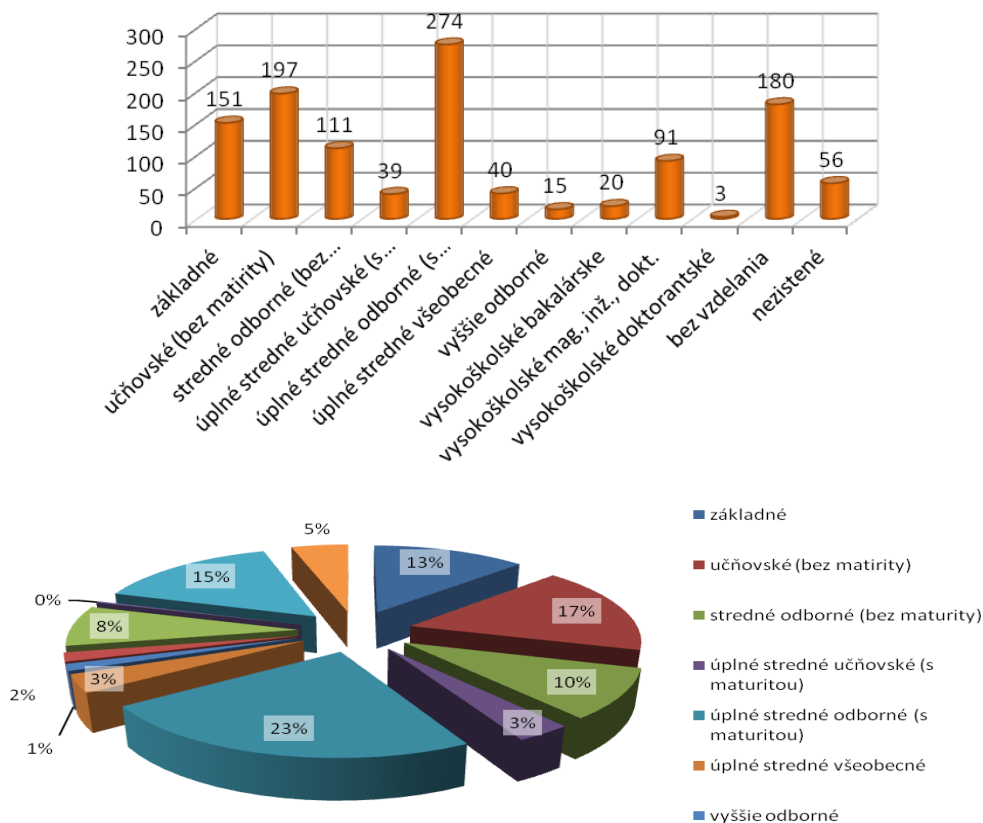
■ predproduktívny vek ■ produktívny vek ■ poproduktívny vek

Tabuľka č. 19: Najvyššie skončený stupeň vzdelania obyvateľstva, rok 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Trnavá Hora				
Základné		53	98	151
Učňovské (bez maturity)		129	68	197
Stredné odborné (bez maturity)		62	46	111
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		24	15	39
Úplné stredné odborné (s maturitou)		138	136	274
Úplné stredné všeobecné		9	31	40
Vyššie odborné vzdelanie		6	9	15
Vysokoškolské bakalárske		4	16	20
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		38	53	91
Vysokoškolské doktorandské		2	1	3
Vysokoškolské spolu		44	70	114
Študijný odbor	prírodné vedy	1	3	4
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	10	5	15
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	12	8	20
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	5	3	8
	zdravotníctvo	0	4	4
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	6	24	30
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	9	22	31
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	0	1	1
	nezistený	1	0	1
Bez školského vzdelania		86	94	180
Nezistené		27	29	56
Úhrn		578	599	1177

Zdroj: SOBD 2011

• Najvyšší ukončený stupeň vzdelania

V obci Trnavá Hora je dobrá situácia, čo sa týka vzdelania. V porovnaní s inými obcami podobnej veľkosti má vysoký počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Z celkového počtu 821 produktívnych obyvateľov je 18 % občanov so základným vzdelaním a až 14 % občanov má skončené vysokoškolské vzdelanie min. bakalárskeho stupňa. Ostávajúci 68 % občanov má stredné vzdelanie, prípadne úplné stredné všeobecné alebo úplné stredné odborné s maturitou. U 7% obyvateľov sa nepodarilo získať tento údaj.

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj vytvárať pracovné príležitosti pre obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Obyvateľstvo obce je takmer výlučne slovenskej národnosti. Z hľadiska vierovyznania je obec homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckemu vierovyznaniu (72%), 10,5% je bez vyznania a u 14% obyvateľov nebol tento údaj zistený.

Tabuľka č. 20: Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva v obci

Národnosť	slovenská	maďarská	rusínska	židovská	ukrajinská	rómska
Územie spolu:	1052	1	0	0	1	4
Národnosť	poľská	nemecká	česká	ruská	ostatné, nezistené	
Územie spolu:	0	0	2	0	117	

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 21: Zloženie obyvateľstva – vierovyznanie v obci

Rímsko-katolícka cirkev	Gréckokat. cirkev	Evanjelická cirkev augburs. vyznania	Evanjelická cirkev metodistická	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Novoapoštolská cirkev
848	1	17	0	1	0
Českoslov. husitská	Bratská jednota baptistov	ostatné	Bez vyznania	Nezistené	
1	0	0	124	165	

Zdroj: SOBD 2011

2.6. Technická infraštruktúra

Obec Trnavá Hora je plynofikovaná, má vybudovaný verejný vodovod. Dažďová kanalizačná sieť je riešená len čiastočne. Pokrytie mobilných operátorov Orange, Slovak Telecom a O2 je dostatočné. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky – ISDN, EDGE, DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a firmy prevádzkujúcej WIFI.

Tabuľka č. 22: Vybavenosť územia infraštruktúrou

Obec	vodný zdroj	plyn	min. prameň	term. prameň	vodovod	Kanalizácia splašková	ČOV	televíz. signál	Digit. ústredňa	vykurovanie
Trnavá Hora	áno	áno	nie	nie	Áno 99%	nie	nie	áno	áno	Plyn a TP

Zdroj: Obecný úrad 2014

TP – tuhé palivo, EL – elektrické vykurovanie, VODOVOD – v stĺpci je udávané % napojenosti obyvateľov EO.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Trnavá Hora má vybudovaný verejný vodovod. Miestne časti Jalná a časť Trnavej Hory sú zásobované z Pohronského skupinového vodovodu cez vodojem Jalná. Ostatná časť Trnavej Hory a Kľačany využívajú ako zdroj pitnej vody miestne pramene. Rozptýlená zástavba mimo dosahu

verejných vodovodov využíva miestne neverejné zdroje podzemnej vody. Podľa plánovaného rozvoja obce je nutné rozšírenie existujúcich vodojemov, vybudovanie čerpacej stanice pri navrhovanom vodojeme v časti Trnavá Hora. Potrebná je rekonštrukcia jestvujúcej rozvodnej siete s profilom DN 80 na DN 100 vodovodov vo všetkých miestnych častiach.

Zdroje pitnej vody a ich ochrana

- Všeobecná ochrana podľa Vodného zákona (364/2004 Z. z.) platí pre celé územie.
- Do riešeného územia obce Trnavá Hora zasahuje ochranné pásmo (OP) II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach, stanovené Vyhláškou MZ SR č. 57/2005 Z. z.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V riešenom území obce Trnavá Hora je odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd nedostatočné. Splaškové vody z obce sú zachytávané v žumpách, septikoch, alebo sú vypúšťané do miestnych tokov.

V detskom tábore Tralaland sú v súčasnosti odvádzané splaškové odpadové vody cez splaškovú kanalizáciu na malú čistiareň odpadových vôd s vyústením do recipientu Ihráčskeho potoka.

Minerálne vody

Na území katastra sa nenachádzajú minerálne pramene.

Zásobovanie elektrickou energiou

V rámci zásobovania elektrickou energiou z pohľadu širších vzťahov je dôležitá skutočnosť, že územím prechádza distribučné 110 kV kV vedenie č. 7503 v smere rozvodňa Rz Horná Ždaňa – rozvodňa Rz Hronská Dúbrava . Z rozvodne a transformovne 110 kV /22 kV v Žiari nad Hronom prichádza do riešeného územia distribučné 22 kV vedenie č. 303. V severovýchodnej časti riešeného k.ú. je rezervovaný priestor pre výhľadové 2x400 kV prenosové vedenia ZVN v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Medzibrod - Rz Prečerpávacía vodná elektráreň Ipeľ (PVE Ipeľ) - Rz Rimavská Sobota.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom obce je zabezpečené decentralizovanými zdrojmi tepla, individuálnym a lokálnym zásobovaním tepla. Prevažujúci spôsob vykurovania obce je na plyn v kombinácii s tuhým palivom.

Plynofikácia

Okrem miestnej časti Kľačany je obec plynofikovaná. Vysokotlakový plynovod DN 300, PN 25 prechádza cez katastrálne územie obce v lokalite Jalná po ľavej strane rieky Hron. Z VTL plynovodu je prevedená VTL prípojka DN50,PN 25 do jestvujúcej regulačnej stanice /RS/ , na východnom okraji lokality Jalná .

Verejné osvetlenie

Obec má vybudované verejné osvetlenie, ktoré je zastarané. Preto bude nutné v blízkej dobe počítať s jej rekonštrukciou a výmenou zastaralých svietidiel VO za modernejšie a úspornejšie svietidlá s možnosťou využitia LED svietidiel.

Miestny rozhlas

Prenos signálu medzi jednotlivými časťami obce je bezdrôtový, v rámci každej časti obce je drôtový.

Telekomunikácie

Telekomunikačne je obec súčasťou Centra sieťovej infraštruktúry západ. Obec je napojená prostredníctvom digitálnej prípojky, s telefónnou ústredňou umiestnenou v budove pošty. Signál mobilných operátorov je dobrý.

Doprava

Obec Trnavá Hora má z pohľadu dopravného systému veľmi výhodnú polohu medzi dvoma blízkymi okresným mestami Žiar nad Hronom a Zvolen v doline rieky Hron. Obcou prechádza multi-koridor tvorený cestou prvej triedy, niekoľkými cestami tretej triedy a dvoma železnicami. Najbližšie letisko je vzdialené len 20 km.

To umožňuje občanom obce nielen pohodlne cestovať do okolitých okresných miest, či už za prácou, na úrady, alebo k lekárovi, ale aj podnikateľom a turistom dostať sa jednoducho do našej obce.

Tabuľka č. 23: **Stav dopravnej infraštruktúry**

Obec	MH D	Dĺžka miestnych komunikácií	Počet autobusových zastávok	Autobusové prístrešky	vlak	Benzínová pumpa	Dĺžka chodníkov v obci
Trnavá Hora	SAD	12,88 km	8+2	9	áno	nie	1920 m

Zdroj: obec 2014

Súčasný stav komunikačnej siete.

Cez katastrálne územie obce prechádza cesta R1 celoslovenského významu, ktorá je súčasťou ciest európskeho významu E 571. Ostatné cesty sú lokálneho významu sú zatriedené do III. triedy s funkciami pripojenia obce na rýchlostnú cestu R1, na miestnu časť Kľačany, ďalej na Jalnú, Ihráč, Nevoľné, Kremnicu. V úsekoch týchto ciest prechádzajúcimi katastrom obce ide o zberné cesty triedy B2, na ktoré sú pripojené miestne komunikácie triedy C2 a C3. Kapacitne sú cesty dostačujúce svojimi kapacitami, nevyhovujúce sú však z hľadiska šírkového usporiadania v zmysle štátnej normy STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií.

Vplyv hluku z dopravy.

Najkritickejším zdrojom hluku pre obec Trnavá Hora je blízka rýchlostná cesta R1 s najväčšou intenzitou dopravy zo skúmaných komunikácií. Pre ochranu obyvateľov obce by bolo vhodné mať protihlukovú stenu výšky 3m popri rýchlostnej ceste R1.

Železničná doprava

Menší podiel na preprave osôb v sídelnom útvare má železničná preprava. Obsluhu riešeného územia železničnou dopravou zabezpečujú železničné trate č. 150 Nové Zámky – Zvolen a č. 171 Zvolen - Vrútky prostredníctvom zastávok Jalná a Trnavá Hora. Pri oboch železničných zastávkach sú umiestnené zastávky autobusov, čo umožňuje využívanie kombinovanej dopravy ako pre obyvateľov obce, tak aj obyvateľov okolitých obcí.

Statická doprava

V katastri obce sa nachádza 10 lokalít, ktoré je možné charakterizovať ako parkoviská pre osobné automobily. Alokované sú v priestoroch pri budovách občianskej vybavenosti obce.

Hromadná doprava

Najväčší podiel na hromadnej preprave osôb do zamestnania, škôl, úradov a za nákupmi má autobusová preprava prostredníctvom prímestských liniek SAD, ktoré zabezpečuje SAD Zvolen. Linky sú vedené po trasách štátnych ciest III. triedy. V obci je 8 autobusových zastávok v zastavanom území obce a 2 zastávky v ostatnej časti územia:

Trnavá Hora - dolná časť:

- ZŠ (obecný úrad) – prestrešená na oboch stranách cesty
- obec (kostol) – prestrešená na jednej strane cesty
- rázcestie (pohostinstvo) – prestrešená na jednej strane cesty
- železničná stanica – prestrešená na jednej strane cesty

Trnavá Hora – horná časť:

- Ladno rázcestie – prestrešená na jednej strane cesty
- kultúrny dom – prestrešená na jednej strane cesty

Kľačany:

- obecný úrad (kultúrny dom) – prestrešená na jednej strane cesty
- dolina (TWS Plus píla) – prestrešená na jednej strane cesty

Kľačianska dolina:

- rázcestie
- tábor Borovica

Všetky zastávky v zastavanom území sú prestrešené. Dve z nich sú novo vybudované, hmotovým riešením vhodné do priestoru vidieckeho charakteru. Izochrómy pešej dostupnosti sú dodržané.

Vodná doprava

V riešenom území nie sú podmienky pre existenciu vodnej dopravy. Rieka Hron je využívaná ako vodná cesta. Pre vodákov je tu malé prístavisko pre člny vo vlastníctve miestneho podnikateľa.

Letecká doprava

Najbližšie letisko je na Sliači vzdialené cca 20 km.

2.7. Sociálna infraštruktúra – Občianska vybavenosť a bývanie

V nasledujúcich tabuľkách je poskytnutý prehľad o existencii základných aj doplnkových zariadení občianskej vybavenosti v obci. Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia. Text „áno“ znamená existenciu daného zariadenia v obci (vzhľadom na sústavne sa meniaci stav sa neudáva počet zariadení).

V obci sa nachádza pošta (v budove kultúrneho domu v Jalnej), štyri obchody s potravinami a zmiešaným tovarom, dve pohostinstvá. V obci sa nachádza deväťročná ZŠ, do ktorej dochádzajú aj žiaci z okolitých obcí (Pitelová a Hronská Dúbrava) a MŠ.

V každej časti obce je vybudovaný kultúrny dom. Celkovo sú teda v obci Trnavá Hora tri kultúrne domy. Kultúrny dom v časti Jalná sa nachádza v jednom objekte spolu s poštou, jeho stav je vyhovujúci, kultúrny dom v časti Horná Trnavá Hora je v zlom technickom stave, plánuje sa jeho rekonštrukcia, kultúrny dom v časti Kľačany bude prestavaný na penzión pre seniorov.

Obecná knižnica sa nachádza v priestoroch bývalého zdravotného strediska v Trnavej Hore. V obci sa nachádza bývalé a zaniknuté zdravotné stredisko. Kapacity a stav týchto zariadení sú vyhovujúce, neplánuje sa s ich rozšírením. Vyššie vybavenie polikliniky s nemocnicou je v Žiarnom/Hronom.

Obec má rímsko-katolícky kostol, ktorý môžu navštevovať veriaci z obce.

Pre seniorov je plánovaná prestavba objektu Kultúrneho domu v časti Kľačany na vhodné zariadenie sociálnej pomoci. V súčasnosti obec poskytuje možnosť stravovania pre seniorov v ŠJ, pre vybrané kategórie poskytuje zľavy na stravnom. Od 1.2.2015 funguje v obci sociálny taxík. Obec pomáha pri umiestnení občanov v DD, obec neeviduje žiadnu žiadosť na opatrovateľskú službu.

V obci funguje dobrovoľný hasičský zbor Trnavá Hora.

Do roku 2013 vychádzal v obci miestny občasník Trnky.

Tabuľka č. 24: Sociálna infraštruktúra v obci

Obec	administratíva	pošta	obchod	espresso	pohostinstvo	kaderníctvo	kino
Trnavá Hora	Obecný úrad	áno	áno	nie	áno	áno	nie

Obec	lekár obvodný	lekár pediater	zubár	lekáreň	MŠ	ZŠ - 1. stupeň	ZŠ - 2. stupeň
Trnavá Hora	nie	nie	áno	nie	áno	áno	áno

Obec	kostol RKC	kaplnka modlitebňa	zvonica	kult. dom	knižnica	pamät. izba	rozhlás	dom smútku	cintorín
Trnavá Hora	áno	áno	áno	áno	áno	nie	áno	áno	áno

Obec	telocvičňa	kúpalisko	lyžiarsky vlek	futbalové ihrisko	vol/tenis ihrisko	klzisko
Trnavá Hora	áno	nie	nie	áno	áno	nie

Obec	verejne prístupný internet, miesto	www stránky obce	propagačný materiál	noviny	informačné strediská
Trnavá Hora	nie	áno	nie	nie	nie

Zdroj: obec 2014

V obci nefunguje televízny informačný kanál – káblová TV.

Občianske vybavenie kapacitou a druhovosťou vyhovuje.

V obci je základná škola s kapacitou cca 150 detí, ktorá má právnu subjektivitu. Základnú školu v súčasnosti navštevuje 126 detí. Materská škola s dvomi triedami je využívaná na 100 % svojej kapacity. V súčasnosti ju navštevuje 42 detí. Stav objektov ZŠ a MŠ je vyhovujúci. Budova základnej školy prešla

rekonštrukciou (zateplenie, strecha a okná) v roku 2012, budova materskej školy bola rekonštruovaná v lete 2014 – strecha, zateplenie, výmena okien, nová fasáda.

V dôsledku toho, že mladí ľudia za vzdelaním odchádzajú na stredné a vysoké školy trávajú svoj voľný čas mimo obec. V obci chýbajú zariadenia pre trávenie voľného času mládeže preto, aby sa viacej zapájali do života obce. Cieľom by mala byť snaha o udržanie mladých a vzdelaných v obci za účelom zlepšenia demografickej a ekonomickej štruktúry obyvateľstva.

Tabuľka č. 25: Vývoj počtu žiakov v základnej škole

Názov obce /Rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Trnavá Hora	112	114	116	126

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 26: Vývoj počtu detí v materskej škole

Názov obce /Rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Trnavá Hora	46	45	44	42

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 27: Školstvo - stav objektov a rozvojové zámery

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebno – technickým stavom	Málo využívané objekty	Objekty s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Trnavá Hora	žiadne	-	-	Obec

Zdroj: obec 2014

Základná umelecká škola s regionálnym významom je v Hliníku nad Hronom a v Žiari nad Hronom a stredné školstvo v okresnom meste.

Tabuľka č. 28: Prehľad a popis inštitúcií pôsobiacich v území

Obec	Miestna úroveň	Regionálna úroveň	Národná úroveň
Trnavá Hora	<ul style="list-style-type: none"> - Obecný úrad - Matrika - Pošta - Farský úrad RKC - Obecná knižnica 	-	-

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 29: Spádovosť obce (31.12.2012)

Inštitúcia	Miesto
Sídlo matričného úradu	Trnavá Hora
Sídlo pracoviska daňového úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného súdu	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného úradu odb. životného prostredia	Banská Štiavnica

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 30: Verejné a iné služby - situácia

Obec	Obchod a služby	Administratíva
Trnavá Hora	<ul style="list-style-type: none"> - 3x predajňa potravín - 3x pohostinstvo - 1x predajňa nepotravinového tovaru 	<ul style="list-style-type: none"> - Obecný úrad - pošta

Zdroj: ŠÚSR 2014

Tabuľka č. 31: **Stav objektov verejných budov**

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebným – technickým stavom	Málo využívané objekty, služby	Objekty, služby s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Trnavá Hora	KD Horná Trnavá Hora	KD Horná Trnavá Hora	-	Obec
	KD Kľačany	KD Kľačany	-	Obec
	KD Jalná	-	-	Obec
	Obecný úrad	-	-	Obec
	Dom smútku Kľačany	-	-	Obec
	Požiarňa zbrojnica Jalná	-	-	Obec
	Šatne TH	-	-	Obec

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 32 : **Známe rozvojové zámery v oblasti verejných a iných služieb**

Obec	Známe rozvojové zámery	Vlastníctvo objektu
Trnavá Hora	<ul style="list-style-type: none"> - riešenie nedostatočného zásobovania obyvateľov pitnou vodou - kolumbárium a urnový háj, revitalizácia starej časti cintorína - úprava vstupných priestorov do obce - vyriešenie parkovania pri ZŠ, MŠ, OcÚ - vytvorenie oddychovej zóny pri ZŠ - výstavba nájomných bytov - výmena okien, vonkajších dverí na obecnom úrade - prestavba zasadačky na obecnom úrade na všestranné využitie - multifunkčná zasadačka - úprava okolia obecného úradu - rekonštrukcia telocvične – výmena strechy, okien, soc. zariadení, zateplenie budovy - rekonštrukcia strechy budovy obecného úradu - výmena svietidiel verejného osvetlenia - výstavba kontajnerového stojiska na Ladne - výmena javiska v kultúrnom dome na Jalnej - vybudovanie komunitného centra a Domova seniorov - vybudovanie osobitného vstupu do priestorov školskej jedálne - rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba nových úsekov MK - vodovod v hornej časti obce – dokončenie - zriadenie vykurovania kultúrneho domu na Jalnej - úprava zelených priestorov pre strojové spracovanie, vhodné zalesnenie zelených plôch - riešenie/sanácia skalného brala nad cestou Trnavá Hora – Hronská Dúbrava - protipovodňové opatrenia na miestnych potokoch a na rieke Hron - príprava projektovej dokumentácie a infraštruktúry k lokalitám novej výstavby RD - rekonštrukcia objektu TJ – šatní, sociálnych zariadení, striedačiek, tribúny 	obec

Zdroj: Obec 2014

Obec je vedená aj v Atlase rómskych obydlií na Slovensku. Okrem obce Trnavá Hora sú v okrese evidované obce : Dolná Ždaňa, Hliníknad Hronom, Horná Ždaňa, Hronská Dúbrava, Kopernica , Kremnica, Lehôtka pod Brehmi, Prestavilky, Stará Kremnička, a mesto Žiar nad Hronom.

Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnúť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien.

Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich.

Tabuľka č. 33: Náklady na prevádzku verejných obecných zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	21 000	21 300	24 500

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 34: Náklady na prevádzku školských zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	323 000	353 500	377 000

Zdroj: Obec 2014

Domový fond

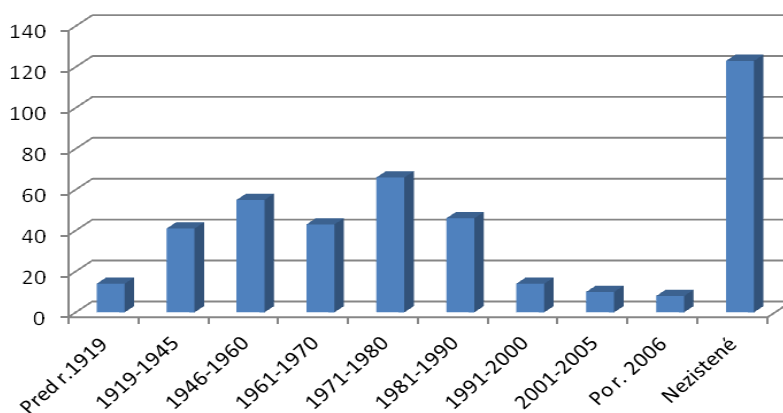
Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy alebo budovy s jedným bytom. Najväčší rozvoj bytovej výstavby zaznamenala obec v rokoch 1971-1980. Bytov spolu je 420. Celkový počet obývaných bytov v obci dosahuje 325, neobývaných bytov 93. Žiadny byt sa nenachádza v nebytovej budove. Na sezónne alebo druhotné používanie nie využívaný podľa štatistického úradu databázy datacube žiadny byt.

Tabuľka č. 35: Prehľad bytového fondu podľa obdobia výstavby

Byty spolu	Pred r.1919	1919-1945	1946-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2005	Po r. 2006	Nezistené
420	14	41	55	43	66	46	14	10	8	123

Zdroj: SOBD 2011, HC53

• Prehľad bytového fondu podľa obdobia výstavby

Tabuľka č. 36: Prehľad bytového fondu - obývanosť

Obec	Bytov spolu	Trvale obývaných domov	Neobývané byty	Nezistené
Trnavá Hora	420	325	93	2

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 37: Prehľad obývanosti bytov podľa typu budovy

Obec	Hustota obývanosti spolu	Byty v budovách			Byty v nebytových budovách
		s 1 bytom	s 2 bytmi	s 3 bytmi a viac	
Trnavá Hora	323	307	6	10	0

Zdroj: SOBD 2011, HC54

Urbanistický ukazovateľ priemernej obložnosti bytu (počet obyvateľov na jeden byt) je 2,82 (Slovenská republika 3,23). Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Časť pôvodných domov bolo zrekonštruovaných na rekreačné chalupy. Strategickým cieľom

bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestarých občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Rómska komunita, je sústredená na okraji obce v časti Jalná. Všetky obydlia Rómov sú pripojené na elektrinu a vodovod. Ich plynofikácia a odkanalizovanie neexistuje ani v jednom prípade. Predmetné obydlia sú koncentrované v časti Jalná a sú čiastočne majetkovo vysporiadané a vykazujú prvky hygienickej závadnosti. Elimináciu tohto stavu je možné riešiť výstavbou nájomných nízkoštandardných bytových jednotiek a permanentnou terénnou sociálnou prácou v komunite.

2.8. Hospodárska základňa

V obci žije cca 70% t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce však je veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza, prevažne do blízkeho Hliníka nad Hronom, Žiaru nad Hronom a Žarnovice. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti. Väčšina remeselníkov a zručných ľudí odchádza za prácou mimo región aj do zahraničia.

Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia. Lesy pokrývajú takmer 70% územia, poľnohospodársku pôdu v prevažnej miere tvoria trvalé trávne porasty.

Priemyselná výroba je v zásade lokalizovaná len do sídla okresu, mesta Žiar nad Hronom, kde ju reprezentuje hlavne hutnícka výroba známou Hlinikárňou. Okrem toho tu pôsobia menšie výrobné prevádzky na báze živnostenského podnikania a remeselných činností, prípadne miestne filiálne prevádzky ďalších podnikov sídliačich mimo okresu, nepresahujúce lokálny, nanajvýš regionálny význam.

Popri veľkom priemysle sa už v súčasnosti vytvára skupina malých a stredných podnikov a drobných živnostníkov, orientovaných predovšetkým na uspokojovanie potrieb vlastného regiónu a na rozširovanie a spetrovanie ponuky najmä spotrebného a potravinárskeho tovaru na vnútornom trhu.

Na území obce v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva v miestnej časti Horná Trnavá Hora prevádzkuje činnosť drevospracujúca firma. V časti areálu sa navrhuje poľnohospodárska výroba - chov oviec do 1000 ks.

Potravinárska výroba

Zastupuje Lucia Troškiová, ktorá sa zaoberá výrobou suchárov a keksov, trvanlivého pečiva a koláčov

Priemyselná výroba

Priemyselná výroba je v obci zastúpená najmä formou remeselnej živnosti.

Tabuľka č. 38: **Subjekty v priemyselnej výrobe**

Názov	Oblasť činnosti
Jozef Antal	výroba zámkov a pántov

Zdroj: databáza všetkých firiem Slovenska 2014

Strojársky priemysel

nemá zastúpenie v obci

Drevospracujúci priemysel

Najväčším zamestnávateľom v oblasti drevospracujúceho priemyslu je firma TWS PLUS s.r.o., ktorá zamestnáva 100 – 149 zamestnancov.

Tabuľka č. 39: **Subjekty v drevospracujúcom priemysle**

Názov	Oblasť činnosti
TWS PLUS s.r.o.	Piliarska výroba a výroba drevených parkiet.
MIVA + P, s.r.o.	Píľovanie a hobľovanie dreva
Radovan Belička	Píľovanie a hobľovanie dreva
Pavol Kaštier	Výroba ostatná stavebnostolárska a tesárska
Peter Žbirka	Píľovanie a hobľovanie dreva
Miroslav Ivan	Píľovanie a hobľovanie dreva
ZED – CONTRACT s.r.o.	Výroba ostatných výrobkov z dreva, korku, slamy a prúteného materiálu
HUBER, s.r.o.	Veľkoobchod s drevom, stavebnými materiálmi a sanitárnymi zariadeniami
Ladislav Červienka	Stolárske práce
Ivan Urgela - Stolárstvo	Stolárske práce
Jozef Urgela - URSTOL	Výroba ostatná stavebnostolárska a tesárska
Ivan Trokšiar - APOS	Stolárske práce

Zdroj: databáza všetkých firiem Slovenska 2014

Stavebný priemysel

Stavebný priemysel je v obci zastupujú živnostníci ale drobné spoločnosti s ručením obmedzeným:

Tabuľka č. 40: **Subjekty v stavebnom priemysle**

Názov	Oblasť činnosti
I.K.A. s.r.o.	Sprostredkovanie obchodu s drevom a stavebným materiálom
František Packo - TEMAX-KOVO	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
Janek Juraj - Maľby a nátery	Maľovanie a zasklievanie
Ladislav Ihracký - RPS	Výstavba obytných a neobytných budov
Vladimír Abrahám - ALEX	Inštalácia kanalizačných, výhrevných a klimatizačných zariadení
Peter Švihorík	Ostatné špecializované stavebné práce
Peter Janek	Zemné práce
Štefan Tisoň	Zemné práce
Martin Urgela	Elektrická inštalácia
MaBenk, s.r.o.	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
Ivan Šarkózi	Zemné práce
Daniela Sopková	Zemné práce
Michal Valent	Ostatné špecializované stavebné práce
Ján Valent	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
Jozef Klačanský	Ostatné špecializované stavebné práce

Zdroj: databáza všetkých firiem Slovenska 2014

Iný priemysel

V obci je zastúpený kožiarsky priemysel. Dušan Petrik – NAJA a Marcel Petrik – AARON sa venujú výrobe kufrov, kabeliek a podobných výrobkov, sediel a popruhov.

Pol'nohospodárstvo

Medzi časťami obce Horná Trnavá Hora a Kľačany sa nachádza areál bývalého poľnohospodárskeho družstva. Prevažná časť je v súčasnosti využívaná na drevospracujúcu výrobu a časť areálu je navrhnutá na chov hospodárskych zvierat (oviec). Poľnohospodárska výroba v súčasnosti nie je v obci zastúpená. V obci existuje včelárstvo a výroba medu.

Tabuľka č. 41: **Prehľad o poľnohospodárskych subjektoch obhospodarujúcich najväčšiu výmeru poľnohosp. pôdy**

Podnikateľské subjekty	Výmera obhospodarovanej pôdy v ha	Súkromne hospodáriaci roľníci (s výmerou nad 20 ha)	Výmera obhospodarovanej pôdy TTP v ha	Počet ks HD	Počet ks oviec	Počet zamestnancov
Jastrabá agro Horná Ždaňa	453,246 km ²	0	4 173,23 km ²	0	0	0

zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 42: **Súkromne hospodáriace subjekty v poľnohospodárstve**

Meno/firma	Sídlo	Právna forma	Predmet podnikania	Počet zamestnancov
žiadni				

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 43: **Poľnohospodárske a výrobné objekty**

Objekt	Podnikateľ, firma	Druh činnosti	Poznámka
Poľnohospodársky dvor (súbor objektov)	TECHNOWOOD Slowakei, s.r.o.	Drevospracujúci priemysel	

Zdroj: obec 2014

Poľovníctvo a rybárstvo

V katastri obce sa nachádzajú nasledujúce poľovné revíre:

- PR č. 1 ŠLP TU Zvolen
- PR Jastrabá
- PR Jalná
- PR Ihráč

Na území pôsobí Poľovnícky klub BEHANOVO v Trnavej Hore, Poľovnícka spoločnosť DEMIAN a Poľovnícke združenie "VLNÍK" v Jalnej.

Lesné hospodárstvo

Organizačne sú lesy zaradené do lesného hospodárskeho celku (LHC) Ihráč, LHC Jalná a LHC ŠLP TU Zvolen. Najväčším lesohospodárskym podnikom sú Lesy SR, štátny podnik – Odštepny lesný závod Žarnovica. Ďalšími vlastníkami a hospodármi sú Lesy SR š.p. a Pozemkové spoločenstvo lesného urbáriátu s právnu subjektivitou (Kľačany), Pozemkové spoločenstvo – Urbárska pozemková spoločnosť Jalná, Lesný a pasienkový urbár Ladno, Pozemkové spoločenstvo Trnavá Hora, Pozemkové spoločenstvo – Urbár 1 Trnavá Hora a Pozemkové spoločenstvo – Urbár 2 Trnavá Hora.

Tabuľka č. 44: **Súkromne hospodáriace subjekty v lesníctve**

Meno	Sídlo	Založenie	Právna forma	Predmet podnikania	Vlastníctvo	Počet zamestnancov
Peter Fischer	Trnavá Hora 242	1996	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Peter Hanuška	Dolná 170/20	2005	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Ján Kapusta	Trnavá Hora 274	2007	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Stanislav Mališ	Trnavá Hora 205	2010	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Služby súvisiace s lesníctvom	Súkromné tuzemské	0-2

Andrea Hanušková	Dolná 170/20	2013	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Peter Sopko	Trnavá Hora 369	2011	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Ing. Dušan Rosenberger	Trnavá Hora 134	2011	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Jana Sopková	Hlavná Cesta 369/30	2013	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	0-2
Ingrid Minková	Dolná 172/22	2013	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	Nezistený
Beata Čierna	Dolná 187/1	2013	Podnikateľ-fyzická osoba-nezapísaný v OR	Ostatné služby poskytované v lesníctve	Súkromné tuzemské	Nezistený

Zdroj: databáza firiem Slovenska 2014

Nerastné suroviny a prírodné zdroje

V katastrálnom území obce Trnavá Hora sa nenachádzajú prieskumné a chránené ložiskové územia.

2.9 Rekreačia a cestovný ruch

Obec je súčasťou mikroregiónu Kremnica a okolie, ktoré zasahuje do CHKO Štiavnické vrchy, Natura 2000 – SKUEV a maloplošných chránených území. Okolité lesy sú poľovníckymi revírmi.

Obec vo svojom okolí ponúka množstvo príležitostí pre cestovný ruch ako sú: Mestská pamiatková rezervácia Kremnica a banské diela v jej okolí, ktoré sú zapísané v Ústrednom zozname národných kultúrnych pamiatok SR. Dobré podmienky na zimné vyžitie sú na Skalke a Krahuliach. Okres sa hrdí geologickým bodom stredu Európy v k.ú. Kremnické Bane.

Prírodné danosti a poloha obce Trnavá Hora, v údolí medzi Kremnickými a Štiavnickými vrchmi vytvárajú dobré podmienky pre rozvoj športových aktivít, ako je turistika, cykloturistika (dostupné sú mestá Banská Štiavnica a Kremnica s príslušnými oblasťami cestovného ruchu) a vodná turistika – priamo obcou preteká splavná rieka Hron. V rámci katastra sa nachádza multifunkčný areál Park pod Borovicou, v rámci ktorého v lete funguje Prvá detská prázdninová republika Tralaland. V severozápadnej časti Trnavej Hory sa nachádza športový areál s futbalovým ihriskom a šatňami. Na západe riešeného územia sa nachádzajú rekreačné oblasti Jastrabský mlyn, Dolina Hrabíky a Váľkova pila.

Obec Trnavá Hora má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj vidieckej turistiky vrátane agroturistiky (forma vidieckej turistiky poskytovaná podnikateľmi v poľnohospodárskej výrobe a slúži im ako dodatočný alebo ďalší finančný zdroj k udržaniu alebo rozšíreniu hlavného podnikateľského programu). Tieto aktivity sú bezprostredne späté s prírodou, krajinou a vidieckym prostredím, prispievajú k celkovému rozvoju obce najmä tým, že umožňujú zhodnotiť danosti vidieckeho prostredia a to i pri pomerne nízkej finančnej náročnosti, vytvoria nové pracovné príležitosti a napomáhajú obnove a rozvoju obce. Za týmto účelom je nutné uchovanie ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia.

Prvá Detská Prázdninová Republika Tralaland je hľadanie nových foriem detskej rekreácie. Prvá detská prázdninová republika Tralaland je autorským projektom odborníkov z oblasti **pedagogiky, psychológie, umenia a športu**. Počas 22 rokov navštívilo Tralaland viac ako 33 000 detí so všetkých kútov sveta a pracovalo v ňom viac ako 1000 guvernérov a ministrov.

Obec je atraktívna predovšetkým pre jej:

- prírodný potenciál a krajinu
- podmienky pre detskú rekreáciu a rekreáciu pre rodiny s deťmi
- priaznivé podmienky pre cykloturistiku a turistiku
- možnosti chatárenia a chalupárenia
- potenciál vodnej turistiky

Možnosti ubytovania:

Park pod Borovicou (smer na Jastrabú a Ihráč)

- penzión je v kontakte s Tralalandom a ponúka dva typy ubytovania. Najvyšší štandard je ubytovanie v novopostavenom drevenom zrubu kanadského typu s kapacitou 12 lôžok plus 7 prístelok. Nižším štandardom je ubytovanie v murovaných a drevených bungalovoch s celkovou kapacitou 174 pevných lôžok. V areáli zrubu sa nachádzajú dve zarybnené jazerá, lanové centrum, basketbalové ihrisko, tenisové/futbalové/floorbalové multifunkčné ihrisko s umelou trávou, priestory pre jazdu na motorových buginách, farma zo zvieratkami a prírodný amfiteáter. Areál zrubu je ideálny pre rodinné výlety, víkendové pobyty spoločenské akcie, teambuilding, športový rybolov, grilovačky, športové dni a školské výlety.

Priamo pred dreveným zrubom sa nachádzajú dve zarybnené súkromné rybárske jazerá. Jazero kaprové s rozlohou 0,5 ha v ktorom sú nasadené kapre do 8 kg, ďalej sa v ňom nachádzajú karasy a štuky. Jazero pstruhové 0,4 ha je zarybnené násadou pstruha dúhového a sivoňa amerického.

Tabuľka č. 45: Možnosti ubytovania

Názov zariadenia	Lôžková kapacita	Stravovacia kapacita	Kategória
Park pod Borovicou	12+7	38 + 40 na terase	Drevený zrub
	174		Drevené a murované bungalovy

zdroj: obec 2014

Kultúrne podujatia sú organizované v kultúrnom dome.

Obec ponúka oddych, turistiku a cykloturistiku, zber lesných plodov.

Športový areál pozostáva z futbalového ihriska a šatní.

Tabuľka č. 46: Prehľad športových zariadení – letné športy

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka/stav
Trnavá Hora	Futbalové ihrisko	1	obec	Tráva / potrebná rekonštrukcia šatní
	Vonkajší bazén 10 m dlhý	1	súkromník	novovytvorený
	Vonkajší bazén 15 m dlhý	1	súkromník	Pôvodný
	Multifunkčné ihrisko	1	obec	novovytvorené

zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 47: Prehľad športových zariadení – zimné športy

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka
Trnavá Hora	-	-	-	-

Zdroj: obec 2014

Lyžovanie

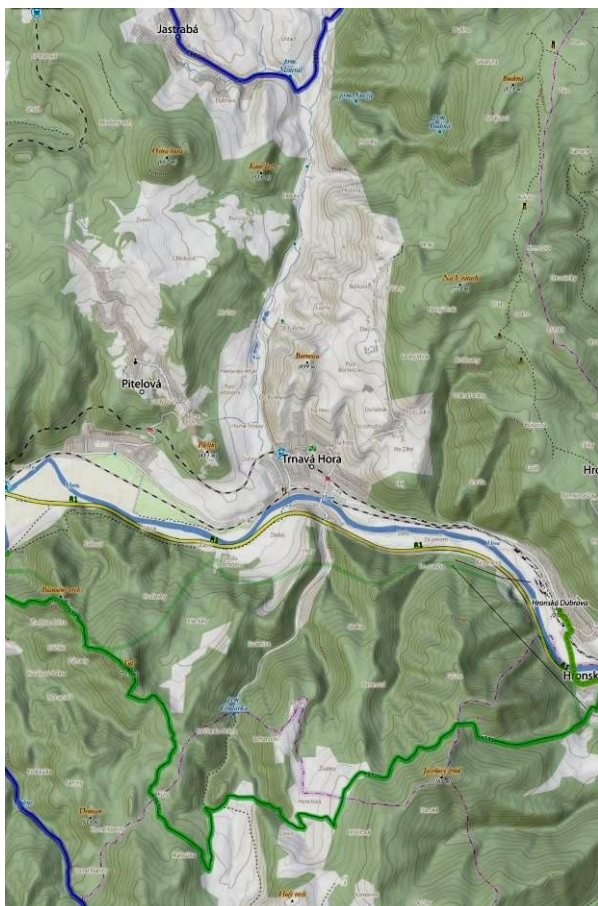
Lyžovanie a zimné športy sú možné v priľahlých lyžiarskych strediskách:

- Lyžiarske stredisko Skalka aréna – vzdialenosť 32 minút
- Lyžiarske stredisko Ski Krahule – vzdialenosť 28 minút
- Salamandra Ski resort, Banská Štiavnica – vzdialenosť 40 minút

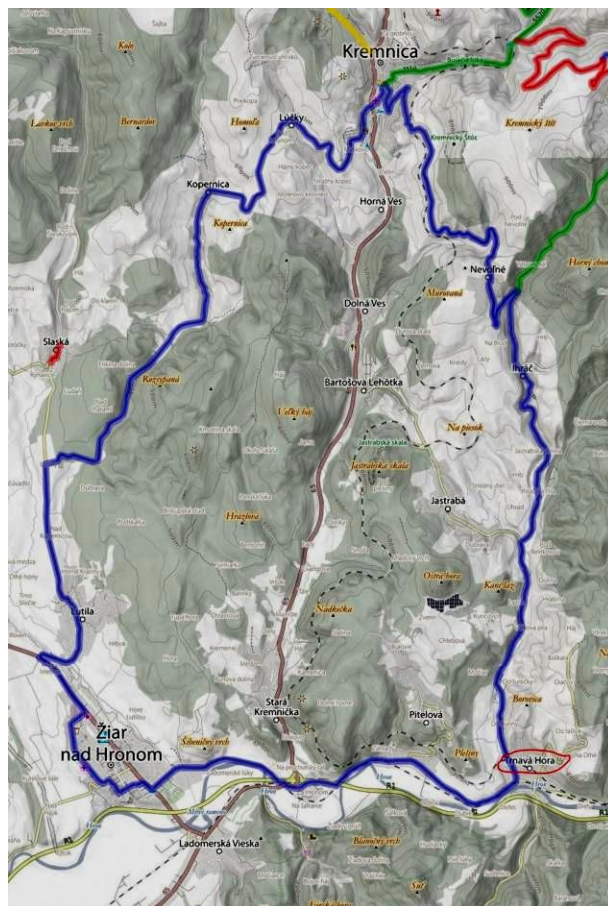
Náučné chodníky a turistické trasy

Cez riešené územie prechádzajú dve turistické trasy – zelená Šášovské Podhradie – Hronská Dúbrava a modrá Jastrabá – Rudná poľana.

Turistické trasy v okolí obce

Cyklotrasy v okolí obce

Tabuľka č. 48: Vyznačené turistické trasy v obci a okolí

Číslo		trasa	Prírodné úkazy popri ceste	Typ cesty	Dĺžka km	Správca
5531		Šášovské Podhradie – Hronská Dúbrava	Suť, Blancočný vrch, Bačovka (Podstožok), Jaseňový grúň, prameň Chotárka, Demian, Bôrovina, Holý vrch	nespevnená cesta: 6,8 km (46,4 %), nespevnený chodník: 6,5 km (44,2 %), ulica: 0,74 km (5%), cesta III. triedy: 645 m (4,4%)	14,7	KST
2660		Jastrabá – Rudná poľana	Jastrabská skala, Kaní laz, prameň Minerálpô, prameň Snoža, Jazerný prameň, prameň Poľana, Kľzký prameň, Prameň Klobúk, prameň Škodova voda	nespevnená cesta: 9,7 km (70,7 %), cesta III. triedy: 4,00 km (29,3 %)	13,7	KST

Zdroj: turistika.oma.sk

	Turistická trasa Budiná
<p>Na Jastrabskom rázcestí začína turistická trasa Budiná značená miestnou značkou. Trasa pokračuje bočnou dolinkou Snoža, v ktorej sú murované pramene, pod masív Budiná. Na južnej strane masívu dosahuje najvyššiu výšku pri lesníckej chate a pomníku lesníka Minku, ktorého zastrelil nezodpovedný, maďarský diplomat pozvaný na poľovačku. Pri chate sa trasa stáča prudko v protismere a dobrou lesnou cestou medzi lúkami príde do obce Kľačany. Na dolnom konci Kľačan je postavený pamätník padlým počas bojov v II svetovej vojne. Trasa pokračuje klesaním cez Hornú Trnavu Horu asfaltovou cestou a dobre udržiavaným chodníkom do Trnavej Hory a po prekročení železničnej trasy Zvolen - Kremnica končí pri starej ceste Žiar nad Hronom - Zvolen. Je prvou turistickou trasou, ktorá bezprostredne spája Kremnické pohorie so Štiavnickým pohorím cez most nad Hronom vedúcim do obce Jahná.</p>	

Zdroj: obec 2015

Cykloturistika:

Územím obce prechádza modrá cyklotrasa (Lutila, Žiar nad Hronom, Kremnica, Kopernica, Pitelová, Ihráč, Nevoľné, Lúčky, Jastrabá, Trnavá Hora, Šášovské Podhradie)

V širšom okolí sa nachádza historické mesto Banská Štiavnica, lyžiarske strediská Krahule a Skalka, Salamandra Resort v oblasti Hodruše, lyžiarske vleky v Ostrom Grúni, Kľaku a na Kollárovej, kde je zabezpečené aj umelé zasneženie svahu. Možnosti skalolezectva ponúkajú Štiavnické vrchy a tiež skalné útvary pod Sitnom, Rabenstein medzi Červenou Skalou a Hodrušou.

Ďalej sa v širšom okolí nachádza barokový kaštieľ barokový kaštieľ vo Svätom Antone pri Banskej Štiavnici, ryolitové Kamenné more v obci Vyhne, starobylé banské mesto Kremnica s historickou 600- ročnou mincovňou, planetárium, bowling, squash, kaštieľ a iné atraktivity v Žiari nad Hronom, majestátny Zvolenský zámok zo 14. storočia v centre mesta Zvolen, Arborétum borová hora, zrúcanina Šášovského hradu, krajské mesto Banská Bystrica s bohatými možnosťami kultúrneho a športového vyžitia, a hrad Revište.

V blízkom okolí obce sa nachádza množstvo termálnych i netermálnych kúpalísk (napr. Vyhne, Sklené Teplice), ako aj vodných nádrží. Pre obdivovateľov techniky sa v blízkom okolí nachádza niekoľko unikátov, ako napr. štiavnické tajchy, banské múzeum.

▲ Trnavá Hora

Zdroj: <http://www.cestovnyatlas.szm.com/tekov1.jpg>

Detská prázdninová republika - Tralaland

2.10. Trh práce

Zamestnanosť

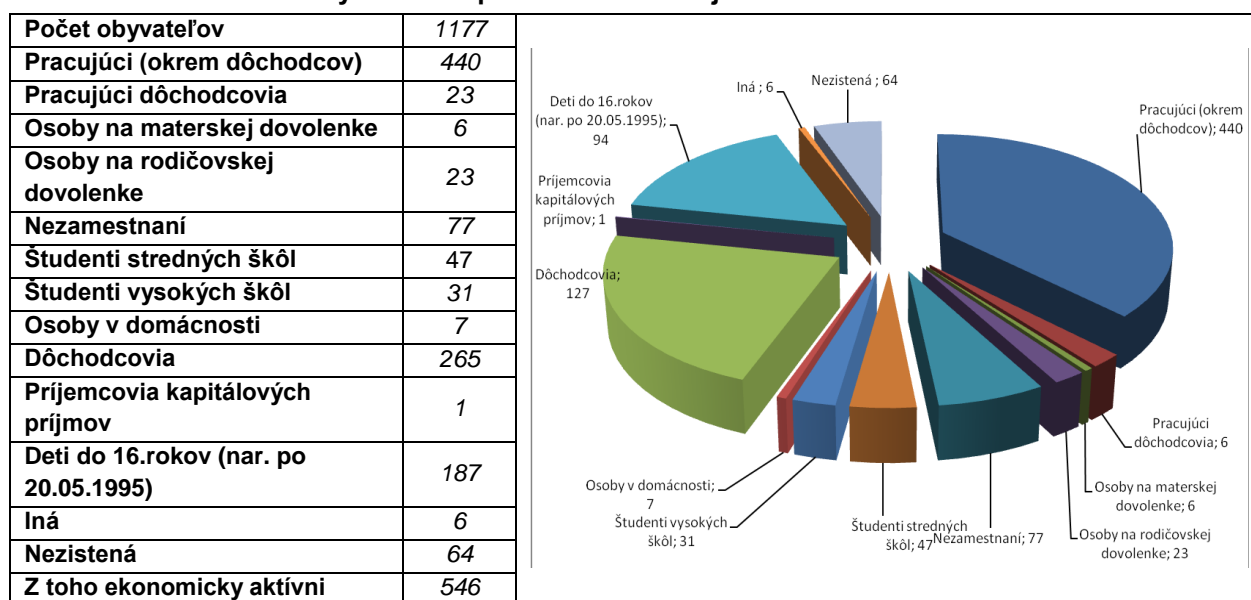
V oblasti zamestnanosti je v obci neuspokojivá situácia, ktorá nastala vďaka privatizácii Závodu SNP v Žiari nad Hronom, Pregelky v Žarnovici, Strojární v Hliníku nad Hronom ako aj Poľnohospodárskeho družstva. Obec na to doplatila zvýšenou mierou nezamestnanosti a nutnosťou cestovať za prácou.

Obyvatelia pracujú prevažne v podnikoch v Hliníku nad Hronom, Žiari nad Hronom a Žarnovici. Za prácou dochádzajú vlakom, autobusom a osobnými vozidlami.

Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú:

- Obec Trnavá Hora - 14 zamestnancov (včítane MŠ a ŠJ),
- TWS PLUS s.r.o. – 73 zamestnancov,
- COOP JEDNOTA SD Žarnovica -5 zamestnancov
- Slovenská pošta – 4 zamestnanci

Tabuľka č. 49: Členenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Zdroj: SOBD 2011

Z celkového počtu 1177 obyvateľov obce bolo v roku 2011 (SOBD2011) ekonomicky aktívnych 546, čo činí viac ako 46%.

V roku 2011 bolo v obci evidovaných cca 77 nezamestnaných, čo je takmer 10% produktívneho obyvateľstva.

V roku 2013 bolo v obci evidovaných cca 103 nezamestnaných, čo je takmer 12,5% produktívneho obyvateľstva. Obec zamestnáva v súčasnosti 17 aktívnych pracovníkov a 14 vlastných zamestnancov.

Podnikateľské aktivity, pracovné príležitosti

Až 449 z 546 ekonomicky aktívnych občanov čo je 82 % dochádzajú za prácou do okolitých obcí a najviac do miest Hliník nad Hronom, Žiar nad Hronom, Žarnovica a Zvolen. Najviac ich pracuje v odvetví spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva, v maloobchode a výrobe a spracovaní kovov.

Tabuľka č. 50: Podnikateľské subjekty zapísané v ORSR so sídlom v obci Trnavá Hora

Podnikateľ.subjekt	Vznik	Oblasť činnosti
A.R.W. TRADE, s.r.o.	2005	Veľkoobchod s odpadom a šrotom, piliarska výroba
Allproduct, s.r.o.	2013	Činnosti súvisiace s krajinou úpravou, opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva, výroba jednoduchých drevárskych výrobkov,

		zostavovanie stolárskych dielcov alebo súčastí z dreva do finálnych produktov a ich údržba, stavebníctvo, nákladná cestná doprava
ALUPLAN, s.r.o.	2013	Kovovýroba, inžinierska činnosť, stavebníctvo
EFFORT Club, s.r.o.	2010	Ostatné služby – rýchle občerstvenie, prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských a zábavných zariadení a organizovanie kultúrnych a iných spoločenských podujatí
Geodetické služby M&M, s.r.o.	2013	Projekty a inžinierske služby
HUBER, s.r.o.	2002	Veľkoobchod s drevom, stavebným materiálom a sanitárnymi zariadeniami, stavebníctvo, poľnohospodárstvo a lesníctvo, výroba jednoduchých výrobkov z dreva
HUBERTS spoločnosť s ručením obmedzeným	1994	Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov
I. K. A. s. r. o.	2001	Sprostredkovanie obchodu s drevom a stavebným materiálom, ubytovacie služby, píliarska výroba, osobná cestná doprava, pohostinská činnosť
IVAN reality s.r.o.	2010	Reality
JK SOUND STUDIO, s.r.o.	2012	Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov
MaBenk, s.r.o.	2010	Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
MAT group s.r.o.	2012	Maloobchod
S.P.N services s.r.o.	2010	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti
SkyJobs, s.r.o.	2011	Fotografické činnosti
The Nora Group, s.r.o.	2010	Maloobchod
TWS PLUS s.r.o.	1999	Výroba podlahových parkiet
ZED - CONTRACT s. r. o.	2009	Výroba ostatných výrobkov z dreva, výroba výrobkov z korku, slamy a prúteného materiálu
Zuzana Magulová s.r.o.	2013	Poradenské služby v oblasti podnikania a riadenia

Zdroj: www.orsr.sk r.2014

Na území obce majú k 30.9.2013 vedenú prevádzku nasledovné podnikateľské subjekty zapísané v živnostenskom registri SR.

Tabuľka č. 51: **Podnikateľské subjekty zapísané v ŽRSR so sídlom prevádzkarne v obci Trnavá Hora**

Názov podnikateľského subjektu	Hlavné zameranie činnosti
Eva Abrahámová	Kaderníctvo, holičstvo, maloobchod a poskytovanie služieb v lesníctve a poľovníctve
TECHNOWOOD Slowakei, s.r.o.	Výroba píliarska, výroba dýh a preglejkových výrobkov, veľkoobchod
Tatiana Kvaková	Nákup a predaj na priamu konzumáciu - alkoholické a nealkoholické nápoje, tabakové výrobky, cukrovinky, prevádzkovanie biliardových stolov a nevýherných hracích automatov
Lucia Packová	Rýchle občerstvenie
Marcel Petrík - AARON	Činnosť pozastavená od 17.7.2014 do 17.7.2017 Výroba a predaj kynologických potrieb a potrieb pre chovateľov, modelárskych potrieb, športových potrieb, nákladná cestná doprava do 3,5 t, upratovacie práce, maliarske a natieračské práce, montáž sadrokartónu, Zemné, búračské, výkopové práce, kopírovacie a rozmnožovacie služby, fotografické služby, reklamná a propagačná činnosť, píliarska výroba, výcvik psov, kováčstvo, výsadba stromčekov
Daniela Sopková	Rýchle občerstvenie, maloobchod, stavebníctvo, služby v lesníctve a poľovníctve
TWS PLUS s.r.o.	Veľkoobchod, maloobchod, píliarska výroba, činnosti v oblasti nehnuteľností

Dušan Petrik - NAJA	Činnosť pozastavená od 1.4.2014 do 31.3.2017 Výroba a predaj kynologických potrieb a potrieb pre chovateľov, modelárskych potrieb, športových potrieb, veľkoobchod, maloobchod
Miroslava Turoňová	Veľkoobchod, maloobchod, predaj na priamu konzumáciu nealkoholických a priemyselne vyrábaných mliečnych nápojov, koktailov, piva, vína a destilátov, tepelne rýchlo upravovaných mäsových výrobkov a obvyklých príloh ako aj bezmäsitých jedál
AGROHONT DUDINCE, a.s.	Ubytovacie služby, pohostinská činnosť - Chatová osada - BOROVIČKA
Michal Kravec	Výroba a montáž jednoduchých výrobkov z dreva a výroba drevených obalov, piliarska výroba, nákladná doprava, výroba a údržba motorových vozidiel, textilná, odevná výroba, služby v lesníctve a poľovníctve, poľnohospodárstve a záhradníctve, projektovanie interiérov a dizajn, zemné, výkopové a buračské práce, reklamná činnosť ...
Zuzana Minková - I.K.A.	Veľkoobchod, maloobchod, predaj na priamu konzumáciu nealkoholických a priemyselne vyrábaných mliečnych nápojov, koktailov, piva, vína a destilátov, tepelne rýchlo upravovaných mäsových výrobkov a obvyklých príloh ako aj bezmäsitých jedál, pohostinstvo, cestná motorová doprava, ubytovacie a upratovacie služby, prevádzkovanie výdajne stravy, stavebníctvo, služby v lesníctve a poľovníctve, poľnohospodárstve a záhradníctve,

Zdroj: www.zrsr.sk r.2014

2.11 Ľudský potenciál (spolky, združenia, kluby)

Kluby, spolky a združené spoločenské aktivity

V oblasti záujmovej a spolkovej činnosti existuje viac možností trávenia voľného času v spolkoch – Kynologický klub Canis Slovakia, OZ Kľačianske dvory, OZ Spoločne pre obec, obec nám, Telovýchovná jednota Trnavá Hora, klub dôchodcov ...

Obec Trnavá Hora má bohatú kultúrnu históriu v oblasti divadelnej činnosti, vzdelávania. Spoločenský život je bohatý. Každoročne sa tu uskutočňujú podujatia lokálneho významu.

Tabuľka č. 52: Zručnosti obyvateľstva

Obec	Databáza zručných ľudí v území
Trnavá Hora	Včelári – 4 občania Košíkari – 2 občania Rezbár – 2 občania

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 53: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – nehmotné zdroje, ľudský potenciál

Obec	Kluby, spolky, združenia	Kultúrne podujatia
Trnavá Hora	Registrované občianske združenia: <ul style="list-style-type: none"> Kynologický klub Canis Slovakia Občianske združenie Kľačianske dvory OZ SPOON (OZ Spoločne pre obec, obec nám) TJ Sokol Trnavá Hora Neregistrované: <ul style="list-style-type: none"> Klub dôchodcov Komisia OZ Dobrovoľný hasičský zbor Materské centrum Pastelka Hokejové mužstvo 	Stavanie mája Výstavka Trnavohorská tekvica Trnavohorský dostavník Mikulášska sobota Fašiangový karneval a sprievod Deň matiek Jarné upratovanie Výstavka šikovné ruky Víťanie jari Silvestrovský ohňostroj Šarkaniáda Hasičský bál Futbalový turnaj Michalský beh ...

Zdroj: obec 2014, Register Občianskych združení SR

Práca s verejnosťou

V roku 2008 sa robil dotazníkový prieskum v rámci vypracovania PHSR obce. Od roku 2008 do roku 2013 neboli realizované žiadne ankety resp. dotazníky v záujme prieskumu verejnej mienky o rozvoji obce. Boli realizované iba stretnutia s občanmi k väčším zámerom s dosahom na väčší počet obyvateľov. O živote v obci informuje webstránka obce a facebook stránka, ktorú spravuje obec. Od roku 2015 je spustený komunikačný e-mailový a SMS kanál, do ktorého je zapojených až 40% domácností. V obci zaniklo vydávanie miestneho občasnika TRNKY.

Spolupráca

- Obec je členom Občianskeho združenia mikroregión Kremnica a okolie
- Obec je členom Združenia miest a obcí – Žiarsky región,
- Obec je členom Združenia miest a obcí Slovenska a
- Občianskeho združenia Žiarska kotlina

2.12 Rozvojové dokumenty (súlady s existujúcou dokumentáciou rozvoja)

Na riešené územie je spracovaných viacero dokumentácií, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom:

Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry. Riešené územie sa nachádza v blízkosti nitriansko-pohronskej rozvojovej osi prvého stupňa Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen.

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja schváleného vládou SR uznesením č.394 z 9.6.1998 a jeho zmeny a doplnky riešia rozvoj územia podrobnejšie.

Zhodnotenie a požiadavky záväznej časti nadradenej ÚPD - Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC) / výber častí vo vzťahu ku územiu obce Trnavá Hora.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka v znení prírodných a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,

1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, alebo obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

2. V oblasti hospodárstva

2.1. vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.1.2. podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré

znižia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,

2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,

2.2.4. rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásma ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,

2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia

2.2.6. zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti pred ich zástavbou,

2.2.7. vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd,

2.2.8. vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat,

2.2.9. vytvárať podmienky a podporovať rozvoj priemyselných parkov, technologických parkov obchodných, skladovacích priestorov mimo poľnohospodárskych pôd chránených zákonom a na nepoľnohospodárskych pôdach (brownfields),

2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky

3.1.1. vypracovať a konsenzuálne prijať Generel cestovného ruchu v Banskobystrickom samosprávnom kraji, ako základného dokumentu rozvoja aktivít a tvorby manažmentu cestovného ruchu, obsahujúceho rozvojové a urbanistické štúdie regiónov cestovného ruchu:

- č. 12. Ipel'ského , č. 13. Gemerského , č. 14. Horehronského, č. 15. Pohronského

pre podrobnejšie usmernenie tých častí územia, o ktorých nepojednáva záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v regulatívoch 3.1.2. až 3.1.7.

3.1.6. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:

- **vodná turistická trasa:** rieky Hron a Ipel'

3.1.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre vodnú turistiku

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,

3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu

3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,

3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,

3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít

3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,

3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.

3.6. Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.

3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.12. Pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.

3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.

4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanskeho krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.1. rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,

4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,

4.5. rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.6. Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:

4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.

4.9. *Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie inváznych druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).*

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

4.14. Podporovať dobývanie nerastov len v území, na ktorom v súvislosti s dobývaním nedôjde k negatívnym sociálnym dopadom. V rámci využitia ložísk nerastov nepripustiť na území Banskobystrického kraja použitie technológie kyanidového lúhovania pri ich spracovaní, úprave a zušľachťovaní.

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

4.16. Riešiť ochranu nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinnej štruktúry.

4.17. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

4.18. Pri plánovaní a budovaní vodných stavieb používať riešenia, ktoré nezhoršujú stav vôd.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a

nehnutelných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

5.4.5 podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.

5.8. Podporovať ochranu

- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,

5.12. Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.

5.16. V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu:

- historického pôdorysu a parcelácie,
- objektovej skladby,
- výškového a priestorového usporiadania objektov,
- charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
- archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.1.2. vybudovať súbežnú cestu s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Žarnovica - Žiar nad Hronom - Zvolen - Budča - Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1,

6.1.34. pri riešení trasovania a realizácii súbežných trás rýchlostných ciest (R1, R2, R3, R7), využívať predovšetkým formu rekonštrukcií a smerových úprav existujúcich trás ciest I., II. a III. triedy,

6.1.45. rešpektovať majetkové hranice Národnej diaľničnej spoločnosti a.s.

6.1.46. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest

6.1.47. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie

6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry

6.2.1. rezervovať priestor pre výhľadový koridor vysokorýchlostnej trate ako územnú rezervu s predpokladom jej postupného spresňovania v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie

6.2.2. modernizovať železničnú trať TINA Nové Zámky/Palárikovo - Levice - Zvolen - Lučenec - Košice v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja s postupnou elektrifikáciou a dokončením jej zdvojnásobenia v celej trase,

6.5. Utvárať podmienky na ochranu územia v okolí dopravných trás s veľkou intenzitou dopravného zaťaženia pred negatívnymi dôsledkami dopravy, **monitorovať dodržiavanie prípustných hladín hluku a určovať zásady ochrany dotknutého územia pred jeho účinkami s návrhom a následnou realizáciou opatrení na ochranu proti hluku.**

6.6. Prednostne pripravovať a realizovať nevyhnutné úpravy dopravných trás v najzaťaženejších a najnebezpečnejších úsekoch a v priestoroch s najvyšším zaťažením životného prostredia negatívnymi dôsledkami dopravy.

6.7. Pri investičných zámeroch v okolí rýchlostných ciest rešpektovať v zmysle platnej legislatívy ich stanovené ochranné pásma.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

7.1.6. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov,

7.1.8. **vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona, Ipľa a Slanej;** úpravy na vodných tokoch realizovať tak, aby neboli dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny v súlade s platnou legislatívou,

7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,

7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

7.1.12. v súlade s Plánmi manažmentu povodí **zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia,** výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línii a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,

7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.15. rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy :

- v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
- na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
- na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi vody,

7.2. Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.10. regulovať výstavbu veterných elektrární, pokiaľ nebude zabezpečený dostatok rezervných regulačných výkonov pre potreby ES SR a na základe výsledkov štúdie navrhnutej v opatreniach pre obdobie do roku 2013,

7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,

7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,

7.2.13. MVE umiestňovať len v lokalitách s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom pri zohľadnení environmentálnych aspektov a iných oprávnených záujmov v území, vrátane zachovania podmienok plavby na vodných cestách,

7.2.14. MVE umiestňovať výlučne na existujúcich vodohospodárskych stavbách a bariérach vodných tokov s podmienkou ich spriechodnenia pre ryby a ostatné vodné organizmy.

7.3. Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.4. Pošta a telekomunikácie

7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.

7.6. Odpadové hospodárstvo

7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

8.2. Zdravotníctvo

8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

8.3. Sociálna pomoc

8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

8.3.3. podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.

8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:

9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov,

9.3.4. ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd,

9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,

9.V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a ich následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.

9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce z Programu hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007-2013.

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:

9.3.2. **ochranu vodárenských tokov a ich povodí,**

9.3.5. ochranu vôd v citlivých oblastiach,

9.3.6. ochranu vôd v zraniteľných oblastiach,

9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe,

9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

9.6. Vytvárať vhodné stimulačné nástroje na podporu separovania, recyklácie a celkového znižovania produkcie odpadu na území kraja, podporovať zavádzanie „BAT“ technológií v procese riadenie odpadového hospodárstva na úrovni kraja.

9.7. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.

9.9. Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.

9.11. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

II. Verejnoprospešné stavby

1. Cestná infraštruktúra

1.1.3. súbežná cesta s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Žarnovica - Žiar nad Hronom - Budča - Zvolen - Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1; výstavba súvislej trasy s využitím úsekov pôvodných ciest I. (II.) triedy so šírkovou homogenizáciou úsekov minimálnej kategórie pre cesty I. (II.) triedy,

2. Železničná infraštruktúra

2.1. Železničná trať TINA Nové Zámky - Levice - Zvolen - Lučenec - Košice, modernizácia v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja so zvyšovaním traťovej rýchlosti a dokončením zdvojkolajnenia trate; elektrifikácia trate v úseku Zvolen - Košice,

7. Odtokové pomery

7.56. Jalná, ochrana pred povodňami na Hrone, polder

9. Zásobovanie plynom

9.13. plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe rozhodnutia miestnej samosprávy, po preukázaní ekonomickej efektívnosti investičného zámeru v jednotlivých obciach.

- **Regionálny systém ekologickej stability** okresu Žiar nad Hronom hodnotí ekologickú stabilitu územia a navrhujú ekostabilizačné prvky a systém hospodárenia na lesnom a poľnohospodárskom pôdnom fonde s cieľom zlepšenia súčasného stavu
- **Územný plán obce** Obec nemá územný plán.
- Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov (situáciou v ROEP a pozemkových úpravách):
ROEP a Pozemkové úpravy – k.ú. Trnavá Hora - ukončený v roku 2012
 k.ú. Kľačany – prebieha (pokročilý)
 k.ú. Jalná – prebieha (začína) 2004

Tabuľka č. 54: Situácia v Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obec	Názov PHSR	Spracovateľ	Programovacie obdobie
Trnavá Hora	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Trnavá Hora	obec	2007-2013

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 55: Územné plány obce

Názov	Spracovateľ	Rok spracovania
obec nemá územný plán	-	-

Zdroj: obec 2014

Obecné zastupiteľstvo schválilo potrebu vypracovania nového územného plánu.

Tabuľka č. 56: Situácia v ďalších rozvojových dokumentáciách

Obec	Názov a druh dokumentácie	Spracovateľ	Programovacie obdobie alebo rok spracovania
Trnavá Hora	Urbanisticko-architektonická štúdia a projektová dokumentácia na vybudovanie urnového hája v Trnavej Hore	Ing.arch.Zdenka Šedivá, Bratislava	2013
	Úprava verejných priestranstiev v obci Trnavá Hora – PD pre stavebné povolenie	VPÚ DECO Bratislava a.s.	2011

Zdroj: obec 2014

Majetok obce a investičné aktivity obce v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity

Tabuľka č. 57: Majetok obce

Obec	Celková nadobúdacia hodnota majetku obce v EUR	Celková posledná účtovná hodnota majetku v EUR k 31.12.2012
Trnavá Hora	1 455 214	779 610

Zdroj: obec 2014

Hodnotenie doterajšieho rozvoja hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov

Obec realizovala viacero investičných aj neinvestičných projektov rozvoja. Štruktúra projektov je rôznorodá.

Využitie EÚ zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie štátnych zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie iných zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie regionálnych zdrojov (BBSK a pod.): výborné, priemerné, slabé, žiadne

2.13. Realizovaný rozvoj

Realizované investície, projekty, aktivity hlavne zo zameraním na integrovaný prístup (posledných 5 rokov).

Tabuľka č. 58: Realizované projekty v obci za posledných 5 rokov

Projekt:	Zateplenie Základnej školy v Trnavej Hore
Podporil:	EkoFond, n.f. Mlynské Nivy 44/a, Bratislava
Rok:	2012
Rozpočet:	77 836,64 €
Projekt:	Trnavohorské aktivity
Podporil:	Banskobystrický samosprávny kraj
Rok:	2014
Rozpočet:	1 500,00 €
Projekt:	Multifunkčné ihrisko – horná stavba
Podporil:	Vlastné zdroje obce
Rok:	2014
Rozpočet:	21 571,20 €
Projekt:	Výmena okien a dverí na budove MŠ v Trnavej Hore
Podporil:	Vlastné zdroje obce
Rok:	2014
Rozpočet:	13 185,88 €
Projekt:	Reštaurovanie a obnova nástenných malieb v kostole sv.Jána Nepomuckého v Trnavej Hore
Podporil:	Rímskokatolícka cirkev
Rok:	2014
Rozpočet:	5 000,00 €
Projekt:	Výmena okien a vonkajších dverí na kultúrnom dome Jalná
Podporil:	Vlastné zdroje obce
Rok:	2013
Rozpočet:	11 590,69 €
Projekt:	Monitorovací kamerový systém v Trnavej Hore
Podporil:	Ministerstvo vnútra SR - Obvodný úrad Banská Bystrica
Rok:	2013
Rozpočet:	2 000,00 €
Projekt:	Rekonštrukcia drôtového rozhlasu.
Podporil:	Vlastné zdroje obce
Rok:	2011
Rozpočet:	23 906,46 €
Projekt:	Rekonštrukcia strechy - Kultúrny dom v časti Jalná

Podporil:	Vlastné zdroje obce
Rok:	2011
Rozpočet:	29 478,55 €
Projekt:	Oprava strechy na objekte šatne telocvične a garáže
Podporil:	Vlastné zdroje obce
Rok:	2011
Rozpočet:	3 083,32 €

zdroj: obec 2014

2.12 Finančná analýza

DOMÁCE ZDROJE (V EURO)		
Názov obce	Trnavá Hora	
Zdroje	Rok	Štátne zdroje (z Ministerstva financií)
Podielové dane z daní právnických osôb	2011	227 340,-
	2012	243 235,-
	2013	259 323,-
Podielové dane z daní fyzických osôb	2011	
	2012	
	2013	
Cestná daň	2011	0
	2012	0
	2013	0
Dotácia na samosprávne funkcie obcí	2011	226 851,-
	2012	233 034,-
	2013	251 937,-
Iné štátne zdroje (Štátne fondy, Pro Slovakia, POD...)	2011	
	2012	1 800,-
	2013	0
Štátne zdroje spolu:	2011	454 191,-
	2012	476 269,-
	2013	511 260,-
Zdroje	Rok	
Daň z nehnuteľností fyzických osôb	2011	30 345,-
	2012	27 297,-
	2013	55 646,-
Daň z nehnuteľností právnických osôb	2011	
	2012	
	2013	
Miestne poplatky	2011	35 792,-
	2012	44 871,-
	2013	38 846,-
Správne poplatky	2011	2 441,-
	2012	911,-
	2013	1 307,-
Zdroje z predaja a prenájmu	2011	21 018,-
	2012	5 642,-
	2013	8 810,-
Zdroje z podnikateľskej činnosti obce	2011	0
	2012	0
	2013	0
Obecné zdroje spolu:	2011	89 596,-
	2012	80 521,-
	2013	103 109,-
Zdroje	Rok	
Dary a sponzorstvá	2011	0
	2012	0
	2013	39 639,-
DOMÁCE ZDROJE SPOLU:	2011	543 787,-
	2012	556 790,-
	2013	614 369,-

Zdroj: Obec 2014

ZAHRANIČNÉ ZDROJE (v Euro)	
Obec	Trnavá Hora
Rok	<i>Tendre a výzvy</i>
2011	0
2012	0
2013	0
Rok	<i>Fondy EÚ</i>
2011	44 208
2012	0
2013	0
Rok	<i>Bilaterálna spolupráca</i>
2011	0
2012	0
2013	0
Rok	<i>Iné zahraničné zdroje</i>
2011	0
2012	0
2013	0
ZAHRANIČNÉ ZDROJE SPOLU:	
2011	44 208
2012	0
2013	0

ZDROJE POUŽITÉ NA ROZVOJ / z domácich a zahraničných zdrojov spolu / :	
2011	587 995
2012	556 790,-
2013	614 369,-

Zdroj: Obec 2014

3. SWOT ANALÝZY

3.1. VNÚTORNÁ SWOT ANALÝZA obec

Trnavá Hora

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrá poloha (blízkosť okresných miest) • Dobré dopravné spojenie (autobus, železnica) • Prípoj na diaľnicu Hronská Dúbrava, Šášov • Krásna príroda • Pamätník SNP v Kľačanoch • Jalná ako kultúrno-historické miesto • Spojnica medzi Kremnickými a Štiavnickými vrchmi • Blízkosť Vyhní, možnosť kúpania sa, turistika, wellness • Služby blízko, mesto Žiar a Kremnica • Hron – možnosť splavu + prístavisko, lov rýb • Chránené územie v Štiavnických vrchoch – Jalná • Materská aj základná škola (1-9), aj pre susedné obce, školský klub, telocvičňa, posilňovňa • Škola paraglidingu • Tri detské ihriská • Tri kultúrne domy • 60% obyvateľov v produktívnom veku • Zubná ambulancia • Pošta, matričný úrad aj pre susedné obce • Krúžková činnosť v rámci školy (rybársky krúžok) • Detská republika „tralaland“, rekreačný areál pre deti, možnosť ubytovania • Chatová osada • 99% pokrytie vodovodom • Verejný rozhlas v celej obci • 3X COOP jednota • Rozvoz obedov pre starších v rámci školskej jedálne • Futbalové ihrisko • Dve OZ: „SPOON“ – spoločenské podujatia „Kľačianske dvory“ - tradície • TJ Sokol – práca s mládežou, Klub dôchodcov • Divadlo • Drevený betlehem v Kultúrnom dome Jalná • Kostol a zvonica a 3 kaplnky v každej časti obce • Dva cintoríny • Turistická trasa „BUDINÁ“, cyklotrasa, náučný chodník v obci • Silný hasičský zbor žien, aj deti • Tri pohostinstvá, pizzeria v Pitelovej • Obecná knižnica • Dobrý mobilný signál • Digitálna ústredňa na pošte • Plynofikácia okrem časti Kľačany 	<ul style="list-style-type: none"> • Slabé dopravné spojenie do časti Kľačany • Chýba dopravný prístup – cesta k záhradám - pozemky • Nie je obvodný lekár, pediater • Budovy kultúrnych domov v zlom stave • Horná Trnavá Hora – poruchový vodovod • V noci chýba osvetlenie, je zastarané • Chýba dom sociálnych služieb pre seniorov • Nízka kapacita rozvozu obedov • Chýba zázemie pre futbalové ihrisko + problém s vodou • Detské ihriská treba dobudovať • Zánik tradícií – divadlo, folklór • Zánik miestnych novín občasník Trnky • Absencia miestnych novín • Časť Kľačany – odtrhnutá od centra • Chýba prístavisko a zázemie pre splav • Nedostatok stravovacích zariadení • Zlý stav miestnych komunikácií III. Triedy • Hluk z diaľnice, krátka zábrana • Žiadna kanalizácia, chýba ČOV • Vodovod vedie cez súkromné pozemky • Chýba protipovodňový systém • Neudržiavané potoky v správe LESY SP, SPF • Chýbajú chodníky • Nezáujem občanov o spoločenský život • Chýba klub mládeže (priestory sú) • Veľké množstvo prisťahovaných obyvateľov 60%, nezáujem o dedinský život • Nízky záujem občanov o veci verejné • Čierne skládky, obec je prejazdná, odpad prinesú aj ľudia mimo obce • Chýbajú nájomné byty (priestor je) • Nedostatok stavebných pozemkov vo vlastníctve obce • Firma TWS, má 150 zamestnancov, ale nezamestnáva ľudí z obce • Chýba „centrum obce“ • Chýbajú informačné tabule • Chýba ubytovanie na súkromí • Nedostatok stavebných pozemkov • MVE Hronská Dúbrava (k. ú. Trnavá Hora) • Nepokosené lúky • Nehospodári sa s pôdou • Chýba zdravotnícke stredisko (nezáujem o existujúce) • Chýba záujmová činnosť – krúžky, záujmové krúžky až v Žiari • Obec v 70-tych rokoch zlúčená – Jalná – Kľačany – Trnavá Hora

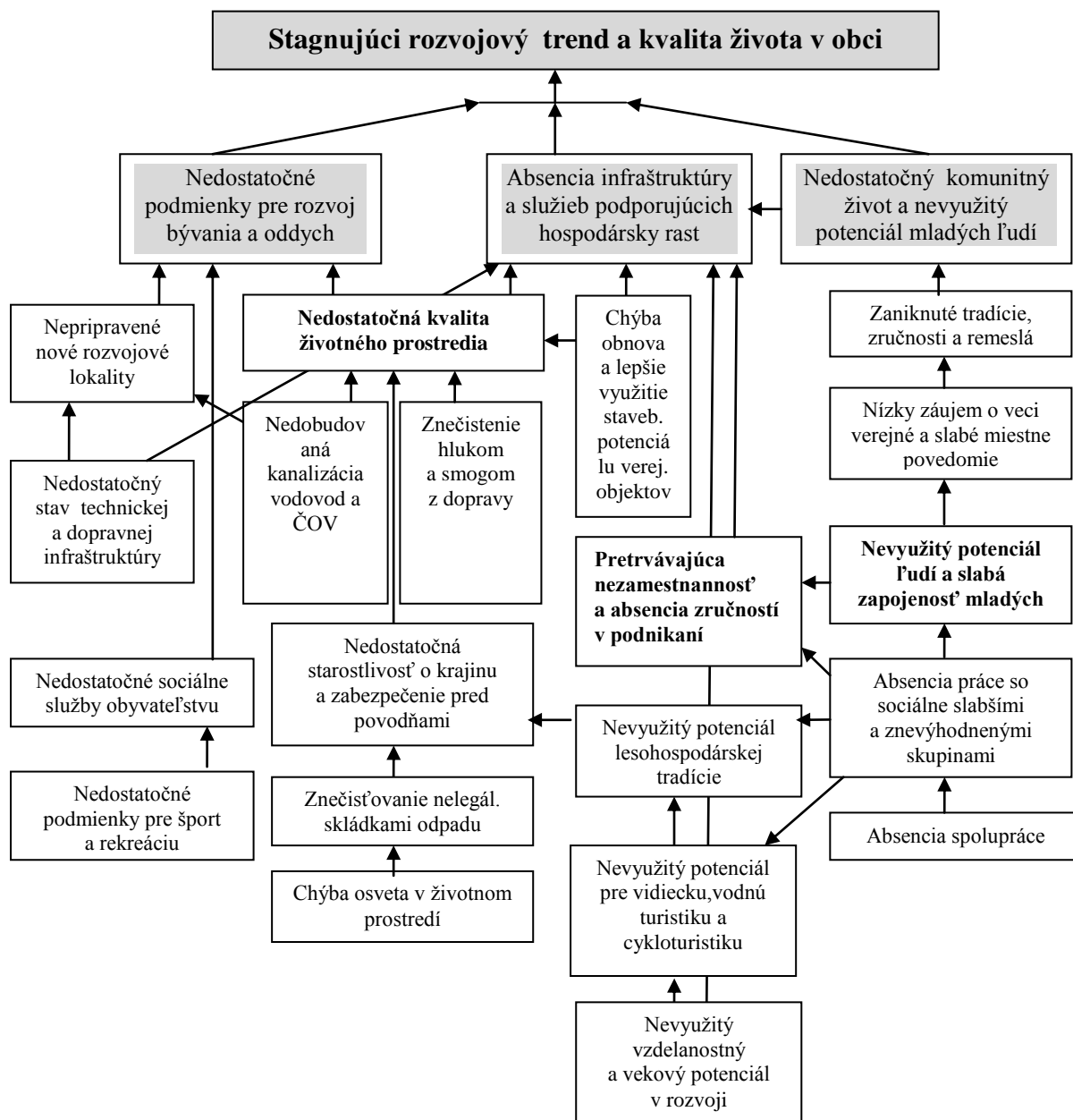
<ul style="list-style-type: none"> • Veľká rozloha pasienkov • Dvaja súkromne hospodáriaci roľníci • 11 autobusových zastávok, dve vlakové zastávky • Podujatia: hasičský ples, farský ples, Juniáles, Štefanská zábava, šarkaniáda, zabíjačka • Spoločné jaré upratovanie • Výborná web stránka obce • Vlastný zberný dvor, dobre fungujúci separovaný zber • Obec zamestnáva 14 zamestnancov, 17 VPP • Pripravený projekt na vybudovanie centra obce, urnový háj, vstup do obce • Orientačný systém v obci • Bezpečnostný kamerový systém v obci • Včelári, košíkari, ľudoví remeselníci • Nová lokalita Pod Traťou – IBV, RD • ROEP časť Trnavá Hora pred ukončením, Jalná – začatá, Kľačany – ešte nie • Píla TWS Trnavá hora – spoločnosť • Práca v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • Kriminalita • Nedobudovaná cesta Jalná – Močiar – B. Štiavnica
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • Materská škola a základná škola možnosť organizovania spoločných akcií a projektov • Zlepšenie činnosti 5 existujúcich pasienkárskych a urbárskych spoločností • Lepšie hospodárenie s pôdou • Rekonštrukcia kultúrnych domov • Nové rozvojové plochy IBV • Cesty a parkovanie • Oddychová zóna – mŕtve rameno Hrona + za ihriskom „Hrable“ • Obnova šatní na ihrisku • Budovanie turistických a cykloturistických trás • Vybudovanie kanalizácie a ČOV 	<ul style="list-style-type: none"> • Povodne rieka Hron a miestne potoky • Rómska komunita – vysoký nárast • MVE na Hrone
	<p style="text-align: center;">Vízia I</p> <p style="text-align: center;">Chceme, aby bola obec čistá, upravená, s tolerantnejšími ľuďmi, ktorí sa budú zaujímať o dedinský život a veci verejné</p> <p style="text-align: center;">Vízia II</p> <p style="text-align: center;">Trnavá Hora s bližšou samosprávou, aktívnym občanom, ktorý má prácu, miesto pre oddych a seberealizáciu a záujmy.</p>

3.2. VONKAJŠIA SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Obec je členom Občianskeho združenia mikroregión Kremnica a okolie, Združenia miest a obcí – Žiarsky región, Združenia miest a obcí Slovenska a Občianskeho združenia Žiarska kotlina • dobrá poloha • dopravný prístup z rýchlostnej cesty R1 • veľmi pekná poľnohospodárska krajina • bohatá lesná krajina • vyvážená krajinná štruktúra • iniciatívna samospráva • iniciatívne občianske združenia a spolky • prírodné zázemie pre rozvoj cest. ruchu, športových aktivít (letné – turistika, cykloturistika, detské programy a tábory), • kultúrno-historický potenciál • kultúrne a historické zázemie pre konanie spoločenských akcií • prísunom nových obyvateľov (väčšinou mladí ľudia) sa zvyšuje vzdelanostný potenciál v území a je predpoklad stále rastúceho záujmu o kvalitné obytné prostredie • krásna príroda • existencia chránených území • potenciál v rieke Hron – vodná trasa a vodná turistika • dobrá sociálna, zdravotná aj obchodná vybavenosť a služby v obci • napojenie na skupinový vodovod eliminuje nedostatky miestnych vodných zdrojov • rekonštruované objekty slúžiace verejnosti • vysoký potenciál pre vidiecku turistiku • ubytovacie zariadenia a • dobrá infraštruktúra obce (plyn, vodovod, doprava, • 	<ul style="list-style-type: none"> • slabé dopravné spojenie do časti Kľačany • slabé sociálne vybavenie pre seniorov • nedostatočne využitý potenciál krajiny pre rekreáciu a turistiku • nedostatočné hospodárske využitie miestnych zdrojov • nevhodné objemové a tvaroslovné riešenie objektov občianskej vybavenosti • nedokončená environmentálna infraštruktúra (kanalizácia, ČOV, vodovod) • nedostatočné zásobovanie pitnou vodou (tlak vody a rezervoár) • slabé protipovodňové opatrenia v zastavanom území (Jalná) aj v krajine • chýba vopred stanovená koncepcia riešenia zelene v sídle • snaha napodobňovať mestský životný štýl vrátane charakteru stavieb a úpravy ich okolia • zastaralé verejné osvetlenie • nízka kvalita komunikácií III. triedy • chýbajú umelecké remeslá vo väzbe na tradície ako aj kvalitný miestny folklór • malá väzba na tradíciu a históriu obce, absencia múzeí o tradíciách a histórii obce • nedostatočná ochrana občanov proti hluku z R1 • nízky záujem občanov o veci verejné • existujúce závady (vzdušné vedenia, stožiarové trafostanice, čierne skládky tuhého komunálneho odpadu) • nedostatočná vybavenosť, chýba informačné centrum a jednotný informačný systém v rámci obce a mikroregiónu • nedostatok stavebných pozemkov • nedostatočné podmienky pre aktivizáciu mladých ľudí • nedostatočne riešený problém integrácie rómskeho a sociálne odkázaného obyvateľstva • nie je 100% signál TV a mobil.operátorov
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • práca s existujúcim obyvateľstvom v prospech rozvoja – imidž obce, atmosféra a genius loci (vzťah k miestu) • pripraviť komplexný produkt cestovného ruchu v spolupráci s obcami mikroregiónu • zamerať ponuku na segment najväčšej vekovej skupiny obyvateľstva SR vo veku 0-19 a 20-39 rokov • netradičné a extenzívne poľnohospodárstvo (pestovanie liečivých rastlín, malé agrofarmy..) • využiť tradície a znalosti predkov pri hospodárskom využití územia • lesné hospodárstvo a poľovníctvo 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov • ohrozenie rastúcou chudobou –celospoločenský problém • zvyšovanie nezamestnanosti • práca mimo obec – odliv financií • neochota a nepripravenosť ľudí podnikat' • prívalové dažde, ohrozenie povodňami - rieka Hron a miestne potoky (Ihráčsky, Močiarsky a nemenné) • Rómska komunita – vysoký nárast • zníženie atrakcie splavovania Hrona a ochrany prírody a zdutie až do tesnej blízkosti obytnej zóny v dôsledku výstavby malých vodných elektrární v k.ú. Jalná

<ul style="list-style-type: none">• obnova tradičných remesiel• možnosti tradičnej letnej rekreácie spojenej s prírodnými, krajinárskymi a kultúrnymi hodnotami územia (auto-, cyklo-, pešia turistika, detská a poznávacia turistika, zber lesných plodov)• možnosti vidieckej rekreácie a agroturistiky• rozvíjať začaté aktivity (práca s obyvateľstvom, osвета, výchova)• povzbudiť obyvateľov k súťaživosti o kvalitné obytné prostredie (najkrajšie okno, najkrajšia predzáhradka)• pri výsadbách ovocných stromov sa vrátiť k vysokokmenným tvarom, ktoré vhodnejšie začlenia obec do okolia realizácia princípov permakultúry• rozvoj vodnej turistiky a služieb s ňou súvisiacich	<ul style="list-style-type: none">• neúnosný rozvoj motorovej dopravy a jeho tlak na prírodné a životné prostredie• nevyvážený rozvoj určitých aktivít v území na úkor iných (napr. nekontrolovateľný rozvoj výstavby versus rozvoj rekreácie).• absencia územného plánu• nespolupráca a nezáujem o veci verejné
--	---

3.3. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

4. HODNOTENIE

4.1. Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)

Popis potenciálu rozvoja obce z hľadiska územného plánovania:

Budúca organizácia a urbanistická štruktúra obce Trnavá Hora bude v rozhodujúcej miere závislá na zamestnanosti obyvateľov obce a na hospodárskej základni priamo v obci, osobitne na prevládajúcej forme budúcej poľnohospodárskej výroby a jej vzťahu k urbanizácii obce.

Obec Trnavá Hora má vysoký potenciál pre rozvoj rekreácie a turizmu a pre jeho ekonomické a spoločenské využitie predovšetkým z hľadiska svojej polohy. Potenciálom medzinárodného významu je atraktívna a ekologicky čistá krajina, umožňujúca jej rekreačné využitie na báze sústredenej, ale aj rozptýlenej rekreácie a cestovného ruchu. Ďalším predpokladom rozvoja sú tradície lesohospodárske ako aj skutočnosť, že územím preteká rieka Hron, ktorá je v ÚPN VÚC BBSK definovaná ako vodná turistická trasa.

Uvedené podnety vytvárajú silné predpoklady pre rozvoj služieb v turizme, cestovnom ruchu a rekreácii na regionálnej úrovni. Následne je očakávaný rozvoj bývania a občianskeho vybavenia.

VÝHODY A NEVÝHODY OBCE Z HĽADISKA POLOHY V REGIÓNE

1. VÝHODY Z HĽADISKA POLOHY:

- Obec je dobre dopravne prístupná z R1 rýchlostnej komunikácie (BA, NR - ZH, ZV, BB - ZH,)
- Obec je prechodná, relatívne pokojná, bez hustej dopravnej premávky. Obec sa nachádza v území s bohatými prírodnými hodnotami s predpokladmi rozvoja.
- Obec je členom Občianskeho združenia Mikroregión Kremnica a okolie
- Obec sa nachádza v blízkosti perspektívnej aglomerácie stredísk rekreácie a cestovného ruchu Žiar n/Hronom, Žarnovica, Sklené Teplice
- Obec sa nachádza v zaujímavom prírodnom prostredí s množstvom chránených území
- Obec je v kontakte s riekou HRON, s prírodnými hodnotami a možnosťou využitia pre rekreáciu

Miestni obyvatelia vidia z hľadiska polohy a lokality obce:

VÝHODY:

- Dobrá poloha (dostupnosť okresných miest)
- Dobré dopravné spojenie (autobus, železnica)
- Prípoj na diaľnicu Hronská Dúbrava, Šášov
- Krásna príroda
- Blízkosť Vyhní, možnosť kúpania sa, turistika, wellness
- Hron – možnosť splavu + prístavisko, lov rýb

2. NEVÝHODY Z HĽADISKA POLOHY:

- Hluk z diaľnice, krátka zábrana
- Čierne skládky, obec je prejazdná, odpad priniesu aj ľudia mimo obce
- Snahy o umiestnenie malých vodných elektrární s dopadom na kvalitu životného prostredia - MVE Hronská Dúbrava (k. ú. Trnavá Hora)
- Nedobudovaná cesta Jalná – Močiar – B. Štiavnica

STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická a Programová časť obsahuje :

1. zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
2. inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
3. finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
4. systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
5. časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z. a zák. č. 309/2014 Z.z..

Vízia (dlhodobá):

Chceme, aby obec Trnavá Hora bola moderná, čistá a upravená obec s bližšou samosprávou a aktívnym občanom, ktorý má prácu, miesto pre oddych a sebarealizáciu, s tolerantnejšími ľuďmi, ktorí sa budú zaujímať o dedinský život a veci verejné

Citácia z verejného stretnutia dňa 16.10.2014

Vízia s dlhodobým časovým horizontom má charakter želania obyvateľov a aktérov obce. Počas uplynulého obdobia v rozvoji obce nedošlo k takým celospoločenským zmenám a lokálnym zmenám, že by to vyvolalo zvlášť závažný obrat v smerovaní rozvoja oproti rokom 2007-2013. Počas obdobia realizácie programu rozvoja do roku 2013 neprešla obec takou výraznou zmenou, ktorá by ovplyvnila základné smerovanie rozvoja obce aj v budúcom období do roku 2021.

Programovanie a tvorba strategických cieľov 11.12.2014.

1. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA (plánovacie obdobie 2014 – 2021)

Strategický cieľ 2014 – 2021

Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou sebarealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kľačany.

Špecifické ciele a opatrenia

číslo	Špecifický cieľ	
	č.	Opatrenie
1	Modernizácia služieb obyvateľstvu, rozvoj bývania a zlepšenie podmienok pre oddych a regeneráciu obyvateľstva	
	1	Dobudovať a modernizovať technické vybavenie obce a služby obyvateľstvu
	2	Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce
2	Využívanie miestnych zdrojov a zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikania	
	1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce
	2	Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v službách, lesníckej, poľnohospodárskej a remeselnej výrobe
3	Zvýšenie účasti obyvateľov na verejnom živote a zlepšenie podmienok pre sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva	
	1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
	2	Sociálne začlenenie marginalizovaných a ohrozených skupín obyvateľstva

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou seberealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kľačany
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Modernizácia služieb obyvateľstvu, rozvoj bývania a zlepšenie podmienok pre oddych a regeneráciu obyvateľstva
OPATRENIE	1.1. Dobudovať a modernizovať technické vybavenie obce a služby obyvateľstvu
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 2. územná príprava rozvojových lokalít pre bývanie a vybavenosť, príprava stavebných pozemkov pre bývanie a územnoplánovacia príprava (majetko-právne vysporiadanie, územnotechnické a územnoplánovacie podklady, územný plán, technická a dopravná infraštruktúra, a i.) 3. zlepšenie základných služieb a malej infraštruktúry a prístupu k miestnym službám 4. modernizácia infraštruktúry efektívnej verejnej správy a dovybavenie infraštruktúry pre poskytovanie služieb obyvateľstvu 5. zavádzanie elektronizácie do verejného života obce (samospráva, škola, knižnica, archív atď.) 6. budovanie informačnej spoločnosti na všetkých úrovniach života obce 7. budovanie efektívnej verejnej správy optimalizáciou procesov a organizácie, bojom proti korupcii a efektívnou správou daní 8. rozvoj služieb verejnej správy (napr. zriadenie a vybavenie spoločného technického parku pre techniku na zimnú údržbu ciest, úprava povrchov ciest a pod.) 9. budovanie prístupovej a rekonštrukcie miestnej dopravnej a technickej infraštruktúry – (miestne komunikácie 14,5km, chodníky pre peších, eliminácie zosuvov pôdy, budovanie rigolov na dažďovú vodu a premostenia) 10. rekonštrukcia a dobudovanie prístupových miestnych komunikácií do nových obytných celkov (cesty, chodníky, oporné múry, odvodnenie, spevnenie a pod.), nad ZŠ, Kľačany, Horná Trnavá Hora 11. vybudovanie nových parkovacích miest a dobudovanie odstavných plôch a zariadení pre vozidlá 12. budovanie a rekonštrukcia rozvodov elektrického vedenia, miestneho rozhlasu, rozšírenie kamerového systému, modernizácia a zahusťenie verejného osvetlenia a technických zariadení (zvýšenie kapacity, káblovanie do zeme, rekonštrukcie zdrojov dopravné značenie atď.) 13. obnova a rekonštrukcie sietí a rozvodov a zariadení technickej vybavenosti (verejné osvetlenie, elektrorozvody, telekomunikácie, rozhlas a iné).

	<p>14.rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) - aktivity na zlepšenie signálu mobilných operátorov a prístupu k internetu</p> <p>15.výstavba nových bytových domov pre mladé rodiny a nájomných bytov</p> <p>16.podpora zvyšovania štandardu bývania v porovnaní z EÚ štandardami</p> <p>17.budovanie zariadení pre sociálne slabších spoluobčanov s bezbariérovými vstupmi (dom sociálnych služieb, domovy a kluby pre dôchodcov, opatrovateľská služba, sociálne byty, vývarovne, denný stacionár, a iné)</p> <p>18.zriaďovanie podmienok pre zdravotnú starostlivosť a predaj liekov</p> <p>19.budovanie zariadení základnej a vyššej vybavenosti pre obyvateľov (školské zariadenia, zariadenia pre záujmovú činnosť, obchod, služby, kultúru a pod.)</p> <p>20.zlepšenie stavebného a technického stavu verejných budov, dopravných a technických stavieb (dom smútku, obecný úrad, autobusové zastávky, obecné budovy, a pod.)</p> <p>21.budovanie zariadení pre deti a mládež</p> <p>22.budovanie zariadení pre verejnosť na podporu zachovania kvality verejného života (kultúrne stánky, knižnice, cintoríny, domy smútku a pod s bezbariérovým prístupom)</p> <p>23.budovanie a rekonštrukcie objektov pre združovanie záujmových skupín, klubovne, herne a pod.</p> <p>24.budovanie a rekonštrukcie zariadení pre šport a oddych (areál futbalového ihriska, telocvičňa, ihriská, tribúna, šatne, lavičky a i)</p> <p>25.modernizácia vybavenia kultúrnych zariadení (kult. dom, knižnica, klubové miestnosti, a pod.)</p> <p>26.zlepšenie podmienok pre požiarnu bezpečnosť, (modernizácia požiarnej zbrojnice, vybavenie a pod.)</p> <p>27.zvyšovanie bezpečnosti a ochrana majetku obyvateľov (hliadky, rozšírenie kamerového systému a iné)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, miestne iniciatívy v rozvoji, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, charite, kultúre, vzdelávaní, športe a sociálnych službách,</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>V zastavanom území obce prevláda obytná funkcia s hromadnou zástavbou. Prevládajúcou formou sú jedno až dvojpodlažné rodinné domy. Obec má aj pôvodné formy lazničkeho osídlenia v časti Ladno. V obci bol v rokoch 1991 – 2013 preukázateľný značný nárast počtu obyvateľov, ktorý odráža atraktivnosť obce pre všetky vekové kategórie, ktorá ponúka pokojnejšie a lacnejšie životné podmienky ako ponúka mestské prostredie. Blízka dostupnosť za prácou mimo obce ako aj prírodné prostredie predstavuje vhodný rozvojový potenciál obce s možnosťou využitia prírodných zdrojov nielen v bývaní ale aj v oddychových a relaxačných aktivitách ako napr. šport, turistika a iné. Počet obyvateľov v obci ale po roku 2013 mierne klesá, čo je potrebné zastaviť vytvorením nových plôch pre bývanie a zlepšením štandardu bývania . Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a odkázaných občanov by malo byť porovnateľné so</p>

	<p>sociálnou výstavbou v krajinách EÚ. Rovnako je v obci zaujímavý pomerne vysoký stupeň vzdelanostnej úrovne a podiel produktívneho obyvateľstva. Skutočnosť, že v obci žije pomerne veľa mladých vyvoláva potrebu ich stabilizácie dobudovaním služieb v oblasti starostlivosti o deti, prácu a rekreáciu pre produktívne obyvateľstvo a v oblasti kvality životného prostredia. V obci chýbajú zariadenia pre trávenie voľného času mládeže preto, aby sa viacej zapájali do života obce. Cieľom by mala byť snaha o udržanie mladých a vzdelaných v obci za účelom zlepšenia demografickej a ekonomickej štruktúry obyvateľstva. O nové bývanie v obci je dostatočný záujem nielen na nových pozemkoch ale aj v pôvodnej zástavbe. V obci je stále veľa domov/bytov neobývaných. Je potrebné zvýšiť záujem o bývanie v obci predovšetkým obyvateľov z mesta. K tomu všetkému je nevyhnutné dobudovanie základnej technickej a sociálnej infraštruktúry. Dobrý stav technickej vybavenosti vytvára výborné predpoklady rozvoja bývania a služieb v obci. V rámci zámerov zvyšovania počtu obyvateľov je nutné dobudovanie služieb obyvateľstvu na dostatočnú úroveň už i s ohľadom na turizmus v obci a okolí (mikroregión Kremnica a okolie). Stav technickej vybavenosti obce je uspokojivý ale nedostatočný z dôvodu nedokončenia odvedenia a čistenia odpadových vôd a potreby rekonštrukcie vodovodu (Pohronský skupinový vodovod). Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnuť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien. Nedobudované sú aj vnútorné priestory a chýba dostatočné vybavenie. Okrem rekonštrukcie a obnovy budov si investície vyžadujú aj verejné priestranstvá pri budovách aj mimo nich. Pre seniorov je plánovaná prestavba objektu Kultúrneho domu v časti Kľačany na Penzión pre seniorov. V súčasnosti obec poskytuje možnosť stravovania pre seniorov v ŠJ. V obci chýba operatívna zdravotnícka a sociálna pomoc, zariadenia pre celoročný šport a rekreáciu. V obci chýba prístup na verejný internet. Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať zastaranú technickú infraštruktúru a riešiť stav dopravnej infraštruktúry vrátane parkovania. Sociálna starostlivosť o obyvateľov je zabezpečovaná opatrovateľskými službami, ktoré sa nachádzajú v okolitých obciach podľa potreby a požiadaviek. Časti Jalná a Kľačany majú obytnú funkciu v kombinácii s rekreačnou funkciou viacej v Kľačanoch a menej v časti Jalná. Služby mimo služieb Kultúrnych domov v týchto častiach sa nenachádzajú.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet pripravených lokalít pre rozvoj obce - počet vysporiadaných pozemkov - počet nových plôch a vybudovaných zariadení športu a rekreácie pre obyvateľstvo - počet vybudovaných školských a kultúrnych zariadení - počet zariadení sociálnej starostlivosti (stravovanie, ubytovanie, charita,) - počet modernizovaných obecných prevádzok - počet pripravených stavebných pozemkov pre bývanie - počet nových bytových domov - počet nových bytových jednotiek

	<ul style="list-style-type: none"> - počet vybudovaných zariadení vybavenosti pre obyvateľov - počet dobrovoľníkov v dobrovoľnej sociálnej a zdravotníckej pomoci, - počet modernizovaných zariadení občianskej vybavenosti - počet nových verejných služieb obyvateľstvu (vrátane zdravotníckej pomoci a pomoci sociálne slabším) - počet nových verejných bezbariérových vstupov - počet km nových alt. rekonštruovaných prístupových komunikácií - počet km vybudovaných chodníkov pre peších - počet m² vybudovaných odstavných plôch - počet rekonštruovaných premostení - počet m rekonštruovaných miestnych komunikácií - počet m podzemného elektrického vedenia - počet domácností pripojených na internet - počet bodov prístupných k verejnemu internetu - dĺžka rekonštruovaných sietí technickej infraštruktúry - počet dobudovaných a modernizovaných technických zariadení - počet dokumentov rozvoja obce - počet prisťahovaných mladých rodín - počet web stránok, obecných novín zameraných na informovanie obyvateľstva - počet verejne dostupných internetových bodov v obci - počet elektronických programov v obci
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšené podmienky pre rozvoj bývania v obci, atraktívne bývanie so službami, nárast obyvateľstva
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššia životná úroveň
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	2 682 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou seberealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kláčany
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Modernizácia služieb obyvateľstvu, rozvoj bývania a zlepšenie podmienok pre oddych a regeneráciu obyvateľstva
OPATRENIE	1.2. Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. realizácia obnovy obce v duchu Programu obnovy dediny 2. aktivity na záchranu architektonických hodnôt a obnovu ulice a verejných priestorov (projekt obnovy dediny, architektonické a urbanistické štúdie, design vidieckeho priestoru apod.) 3. zachovávanie tradičného obrazu dediny (význam jednotlivých častí obce, tradičný obraz typickej cestnej zástavby, pôvodná architektúra, krajina, pôvodná zeleň apod.) 4. obnova stavebného potenciálu obce a podpora multifunkčného využitia obecného nehnuteľného majetku (telocvičňa pri ZŠ, MŠ, obecný úrad a kultúrne domy, objekty verejného života a iné) 5. obnova kultúrnych a prírodných pamiatok, obnova architektonických, technických pamiatok, pamätihodností obce a iných objektov s miestnou kultúrnou hodnotou (kaplnky, sakrálne stavby, pamätníky, atď.) 6. príprava architektonických riešení verejných priestranstiev, drobná architektúra oddychových zón 7. obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie verejných priestranstiev (oporný múr, terénne úpravy, detské ihriská, oddychové zóny s lavičkami, zeleň, cintoríny, oplotenia, spoločenské a kultúrne priestory, pietne miesta a pod.) 8. aktivity na odstránenie objektov znehodnocujúcich prostredie 9. obnova zelene a budovanie parkov, obnova a rekonštrukcia zelených plôch a objektov rekreácie (verejná zeleň, cintoríny, urnový háj, drevená zvonica, ľudová architektúra, a iné.) 10. ochrana prírodných zdrojov a hodnôt a budovanie ekologickej stability vrátane spodných vôd a prameňov 11. obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, (eliminácie erózie a zosuvy pôdy, úpravy a regulácie v krajine, vodné toky, rekultivácie, odstraňovanie neregistrovaných skládok TKO, ozdravenie sídelnej a krajinnej zelene, pozemkové úpravy, revitalizácie krajiny, obnova lúčnych, obnova a údržba lesných komunikácií, obnova lesa prirodzeným omladením lesných plôch a pod.) 12. obnova a následná starostlivosť o prírodné lokality,

	<p>(ekosystémy, biotopy, korytá potokov, prameňov a minerálnych prameňov, odpočívadlá, chodníky, apod.)</p> <p>13. zlepšenie vzhľadu a regulácie vodných tokov</p> <p>14. budovanie a zavádzanie technológií vykurovania a výroby elektrickej energie šetriacich životné prostredie (solárna energia, spaľovne drevných štiepkov, veterné elektrárne, stimuly, informácie a osвета)</p> <p>15. aktivity na podporu zavádzania „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby (programy podpory a stimulácie, apod.)</p> <p>16. výstavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcej environmentálnej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, zdroj pitnej vody apod.)</p> <p>17. eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu lokálnymi zdrojmi.</p> <p>18. aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia, regulácie vodných tokov s efektom udržania vody v mieste (úpravy a regulácie potokov a vodných tokov, riešenie odvodnenia z miestnych spevnených komunikácií - rigoly, priekopy atď.)</p> <p>19. aktivity v teréne zamerané na ochranu prírody a krajiny (budovanie vzťahu k prírode, čistenie, kontrola a pod.)</p> <p>20. zlepšenie stavu a efektivity likvidácie tuhého komunálneho odpadu a separovaného zberu odpadu z domácností a verejných objektov (zberný dvor, kompostoviská, kompostárne recyklácia separovaného odpadu, a iné)</p> <p>21. aktivity zamerané na zamedzenie a likvidáciu „čiernych“ skládok (prevencia, kampaň, zberne, uskladňovanie a recyklácia triedeného odpadu a pod., atď.)</p> <p>22. zavádzanie využívania alternatívnych zdrojov energie (BIOMASA, BIOPLYN, solárna energia, atď.)</p> <p>23. zavádzanie alternatívnych foriem čistenia odpadových vôd (malé domové a skupinové ČOV a pod)</p> <p>24. aktivity monitoringu a verejnej kontroly životného prostredia a bezpečnosti</p> <p>25. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie (prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>26. aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže (likvidácia odpadu a triedený zber v domácnostiach, vypaľovanie tráv, likvidácia odpadov v záhradách, údržba uličných fasád, oplotení a pod.)</p> <p>27. aktivity zamerané na budovanie vzťahu turistov a obyvateľstva k prírodným hodnotám a ochrane prírody (ekologická výchova, alternatívne zdroje energie, príroda, vzhľad a čistota obce, školy v prírode, letné školy a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, inštitúcie a organizácie a miestne iniciatívy v životnom prostredí, vlastníci pozemkov, podnikatelia hospodáriaci s pôdou, užívatelia pôdy</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Stav environmentálnej infraštruktúry je uspokojivý ale nedostatočný z dôvodu nedokončenia odvedenia odpadových vôd a absencie čistenia odpadových vôd ako aj znečisťovania obce dopravou počas prejazdu do okolitých obcí. Obec má vlastný zdroj pitnej s cca 10% napojením na obecný vodovod vody a cca 90% napojením na zdroj STVak. Aby bol rozvoj obce trvalo – udržateľný</p>

	<p>má veľký význam pre atraktivitu a modernizáciu obce starostlivosť o jej vzhľad, zachovanie kvalitného životného prostredia a rešpektovanie únosných limitov zaťaženia územia obce vrátane krajinného prostredia okolo nej. Podstatou skvalitnenia životného prostredia je skvalitnenie vzhľadu obce, verejných priestranstiev a súkromných priestorov. Prostredie obce potrebuje zvýšenú starostlivosť v oblasti úprav verejných priestranstiev, budovania oddychových zón, rekonštrukcií autobusových zástaviek a starostlivosti o zeleň. Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty je potrebné rekonštruovať a u niektorých navrhnúť zmenu využitia pre potreby obyvateľov obce. Stavebnotechnický stav je čiastočne vyhovujúci avšak chýba riešenie zníženia energetickej náročnosti budov zateplením, výmenou okien.</p> <p>Významným problémom je znečistenie hlukom a prašnosťou z dopravy na rýchlostnej komunikácii R1. Je potrebné vybudovanie protihlukovej bariéry min 3m vysokej. Obec sa nachádza v hodnotnom prírodnom prostredí s nádherným vzhľadom krajiny. Je potrebné zvýšiť starostlivosť nielen o zložky životného prostredia ale aj zabezpečiť komplexnú starostlivosť o krajinu ako celok. Obec zabezpečuje riešenie odpadového hospodárstva separovaním odpadu aj na zbernom dvore aj vývozom bez uskladnenia. Napriek tomu vznikajú „čierne skládky odpadu“. Veľký význam má miestne povedomie o životnom prostredí obce. Prevažujúci spôsob vykurovania obcí je plynové avšak v posledných rokoch častejšie lokálne na tuhé palivo. Napriek skutočnosti, že obec rieši vykurovanie obecných budov plynom, má stále obec vysoký potenciál vo využívaní obnoviteľných zdrojov energie ako napr. drevo, voda, pôda, biomasa, štiepka, bioplyn, slnečné systémy, ktoré sú riešením aj pre problémy s neobhospodarovateľnými trvalými trávnyimi porastami a drevným odpadom z lesných ekosystémov. Spôsob hospodárenia v krajine je problematický najmä z dvoch protichodných dôvodov – prílišná exploatácia a nevyužívanie. Oba spôsoby vedú k znižovaniu biodiverzity. Nevyužívanie horšie dostupných častí krajiny je predovšetkým problémom trvalých trávnatých porastov. Lesy mimo lesných pozemkov sa postupne formujú najmä na nevyužívaných trvalých trávnatých porastoch zarastaním drevinami. Udržaním trávnych porastov pre aktívne využívanie ako pasienkov je možné aj udržanie kvality krajiny. Verejným záujmom v oblasti ochrany a využitia vodných zdrojov na území obce je predovšetkým dôsledná ochrana vody a pôdy ako trvalo udržateľné hospodárenie s vodnými a pôdnymi zdrojmi v súlade s integrovaným manažmentom povodí.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet plánov, štúdií a projektov obnovy dediny - počet zrekonštruovaných obecných budov a budov s multifunkčným využitím - počet zrekonštruovaných autobusových zastávok - počet obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok - počet obnovených architektonických a technických pamiatok - počet obnovených stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a

	<p>uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb)</p> <ul style="list-style-type: none"> - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet m2 nových resp. obnovených plôch verejných priestranstiev - počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav objektov - počet obnovených obecných objektov - počet obnovených kultúrnych zariadení - počet asanovaných objektov - počet obnovených obytných objektov - počet domácností zapojených do separovaného zberu - počet zariadení na výrobu energie - dĺžka protipovodňovej ochrany - dĺžka protihlukovej bariéry - počet km vybudovanej kanalizácie - počet vybudovaných ČOV (obecné, domové a skupinové) - počet napojených domácností na ČOV - počet km zrekonštruovaného a novo - vybudovaného vodovodného potrubia - rozsah vybudovanej obecnej kanalizácie - dĺžka obnovených vodných tokov - rozsah zásahov ochrany v prírode - počet vybudovaných oddychových miest - počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva - zlepšenie hodnôt kvality zložiek životného prostredia - počet zapojených domácností do separovaného zberu - rozsah ušetrených zdrojov na zber tuhého komunálneho odpadu - počet zberných nádob - počet zlikvidovaných skládok TKO - počet zriadených plôch pre odpadové hospodárstvo - počet realizovaných zariadení čistenia odpadových vôd - počet zariadení na výrobu energie - počet realizovaných krajinnoekologických opatrení - počet jednotiek dĺžky protipovodňových úprav - hodnota zníženia negatívnych vplyvov na zložky životného prostredia - počet jednotiek plochy rekultivácií - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na životné prostredie a starostlivosť o krajinu - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov - počet materiálov pre environmentálnu propagáciu a osvetu
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšené životné prostredie obce a obnovená krajina. Dobudovaná environmentálna infraštruktúra a environmentálne povedomie.
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitné životné prostredie obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	1 627 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou seberealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kľačany
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Využívanie miestnych zdrojov a zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikania
OPATRENIE	2.1. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu 2. aktivity marketingu a propagácie obce a vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky, rekreačnej turistiky horského a podhorského typu vrátane okolitých obcí (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregiónu, miestne príbehy a povesti a pod.), 3. budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia (športové možnosti, prístupy k minerálnym prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadňa, amfiteáter, zábavno-náučné chodníky a pod.) 4. vybudovanie a obnovenie existujúcich tratí a cyklotrás obecnej a mikroregionálnej siete pre zimnú a letnú prevádzku a chodníkov v prírode (turistické chodníky, bežecké trate, pre cyklistov a kolieskové korčule a bežecké lyžovanie) 5. zapojenie sa do budovania regionálnych náučných, kultúrno-poznávacích a tématických produktov a trás (historický náučný chodník, história v blízkych obciach mikroregiónu, prírodné hodnoty, atď.) 6. aktivity zamerané na údržbu a značenie všetkých obecných a nadobecných existujúcich a nových trás športu (bežkárske a zjazdové trate, turistické, cyklistické, ai.) 7. budovanie oddychových miest s prístreškami (zastávky v obci, odpočívadlá, studničky a pod.) 8. dobudovanie kvalitného informačného a orientačného systému v obci a krajine (informačné panely, poradenské služby, orientácia v obci, doplniť informačné tabule a pod.), 9. nadobecné aktivity spoločnej propagácie obce, mikroregiónu a turistických lokalít (informačný systém, organizovanie súťaží, kongresov, výstav, podujatí, prezentácií apod.) 10. budovanie a organizovanie doplnkových podujatí blízkym strediskám zimnej a letnej turistiky (divadelné letá, koncerty, bály, trhy miestnych produktov, prezentácia zručností, zo života obce, animácia

	<p>historických procesov, a pod.)</p> <p>11.komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov</p> <p>12.rozvoj služieb verejnej správy pre malé a stredné podnikanie</p> <p>13.rekonštrukcie existujúcich obecných zariadení budov a plôch s viacfunkčným využitím pre šport a relax – ubytovanie, klubovne, posilňovne, futbalové, volejbalové, detské a multifunkčné ihriská, kúpalisko, kolkárne, klziská, rybník a pod.,</p> <p>14.aktivity zamerané na zakladanie podnikateľských a verejno-súkromných partnerstiev (združenie cestovného ruchu, odbytové združenie pre miestne produkty a pod.)</p> <p>15.vytváranie administratívnych a priestorových podmienok pre podporu zamestnanosti priamo v obci (rozvoj verejných investícií, pracovné príležitosti vo verejnom sektore, verejných službách, podpora neziskových združení, priemyselné a technologické parky a pod.)</p> <p>16.tvorba a podpora rozvojových projektov zameraných na vznik nových pracovných príležitostí</p> <p>17.podpora aktivít zameraných na začlenenie obyvateľov do občianskeho a pracovného života</p> <p>18.aktivity pre stabilizáciu mladých a aktivity zamerané na motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady</p> <p>19.aktivity zamerané na zvýšenie zručností obyvateľstva obce (vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy atď.),</p> <p>20.vzdelávacie programy pre obyvateľstvo pre zvyšovanie schopností pre realizáciu rozvoja</p> <p>21.podpora začínajúcich podnikateľov v malom a strednom podnikaní</p> <p>22.vzdelávanie a aktivity na podporu a zvyšovanie kvality pri poskytovaní služieb obyvateľstvu a v turizme</p> <p>23.vzdelávanie pre účely zvyšovania kvalifikácie v remeslách, hospodárení s pôdou a kvalifikácie pracovných síl pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce (projektová príprava, projektový zámer, programy ako podnikateľ, aktuálne programy podpory podnikania, informatika, internet, legislatíva, účtovníctvo, daňové povinnosti, a pod.)</p> <p>24.uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily)</p> <p>25.aktivity zamerané na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pracovnej sily</p> <p>26.aktivity na podporu spolupráce – podnik, agrosektor a obec, podnik, agrosektor - mikroregión (tvorba spoločných produktov aj napr. v agroturizme, zvýhodnenie služieb, zamestnanosť obyvateľov a pod.)</p> <p>27.odborné vzdelávanie, informačné aktivity a terénne poradenstvo (<i>lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, potravinárstvo a</i>)</p> <p>28.aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín</p>
--	---

	<p>obyvateľstva</p> <p>29.aktivity na podporu zlepšenia informovanosti obyvateľstva o možnostiach samozamestnania, zamestnania a o dianí v obci a mikroregióne (web, obecné noviny, rozhlas obecné tabule, informačné kampane, vybavenie na tlač periodík a pod...),</p> <p>30.organizovanie osvetových a vzdelávacích aktivít pre dospelých</p> <p>31.podpora získavania skúseností v oblasti marketingu obce (účasť na podujatiach, spolupráca, exkurzie, a i.),</p> <p>32.aktivity zamerané na marketing a propagáciu obce a miestnych produktov (publikácia, internet, webstránky atď.)</p> <p>33.organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osveta (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, miestne iniciatívy v rozvoji, inštitúcie, združenia podnikateľov, školy, inštitúcie a organizácie so zameraním na vzdelávanie, agrosektor, cestovný ruch a manažment, poradenské centrá pre podnikanie</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Predpokladom pre miestny ekonomický rozvoj je existencia zručného a vzdelaného ľudského potenciálu a polohy obce v blízkosti Žiaru nad Hronom a Kremnice ai. Množstvo existujúceho stavebného fondu obce zostáva nevyužitým pre možné služby a podnikanie. V obci žije cca 70% t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce však je veľmi nízky. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia hlavne mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas, čím vyvoláva nevyhnutné investície na prepravu. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti.</p> <p>Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali.</p> <p>Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú: Obec Trnavá Hora a TWS PLUS s.r.o.– drevospracujúci podnik. V roku 2013 bolo v obci evidovaných cca 103 nezamestnaných, čo je takmer 12,5% produktívneho obyvateľstva. V obci a okolí je to práve agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce, prírodného a kultúrneho dedičstva a vysokej atraktivity pre jeho trvaloudržiateľný rozvoj. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané, zanikli pôvodné remeslá a niektoré tradície. Cykloturistika, pešia a náučná turistika, bežecké trate nie sú na dostačujúcej úrovni hlavne vo väzbe na regionálne trasy. Dobrú tradíciu má detská republika Tralaland. Cestovný ruch nemá v obci veľké odôvodnenie, jedine vo väzbe na okolité regionálne strediská a zaujímavosti (Kremnica, Krahule a Skalka, Salamandra Resort v oblasti Hodruše, Vyhne, Sklené Teplice,ai.) Orientačný a informačný systém v prepojení obec-krajina chýba. Informácie o obci poskytuje obecný úrad. Propagácia obce je minimálna, chýbajú obecné a mikroregionálne propagačné materiály. Je nutná podpora vzniku nových podnikateľských aktivít, vybudovania jednotného informačného systému s ponukou</p>

	<p>doplnkových služieb vrátane predaja miestnych produktov s využitím blízkosti okolitých obcí a atraktivít (kúpele, banské mestá).</p> <p>Obec takmer nevyužíva svoje tradície, históriu ako aj prírodný potenciál v prospech vlastnej ekonomickej prosperity. Obec sa pripravuje na realizáciu rozvoja prostredníctvom programu LEADER a buduje spolu s okolitými obcami rozvojovú stratégiu, čím vytvára priestor pre miestnych rozvojových aktérov a podniky vidieckeho hospodárstva.. V obci je vysoký podiel ekonomicky aktívnych (46%), vzdelaných a remeselne pripravených obyvateľov, ktorí nie sú aktívne zapojení do ekonomického života obce. Ich schopnosti, zručnosti a iné osobné kvality sú priaznivé a dávajú vysoký predpoklad efektivity vynaložených investícií vo väzbe na využitie miestnych zdrojov. Pre obyvateľov obce nie sú v súčasnosti vytvorené dostatočné možnosti zamestnať sa. Až 82 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov obce dochádza za prácou vlakom, autobusom a osobnými vozidlami do okolitých obcí a najviac do miest Žiar nad Hronom, Kremnica, Žarnovica, Hliník nad Hronom, a Zvolen. Najviac ich pracuje v odvetví spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva, v maloobchode a výrobe a spracovaní kovov. Stále však mnoho obyvateľov v produktívnom veku disponuje kapacitou, vzdelaním a zručnosťami – predpokladmi pre podnikanie. Obec má predpoklady pre rozvoj remesiel a hospodárenia s pôdou nielen svojou polohou ale aj existenciou prírodného a ľudského potenciálu.</p> <p>S cieľom zapojiť obyvateľstvo obce do rozvojového a pracovného procesu, je potrebné vytvoriť podmienky a realizovať vzdelávacie a informačné aktivity za účelom zvyšovania zručností, vzdelanostnej úrovne, jazykovej zdatnosti, informovanosti o možnostiach získavania finančných prostriedkov a následne zabezpečiť podporu pri začatí podnikania, samozamestnania a pod. Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba spoločná platforma spolupráce v prospech rozvoja obce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi zamestnávateľmi a poskytovateľmi služieb. Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj vytvárať pracovné príležitosti pre obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.</p> <p>Pre zvýšenie záujmu o trvalé bývanie je mimoriadne dôležitá kvalita obyvateľa obce, jeho kultúrny, športový a spoločenský život ako aj jeho ochota podieľať sa na rozvoji obce, vykonávať služby obyvateľstvu a návštevníkovi ako aj záujem o tvorbu pracovných príležitostí priamo v obci, ktoré by mohli predstavovať nielen hlavný ale aj dôležitý doplnkový zdroj príjmov obyvateľstva dnes aj v budúcnosti</p>
--	---

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nosičov informácií - počet návštevníkov na web stránke - počet nových produktov pre turistu v obci - počet sprievodcov v cestovnom ruchu - počet km siete poznávacích trás - počet zriadených náučných chodníkov - počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi a sieťou poznávacích trás - počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami - počet informačných a orientačných objektov - počet vydaných propagačných materiálov - www stránka / počet návštev na stránke - počet zriadených pamätných izieb, obecných domov - počet návštevníkov - počet m vybudovaných resp. rekonštruovaných lyžiarskych vlekov, tratí - počet zorganizovaných výstav a kongresov - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových verejných služieb turistom - počet rozvojových plánov, štúdií a projektov - počet obnovených tradícií a zručností - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet uplatnených marketingových nástrojov - počet atraktivít, podujatí a akcií pre návštevníka - počet účastníkov vzdelávania v cestovnom ruchu a podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet projektov na podporu rozvoja v podnikaní - počet začlenených občanov do pracovného života - počet uskutočnených vzdelávacích programov - počet vzdelávacích programov pre mladých - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet vyškolených obyvateľov - počet facilitácií, prednášok - počet partnerských projektov - počet nových podnikateľských zámerov - počet poskytovateľov služieb - počet rekvalifikačných programov - počet úspešných podnikateľských projektov - počet projektov na zvýšenie kvalifikácie - počet novovzniknutých pracovných miest - počet nových prevádzok - počet projektov spolupráce - počet absolventov vzdelávania
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Pripravená obec na ekonomický rozvoj vrátane pripravenosti pre návštevníka. Kvalifikovaná pracovná sila pre existujúce aj potenciálne podniky so schopnosťou pre samozamestnanie a podnikanie.
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikov, podnikateľských zámerov a investícií do vzniku pracovných miest
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	218 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou seberealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kľačany
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Využívanie miestnych zdrojov a zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikania
OPATRENIE	2.2. Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v službách, lesníckej, poľnohospodárskej a remeselnej výrobe
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivity na modernizáciu, zlepšenie a rozvoj poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva a spracovateľských kapacít v súlade so zachovaním krajinného obrazu obce 2. podpora diverzifikácie poľnohospodárskych a lesohospodárskych činností v turizme (agroturistika, malé výrobné, prezentácia výroby apod.) 3. podpora malých, mladých farmárov, podpora rozvoja malých, rodinných agrofariem s využitím aj v agroturistike 4. investície do nepoľnohospodárskych činností, podpora živnostníkov, remeselníkov a pod. 5. vybudovanie agroturistických zariadení vidieckeho typu (rodinné farmy a agrofarmy, konská farma, salaše, ubytovacie zariadenia s tradičným hospodárením a pod.) 6. budovanie prístavísk pre člnkárov pri Hrone 7. budovanie kapacity na spracovanie produktov ekologického poľnohospodárstva 8. usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, sceľovanie a arondácia pozemkového vlastníctva 9. podpora vzniku biofariem, spracovanie a predaj produktov (med, 10. zabezpečenie propagácie a marketingu biopotravín a „predaja z dvora“ 11. podporovanie vzniku odbytových združení 12. aktivity zavádzania inovácií, nových metód a nástrojov práce v poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti 13. zdokonalenie a zracionalizovanie pestovania a ochrany lesa, ťažby dreva, manipulácie a dopravy dreva, zberu ostatnej lesnej produkcie a pestovanie reprodukčného materiálu v lesných škôlkach 14. obnova strojov a zariadení na ťažbu a spracovanie drevnej hmoty 15. budovanie zariadení pre výrobu obnoviteľných zdrojov energie 16. zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov 17. ekologická stabilizácia a ochrana krajiny realizáciou vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a rekultivačných opatrení 18. zvyšovanie počtu fariem, ktoré získajú moderné budovy,

	<p>nové technológie a technické zariadenia s úspornou spotrebou energie (výroba biomasy)</p> <p>19.zakladanie malých podnikov a vytváranie pracovných miest</p> <p>20.zriaďovanie služieb obyvateľstvu a obchodu (ihriská, telocvičňa, krajčírstvo, opravovne, obchody, drobné služby, služby motoristom, reštaurácia, kaviareň, cukráreň, letné terasy, služby malých remesiel, darčeky a pod.) ako doplnkového zdroja príjmov</p> <p>21.podpora rozvoja malých a stredných podnikov (jazdecká škola, hypoterapia, lov rýb, experim.archeológia, ap.)</p> <p>22.budovanie malého podnikania v oblasti služieb a obchodu (obecné vidiecke centrum obchodu a služieb pre malých podnikateľov a iné)</p> <p>23.zriadenie prevádzok na spracovanie dreva a miestnych surovín</p> <p>24.budovanie zariadení pre rozvoj tradičných aj moderných remesiel</p> <p>25.zavádzanie moderných technológií do existujúcej výroby a pre prácu „z domu“</p> <p>26.zvyšovanie inovačnej schopnosti podnikov</p> <p>27.znižovanie energetickej náročnosti hospodárenia</p> <p>28.zavádzanie technológií „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby do existujúcich prevádzok</p> <p>29.finalizácia produkcie výroby s uplatnením predaja v miestnom až regionálnom rozsahu</p> <p>30.investície do spracovania a marketingu a obchodu s predajom miestnej výroby - miestnych produktov</p> <p>31.zriadenie malých remeselných výrobných prevádzok (hrnčiarstvo, výroba mlieka, mliečnych produktov, práca s ovčou vlnou, tkanie kobercov, drevovýroba, výroba kachlí, šindľov, kamenárska výroba, spracovanie využiteľných odpadov a pod.),</p> <p>32.budovanie výrobných prevádzok a prevádzok služieb s využitím exist. stavebného a iného hmotného potenciálu</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, podnikatelia, poľnohospodárske družstvo, SHR, urbár, Lesy SR, živnostníci</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Obec má dostatočný územný, ľudský aj kultúrny potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva, poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky. Obec má bohaté tradície a v jej katastri sa nachádza veľa možností pre doplnkové aktivity. Charakter územia a jeho poloha predurčujú spôsob využívania pôdneho fondu a možnosti celkového hospodárskeho využitia územia. Aktuálny výrobný potenciál obce je veľmi nízky. Väčšina obyvateľov za prácou dochádza. V obci a okolí je to práve agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce, prírodného a kultúrneho dedičstva a vysokej atraktivity pre jeho trvaloudržiateľný rozvoj. Medzi Kľačanmi a Hornou Trnavou Horou sa rozprestiera areál bývalého poľnohospodárskeho družstva, v ktorom majú v súčasnosti prevádzky drevospracujúca firma TWS PLUS s.r.o a firma Jastrabá Agro s.r.o zaoberajúca sa chovom oviec. Poľnohospodárska výroba v súčasnosti nie je v obci zastúpená. V obci existuje včelárstvo a výroba medu. . Najväčším lesohospodárskym podnikom sú Lesy SR. Ďalšími vlastníkom a hospodárom je Pozemkové spoločenstvo Obec má dostatočný potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva,</p>

	<p>poľnohospodárstva, lesníctva aj agroturistiky. Priemyselná výroba je v obci zastúpená najmä formou remeselnej živnosti. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané. Existujúce podniky v obci majú potenciál pre ďalší rozvoj a modernizáciu výroby. Významným ekonomickým príjmom z agrosektora okrem poľnohospodárstva a lesníctva sú včelárstvo, remeslá a tzv. „predaj z dvora“. Nevyhnutnou zmenou v hospodárení by mala byť finalizácia výroby z produkcie agrosektora. Obec disponuje aj rekreačným potenciálom pre zabezpečenie ekonomickej prosperity a vytvorenie pracovných príležitostí pre obyvateľstvo. Aby bol rozvoj efektívny je dôležité podporovať využívanie a zhodnocovanie miestnych zdrojov, tradičné formy hospodárenia, remeselnú činnosť, rôzne doplnkové aktivity a služby, ktoré vedú k samozamestnávaniu občanov. Súčasné využitie ubytovacích kapacít v obci je veľmi obmedzené a sústreďuje sa len na zariadenia vo vlastníctve súkromných osôb., na čom sa obec ekonomicky nepodieľa. Aby aj obec mala ekonomický prínos z podnikania je nevyhnutné zlepšenie a zvýšenie využitia existujúcich vnútorných kapacít akými sú prírodné, ľudské a hmotné zdroje a postaviť svoj vnútorný rozvoj na existujúcich danostiach nielen samotnej obce ale celého mikroregiónu. V obci absentujú menšie ubytovacie zariadenia. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje z dôvodu nepripravenosti obyvateľstva. Nielen v obci ale hlavne v jej okolí chýba ponuka služieb pre ubytovaných hostí ako doplnková forma zážitkovej turistiky aj pre hostí zo širokého okolia, ktorí po športových aktivitách vyhľadávajú pokojný relax (wellness, jazda na koni, ai.). Existujúce služby v cestovnom ruchu sa zameriavajú hlavne na rodinné výlety, víkendové pobyty spoločenské akcie, teambuilding, športový rybolov, grilovačky, športové dni a školské výlety. Potenciál v obci je možné nájsť aj v budovaní doplnkových zdrojov príjmov obyvateľstva v službách obyvateľstvu, poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve, agroturistike a remeslách.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet nových podnikov a služieb - počet modernizovaných podnikov - počet realizovaných inovácií - počet novovzniknutých pracovných miest - počet zamestnaných obyvateľov s trvalým bydliskom v obci - počet malých podnikateľov - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nových podnikajúcich subjektov - počet novovzniknutých služieb a prevádzok - počet nových rodinných fariem - počet nových spoločných hospodárskych dvorov - počet zapojených poľnohospodárskych podnikov do finalizácie produkcie - počet produktov miestnej výroby na trh - počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok - počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet

	<ul style="list-style-type: none"> stoličiek - počet ubytovacích kapacít na súkromí / počet lôžok - počet návštevníkov - počet zriadených nových prevádzok pre účely doplnkových služieb - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových služieb - počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dostatočný rozsah a rôznorodosť kvalitných služieb a pracovných príležitostí v hospodárskych činnostiach obce, zamestnanosť v obci a zvýšená návštevnosť
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššie príjmy do rozpočtu obce a vyššie príjmy obyvateľstva z hlavných aj doplnkových ekonomických činností
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 v EURO	1 110 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou sebarealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kláčany
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Zvýšenie účasti obyvateľov na verejnom živote a zlepšenie podmienok pre sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva
OPATRENIE	3.1. Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ 2. zlepšenie prístupu a informovanosti verejnosti (noviny, letáky, podujatia, miestne médiá a tlač, informačné kanály, ankety, podnety, články verejnosti, infokancelárie, technológie, internet a pod.) 3. aktivity pre účely zapojenia občanov do vecí verejných, verejnej diskusie, komunikácie a informovanosti 4. aktivity na zvýšenie kvality kultúrneho a spoločenského života s dôrazom na zachovanie kultúrneho a historického dedičstva obce 5. aktivity na posilnenie miestneho manažmentu územia obce (spolurozhodovanie, spolupráca, spoluzodpovednosť a pod.) 6. aktivity zamerané na zvýšenie miestneho povedomia a lokalpatriotizmu obyvateľstva 7. zvyšovanie miestneho povedomia a osvetu v oblasti identity a obnovy duchovných tradícií 8. zlepšenie informovanosti o dianí v obci 9. podpora existujúcich a vznik nových

	<p>verejnoprospešných iniciatív, združení a spolkov na podporu verejného života a rozvoja (občianske iniciatívy, kultúrne a športové kluby, zväzy, spolky apod.)</p> <p>10. podpora aktivít rozvoja činnosti spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení zameraných na podporu kultúrneho a spoločenského života a zachovania tradícií a kultúry vrátane pozitívneho rozvoja jednotlivých oblastí života v obci - priestory, vybavenie pre činnosť, organizovanie podujatí apod., (starý obecný úrad - spolková činnosť)</p> <p>11. zavádzanie procesov participatívneho plánovania a rozhodovania o živote a rozvoji v obci</p> <p>12. aktivity na podporu koordinácie rozvoja a spoločné programy riadenia rozvoja (rozvojové dokumenty, územné plány, koncepcie, stratégie, projekty a iné),</p> <p>13. aktivity na podporu združovania zdrojov a zakladanie koordinačných združení zapájania sa aktívnych subjektov do činnosti obce a mikroregiónu (partnerstvá, spoločné produkty a projekty, zimná údržba, sociálna pomoc, apod.),</p> <p>14. aktivity na podporu zlepšenia komunikácie a medziľudských vzťahov v obci aj medzi obcami a miestnymi rozvojovými aktérmi (občania, inštitúcie, podniky, organizácie atď.)-stretnutia, facilitácia, web diskusie online, dotazníky, prieskumy apod.),</p> <p>15. aktivity na rozvoj športu, kultúry a záujmových činností</p> <p>16. aktivity na podporu miestnych talentov (kultúra, remeslá, šport)</p> <p>17. zriadenie obecných muzeálnych expozícií, domov remesiel, izieb tradícií a pod.</p> <p>18. udržanie a obnova zachovaných tradícií a ich obnova duchovného bohatstva (folklor, remeslá, zručnosti, podujatia, výstavy, udalosti, zachovanie historických odkazov, tvorba fondov a iné)</p> <p>19. obnova a podpora miestnych a regionálnych tradícií vo všetkých oblastiach života obce, obnova a zavádzanie nových zvykov a tradícií (kultúrno – spoločenské podujatia, koncerty, divadlo, súbory, umelecké remeslá, jarmoky a iné)</p> <p>20. aktivity práce s deťmi a zapájanie detí a mládeže do komunitného života a budovanie vzťahu k prostrediu (genius loci)</p> <p>21. aktivity spolupráce miestnych a regionálnych inštitúcií – <i>obec- škola- miestne iniciatívy- odborné inštitúcie</i></p> <p>22. rekonštrukcie a vybudovanie kultúrnych a komunitných zariadení, priestorov a plôch určených na stretávanie, kultúru a šport (komunitné centrum Trnka, kino, klubové miestnosti, kultúrne centrum, divadlo, amfiteáter a pod.)</p> <p>23. podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní a pod.)</p> <p>24. aktivity na podporu rozvoja kultúrno- spoločenského života obce</p> <p>25. organizovanie obecných a mikroregionálnych podujatí (súťaže, futbalové turnaje, folklórne slávnosti, športové podujatia, koncerty, apod.)</p> <p>26. organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osveta (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)</p> <p>27. aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva</p>
--	--

	<p>v oblasti starostlivosti o krajinu a životné prostredie(prednášky, semináre, letáky ...)</p> <p>28. aktivity na podporu rozvoja kultúrno - spoločenského života obce,</p> <p>29. podpora programov proti kriminalite</p> <p>30. aktivity na podporu tvorby nových projektov rozvoja obce</p>
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>obec, školy, inštitúcie, organizácie a miestne iniciatívy v rozvoji, vzdelávaní, kultúre, športe a sociálnych službách</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Trnavá Hora je vidieckym sídlom s prevažujúcou obytnou funkciou. Pri vidieckom spôsobe života je predpoklad, že má vyššiu kvalitu spolunažívania miestnych obyvateľov založenú na komunitnom princípe. Po roku 2013 dochádza k miernemu úbytku obyvateľstva v dôsledku vyššej úmrtnosti a nižšej pôrodnosti obyvateľstva ale aj v dôsledku vysťahovania obyvateľov z dôvodu lepších ekonomických príležitostí v iných regiónoch</p> <p>Napriek tomu, že v obci existujú miestne iniciatívy tieto nedostatočne pomáhajú, podporujú a realizujú život v komunite a podieľajú sa na rozvoji obce. V záujme vyššej účasti na verejnom živote a rozvoji vrátane následnej udržateľnosti je potrebné viac aktivizovať obyvateľov obce pre tento životný štandard nielen v záujme zvýšenia atraktivity bývania v obci ale aj v záujme zvýšenia vzdelanosti, schopnosti samo zamestnania sa, konkurencieschopnosti a miestneho povedomia obyvateľov. U obyvateľov obce je nedostatočný tzv. lokal patriotizmus ako vzťah k obci a jej prostrediu. Napriek regionálnej výchove v základnej a materskej škole veľa mladých (cca do 30 rokov) nemá záujem o aktívnejší život v obci a jej rozvoj. Za oddychom aj prácou odchádzajú mimo obec, čo má za následok ich slabú spolupatričnosť ako aj záujem o trvalé bývanie a založenie si rodiny. Obec sa pre mladých stáva nedostatočne modernou, oslabuje sa vzťah k obci, klesá ich záujem o dianie v obci a veci verejné. Odchádzajú za štúdiom a následne prácou do väčších miest. Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba im spoločná platforma spolupráce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi aktérmi pôsobiacimi v obci a zapájať ich do rozvoja. Rozvojové možnosti by sa mali sústreďovať na rozvoj ľudského potenciálu, na zvýšenie uvedomelosti a vedomia, vzdelávanie, prácu s deťmi a mládežou ako aj na zlepšovanie podmienok pre sociálne odkázaných spoluobčanov a kultúrno-spoločenský život. Obyvateľstvo je nedostatočne pripravené prevziať zodpovednosť za existenciu podmienok života v obci. Rovnakým predpokladom podpory komunity obce je existencia dochovaných kultúrohistorických hodnôt, tradícií a zachovaných zvykov z minulosti.</p> <p>Do života obce preniká vplyv mestského spôsobu života. Na základe demografických odhadov a očakávaného nárastu obyvateľov produktívneho veku (mladých rodín) možno očakávať, že percento obyvateľov v predproduktívnom veku bude vyššie ako v poproduktívnom, čo dáva dobré predpoklady pre dosiahnutie cieľa.</p>

MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet verejných stretnutí - počet zapojených občanov do prieskumu verejnej mienky - počet programov práce s verejnosťou - počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet organizovaných podujatí - počet obnovených tradícií - počet nových kultúrno spoločenských podujatí - počet návštevníkov podujatí obce a pod. - počet zapojených obyvateľov do verejného života a do rozhodovania o veciach verejných - počet osôb zapojených do sociálneho programu - počet zapojených mladých ľudí - počet programov/ projektov pre deti a mládež - počet vyškolených obyvateľov - počet obyvateľov zapojených do spolkového života - počet obnovených tradícií - počet výtlačkov obecných novín, periodík - počet zriadených obecných tabúl - počet facilitácií, prednášok - počet podporených spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení - počet účastníkov na podujatiach - počet rozvojových dokumentov, územných plánov, koncepcií, stratégií, projektov - počet založených partnerstiev – miestnych iniciatív - počet partnerských projektov - počet podujatí, študijných ciest, exkurzií
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Vybudovaný komunitný život v obci, vyššie miestne povedomie, kvalifikovaná pracovná sila pre služby obyvateľstvu a podnikanie a bohatý kultúrny a spoločenský život
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitný ľudský potenciál obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	224 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie podmienok pre rozvoj bývania a oddych v obci Trnavá Hora so zvýšenou schopnosťou seberealizácie jej obyvateľov s dôrazom na mladú generáciu v kvalitnom prostredí s dostatočnou infraštruktúrou a službami podporujúcimi hospodársky rast obce vrátane jej častí Jalná a Kľačany
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Zvýšenie účasti obyvateľov na verejnom živote a zlepšenie podmienok pre sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva
OPATRENIE	3.2. Sociálne začlenenie marginalizovaných a ohrozených skupín obyvateľstva
AKTIVITY	<ol style="list-style-type: none"> 1. zlepšenie komunikácie obce smerom k znevýhodneným skupinám 2. tvorba podmienok pre zvýšenie návštevnosti kultúrnych akcií zdravotne znevýhodnenými skupinami obyvateľstva 3. aktivity na organizovanie kultúrnych a iných podujatí v rámci integrácií pre zdravotne a sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva 4. zavádzanie alternatívnych foriem adaptability a starostlivosti o starších, sociálne slabších a neprispôsobivých obyvateľov 5. tvorba stavebnotechnických podmienok verejných budov pre skupiny pohybovo obmedzené (bezbariérové vstupy) 6. podpora aktivít Rómov pri budovaní lepších podmienok pre svoje rodiny 7. tvorba lepších podmienok pre začlenenie Rómov do spoločnosti a do verejného života obce (rómska samospráva, rómska škôlka) 8. podpora a rozvoj rómskej kultúry s možnosťou tvorby nových pracovných miest pre Rómov 9. zlepšenie práce s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia 10. budovanie zariadení a bývania pre sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov 11. tvorba lepších podmienok pre rozvoj športu pre zdravotne znevýhodnené skupiny obyvateľstva 12. budovanie zariadení sociálnej pomoci (hospic, prevenčné centrum pre závislých s informáciami pre postihnutých a pre príbuzných, denný stacionár pre seniorov a osamelých, sociálny dom pre sociálne odkázaných, matky s deťmi, deti z domovov „Chránené bývanie“,) 13. Podpora vzniku a spolupráce mimovládnych organizácií v sociálnej sfére a sociálnymi inštitúciami a cirkvou 14. zavádzanie nových služieb pre obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc 15. podpora činnosti a koordinácia terénnych sociálnych pracovníkov a budovanie siete terénnych pracovníkov prijateľných v jednotlivých cieľových skupinách 16. vytvárať podmienky pre vzdelávanie zamestnancov

	<p>v sociálnej sfére</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. podpora aktivít a tvorby aktivačných programov (podpora rozvoja zdravých rodín, zapojenie zdravých „osamelých“, dôchodcov a Rómov do verejnoprospešnej činnosti a spoločenského života a iné) 18. podpora aktivít na zvyšovanie angažovanosti zamestnávateľov do sociálnej práce (sponzoring) 19. zlepšenie informovanosti, komunikácie a povedomia o sociálnej službe adresne s cieľovými skupinami 20. podpora aktivít zameraných na motiváciu pre prácu v teréne (aktivačné nástroje- príspevok pre nezamestnaných) 21. zlepšenie regionálnej a miestnej politiky zamestnanosti pre elimináciu nárastu sociálnych skupín (chudoby, Rómovia...)
OPRÁVNENOSŤ	<p><i>Obec, zariadenia sociálnej pomoci, centrá komunitného rozvoja, mimovládne združenia a organizácie so zameraním na sociálnu prácu, charitu, vzdelávanie a pod.</i></p>
ODÔVODNENIE	<p>Sociálne služby pre obec zabezpečuje hlavne mesto Žiar nad Hronom. V obci je dosť vysoká nezamestnanosť cca 12,5%. Nezamestnaní obyvatelia, ktorí nenachádzajú prácu v obci svojho bydliska začínajú byť apatickí, strácajú pracovné návyky a nemajú záujem o rozvoj územia, v ktorom žijú. 15,72 % obyvateľstva je v poproduktívnom veku. Pre seniorov je plánovaná prestavba objektu Kultúrneho domu v časti Kľačany na Penzión pre seniorov. V súčasnosti obec poskytuje možnosť stravovania pre seniorov v školskej jedálni. Od 1.2.2015 funguje v obci sociálny taxík. Obec pomáha pri umiestnení občanov v domovoch dôchodcov. Obec neposkytuje žiadnu opatrovateľskú službu. V obci funguje klub dôchodcov, avšak chýba domáca opatrovateľská služba, stanica charity alebo podobné zariadenie spravované regionálnou samosprávou ako napr. domov sociálnych služieb pre seniorov, pre mentálne postihnuté deti, útulok pre mužov, ženy apod. Z prieskumu verejnej mienky bola identifikovaná potreba budovania zariadenia sociálnej starostlivosti resp. denný stacionár pre starších a pre neprispôsobivé skupiny obyvateľstva. Dobrým predpokladom pre uplatňovanie aktívnej politiky sociálnej inklúzie ohrozených skupín obyvateľstva je existencia mimovládneho sektora pre pomoc v tejto oblasti a existencia finančných nástrojov pomoci z národnej aj EÚ pomoci. Chýba lepšia podpora budovania kapacít pre projektový manažment, projektové poradenstvo a realizácia miestnych projektov sociálnej pomoci a sociálnej inklúzie. Sociálne služby zabezpečuje obec a iné vo inštitúciách, dobrovoľných a mimovládnych organizáciách. Z hľadiska starnutia obyvateľstva a znižovaniu pracovných miest je vysoký predpoklad v blízkej budúcnosti, že nastane nárast skupín obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc. Najslabšou stránkou tejto oblasti je nedostatok podpory, finančnej, sponzorskej, materiálnej a inej pre výkon tejto činnosti. Chýba lepšia informovanosť verejnosti o možnostiach pomoci a aktívna pomoc pri zabezpečovaní priestorov a pomôcok nielen z úrovne mesta ale aj podnikov a iných. Je nedostatok dobrovoľnej práce a charity.</p> <p>Je nutné konštatovať, že chýba informovanosť o potrebách</p>

	<p>ľudí v oblasti sociálnych služieb a naopak, samosprávy od občanov. Odkázané skupiny nevedia riešiť svoje problémy, chýbajú im informácie, motivácia a pomoc pri hľadaní riešenia zo situácie. Správnym smerovaním prevencie do sociálnej práce a vzdelávania je možné eliminovať počty odkázaných na sociálnu pomoc. Ohrozeniu je možné predísť prevenciou a znižovaním veľkosti ohrozenej skupiny obyvateľstva. Okrem starostlivosti o starších a hendikepovaných v obci existuje rómska menšina s nízkym vzdelaním a bez pracovných návykov. Rómska komunita, je sústredená na okraji obce v časti Jalná. Všetky obydlia Rómov sú pripojené na elektrinu, avšak len 40 % z nich má pripojenie na vodovod . Ich plynofikácia a odkanalizovanie neexistuje ani v jednom prípade. Predmetné obydlia sú koncentrované v časti Jalná a sú čiastočne majetkovo vysporiadané a vykazujú prvky hygienickej závadnosti. Elimináciu tohto stavu je možné riešiť výstavbou nájomných nízkoštandardných bytových jednotiek a permanentnou terénnou sociálnou prácou v komunite. Napriek práci v teréne je nedostatok kapacít sociálnej práce. Nárastu tejto skupiny je možné predchádzať identifikáciou týchto osôb a podchytením problémov v ich prvopočiatkoch.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet obyvateľov začlenených v spoločnosti - počet organizovaných podujatí začlenenia - počet podaných rozvojových projektov na sociálnu pomoc - počet aktivít na zlepšenie sociálnej práce v teréne a s Rómami - počet zapojených Rómov do programov prevencie - počet integrovaných osôb - počet osôb integrovaných do pracovného procesu - počet terénnych sociálnych pracovníkov - počet nových zariadení sociálnej starostlivosti - počet novovzniknutých podporných organizácií - počet organizovaných podujatí - počet podaných rozvojových projektov na sociálnu pomoc - počet zariadení na zlepšenie sociálnej práce - počet verejných budov s bezbariérovými vstupmi - počet zapojených Rómov do programov prevencie - počet informovaných a záujemcov o sociálnu pomoc - počet identifikovaných osôb do programu prevencie - počet terénnych sociálnych pracovníkov
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Začlenenie neprispôsobivej a sociálne odkázanej časti obyvateľstva do pracovného života a nové zariadenia a programy kvalitnej sociálnej starostlivosti pre osoby odkázané na sociálnu pomoc
ODHADOVANÉ DOPADY	Zníženie nezamestnanosti a zníženie počtu sociálne odkázaných.
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	406 000

2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie programu

Aktérmi programu sú:

- riadiace orgány
- koneční realizátori
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.1. Riadiaci orgán Programu rozvoja –PHSR

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanoveným riadiacim orgánom programu volená resp. Obcou zriadená tzv. „**Rada rozvoja obce**“ v zastúpení **Komisie stavebnej, verejného poriadku a životného prostredia**. Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. 539/2008:

- ☐ spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- ☐ spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí
- ☐ zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonom.-sociál. rozvoju obce a VÚC
- ☐ spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program

Obecný úrad Trnavá Hora

Okružná cesta 229/21, 966 11 Trnavá Hora

Tel. č. 045 677 5121,

Email: podatelna@trnavahora.sk, info@trnavahora.sk,

zodpovedná osoba: starosta obce Trnava Hora : **Mgr. Pavel Kravec**

(tel. kontakt : 045 677 51 21, mobil: 0918 454 941, email: starosta@trnavahora.sk)

Aktérmi programu sú:

- riadiaci a monitorovací orgán
- koneční realizátori (obec, občania, podnikatelia, združenia, spolky, kluby atď.)
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.2. Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja –PHSR

Opatrenia na organizačné zabezpečenie efektívnej realizácie, monitorovania a hodnotenia Programu rozvoja je potrebné záväzne zabezpečiť v zmysle uznesenia „**Rady rozvoja obce**“ a uznesenia zastupiteľstva obce takto:

1. stanoviť spracovanie hodnotiacej správy Programu za príslušný rok každoročne v termíne do 15.2. nasledujúceho roka (napr. správu za rok 2014 v termíne do 15.2.2015)
2. zostaviť spôsob hodnotenia podľa ukazovateľov programu (zodpovednosť a metodika)
3. stanoviť zjednodušený spôsob zverejnenia príslušnej správy (letáky, médiá, tlač)
4. zabezpečiť spôsob monitoringu a koordinácie spoločných rozvojových projektov (zodpovednosť a harmonogram)
5. zabezpečiť spôsob financovania riadiacej, monitorovacej a administratívnej činnosti Programu
6. zabezpečiť súlad rozvojových zámerov z územia s Programom rozvoja
7. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení
8. zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov a fundraising
9. každoročne zostaviť koncentráciu finančných zdrojov obce na prípravu kofinancovania rozvojových projektov (rezerva v rozpočte obce)
10. zabezpečiť profesionálne účtovníctvo pre projekty zo štrukturálnych fondov EÚ (vyškolenie a financovanie)
11. zabezpečiť mobilizáciu zdrojov z územia a vyškolenie vlastných resp. externých odborníkov pre projektovú činnosť.

3. Finančné zabezpečenie - Trnavá Hora

Odhad objemu potrebných finančných zdrojov a možnosti ich zabezpečenia pre roky 2014-2018 –tabuľka cieľov a opatrení z Akčného plánu - príloha č. 1

číslo	Špecifický cieľ (Priorita)		%	2014 -2016	EUR	%	2016 - 2018	EUR	SPOLU
	č.	Opatrenie							Eur
1	Modernizácia služieb obyvateľstvu, rozvoj bývania a zlepšenie podmienok pre oddych a regeneráciu obyvateľstva								
	1.1	Dobudovať a modernizovať technické vybavenie obce a služieb obyvateľstvu	46		1 222 000	54		1 460 000	2 682 000
	1.2	Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce	22		362 000	78		1 265 000	1 627 000
		Opatrenie celkom	37		1 584 000	63		2 725 000	4 309 000
		25,28	43,48						
2	Využívanie miestnych zdrojov a zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikania								
	2.1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce	54		118 000	46		100 000	218 000
	2.2	Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v službách, lesníckej, poľnohospodárskej, a remeselnej výrobe	13		140 000	87		970 000	1 110 000
		Opatrenie celkom	19		258 000	81		1 070 000	1 328 000
		4,12	17,06						
3	Zvýšenie účasti obyvateľov na verejnom živote a zlepšenie podmienok pre sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva								
	3.1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie	24		54 000	76		170 000	224 000
	3.2	Sociálne začlenenie marginalizovaných a ohrozených skupín obyvateľstva	11		46 000	89		360 000	406 000
		Opatrenie celkom	16		100 000	84		530 000	630 000
		1,6	8,46						
		SPOLU (Opatrenia na rok)			1 942 000			4 325 000	6 267 000
		SPOLU (Priority) 100%	31			69			

4. Monitoring

4.1. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu - Príloha č. 2 s ustanovením merateľných ukazovateľov

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude v termíne do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle **tabuľky na doplnenie ukazovateľov vid'. príloha č. 2.**

4.2. Monitorovací orgán Programu rozvoja –PHSR

Monitorovacím orgánom bude zvolený orgán združenia v zmysle organizačného zabezpečenia.
adresa a kontakty monitorovacieho orgánu pre program

Obecný úrad Trnavá Hora

Okružná cesta 229/21

966 11 Trnavá Hora

Tel. č. 045 677 5121,

Email: podatelna@trnavahora.sk, info@trnavahora.sk.

zodpovedná osoba: (tel. kontakt :)
(meno zodpovednej osoby navrhne a schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

5. Časový harmonogram realizácie programu

5.1. Krátkodobé plánovanie do roku 2018

Plánovanie na 2-4 roky sa uskutočňuje za účelom plánovania a kumulácie vnútorných zdrojov (ľudských, materiálnych a finančných) a za účelom koordinácie a súladu s prijatými prioritami obce.

Ide o podrobný prieskum záujmov miestnych a regionálnych rozvojových aktérov a ich koordináciu v záujme skutočných potrieb a možností. Rovnako takéto plánovanie vytvára výborné predpoklady pre partnerskú spoluprácu a spoločné rozvojové projekty s vyššou uskutočniteľnosťou a trvalo udržateľnosťou. Kvalitným plánovaním je možno predchádzať nesprávnym rozhodnutiam ako aj možným stretom záujmov rôznych záujmových skupín v rozvoji obce.

Akčný plán obvykle zabezpečuje:

- Úlohy
- Personálna náročnosť
- Časová náročnosť
- Finančná náročnosť
- Zodpovednosť za realizáciu.

Akčné plánovanie sa v nasledujúcej etape vo väzbe na priority rozvoja obce bude zaoberať programovaním jednotlivých rozvojových oblastí v zmysle špecifických cieľov a opatrení na obdobie 2 – 4 roky.

VZOR PRACOVNÉHO LISTU IDENTIFIKÁCIE PROJEKTU
ROZVOJOVÉHO AKTÉRA (obec, podnikateľ inštitúcia, združenie a pod.)

Krátkodobé plánovanie aktivít rozvoja v časovom horizonte 2-4 roky.

Aktivita (presné pomenovanie):	
Zodpovedná osoba / organizácia	
Čas realizácie, doba trvania (od-do)	
Rozpis realizačných etáp (akcií) v rámci aktivity	
Rozpočet (celkový náklad, rozpis podľa etáp)	
Možné finančné zdroje (vlastné, národné a zahraničné zdroje)	

Poznámka: Akčný plán je krátkodobý plán a je nutné ho min. 1x dvojročne vyhodnotiť a aktualizovať. Jeho význam je v plánovaní krátkodobých investícií ako záväzný podklad pre plánovanie doplnkových finančných zdrojov (vlastných, obecných, úverových a pod.)

5.2. Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2014-2018
príloha č. 1

INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA

Informovanosť a publicita Programu rozvoja obce Trnavá Hora 2015 - 2021 (skr. PHSR 2015-2021)

Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.trnavahora.sk, tlačenu formou letáka pre verejnosť a v miestnej tlači. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu rozvoja, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení PHSR.

„Rada rozvoja obce“ zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

„Rada rozvoja obce“ zabezpečí slávnostné uvedenie Programu rozvoja „do života“ za účasti regionálnych partnerov, orgánov štátnej správy, regionálnej samosprávy a susedných obcí za účelom poskytnutia informácie o možných dopadoch resp. spolupráci v budúcom rozvoji.

Účastníkmi programovania sú:

- manažment obce
- akčná plánovacia skupina obce
- formálne štruktúry – mimovládne a neziskové organizácie a komunitné nadácie
- neformálne – miestne záujmové skupiny (spolky, kluby apod.)
- rôzne skupiny založené ako lokálne partnerstvá so spoločným záujmom
- podnikateľské siete, zväzy, únie, združenia výrobcov, spracovateľov
- regionálne profesné zväzy
- rôzne partnerstvá verejného a súkromného sektoru
- jednotlivci a výrazné osobnosti
- experti - odborníci
- podporné orgány (národné, regionálne aj medzinárodné organizácie)

Prílohy k dokumentu

Príloha č. 1 : Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2014-2018

Príloha č. 2 : Monitorovacia tabuľka

Príloha č. 3 : Ako pracovať s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Kavčáková I.a kol.: Programovanie trvalo udržateľného rozvoja obcí, miest a vidieckych mikroregiónov – metodika ako spracovať strategický dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, 2014
- Kronika obce
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja a jeho Zmeny a doplnky
- PHSR Banskobystrického kraja 2007-2013
- Databáza NKP na Slovensku, MK SR
- Súpis pamiatok na Slovensku- KPÚ SR, MK SR
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť
- Lesný portál – forestportal
- Pôdne mapy
- Geoportál VÚPOP Bratislava
- Geoportál a registre Štátnej ochrana prírody SR
- Geoportál Národného lesníckeho centra, Zvolen
- Atlas krajiny SR – digitálny on - line
- Mapový server Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ)
- Štatistický úrad SR k 31.12.2013
- Kolektív, 2002 : Atlas krajiny SR. MŽP SR Bratislava
- Kolektív, 1979 : Encyklopédia Slovenska. Veda Bratislava
- Kolektív, 1985 : Encyklopédia Zeme. 1.vyd. Bratislava
- Kolektív, 1985: Encyklopédia Zeme.1.vyd. Bratislava
- Kolektív: Klimatické pomery na Slovensku. Vybrané charakteristiky. Zborník prác SHMÚ. Zväzok 33/I. Bratislava
- Kolektív: Zborníky prác SHMÚ. Bratislava
- Otruba J., 1964 : Veterné pomery na Slovensku. Bratislava
- SAŽP, 1995 : RÚSES okresu Žiar nad Hronom, Správy o stave životného prostredia 2012
- P.Bielek, B. Šurina, b. Ilavská, J.Vilček, Naše pôdy (poľnohospodárske), VÚPÚ Bratislava 1998
- Michal Džatko, Hodnotenie produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd a pôdno-ekologických regiónov Slovenska,VÚPOP 2002
- Milan Demo a kolektív, Usporiadanie a využívanie pôdy v poľnohospodárskej krajine, SPÚ Nitra 1998
- Štátne registre a evidencie k 31.12.2013
- Brožúrky o obciach, poskytnuté obecnými úradmi
- Propagačné materiály o obci a web stránky obce a ubytovacích zariadení

Číslo	Priorita (Špecifický cieľ)		Miesto (lokalita)	Realizátor (vlastník investície)	Náklady * (v tis.Eur)				Rok (začatie a ukončenie realizácie)
	č.	Opatrenie			vlastné zdroje	štátny rozpočet	iné zdroje	SPOLU odhad	
		Názov investície			rozpočet žiadateľa	prispevok štátu	ŠF EÚ, granty, nadácie a iné	EUR	
1	Modernizácia služieb obyvateľstvu, rozvoj bývania a zlepšenie podmienok pre oddych a regeneráciu obyvateľstva								
1.1.	Dobudovať a modernizovať technické vybavenie obce a služby obyvateľstvu								
1	7	Vybudovanie detských ihrísk- pri novej IBV 2 a pri starom OcÚ	Trnavá Hora	obec, miestna iniciatíva, ZŠ	2	0	40	42	2014-2016
2	7	Projektová dokumentácia IBV 2 a príprava územia a pozemkov na výstavbu	Trnavá Hora	obec, investor	10	0	0	10	2014-2016
3	7	Výstavba nových častí miestnych komunikácií IBV 2 Nová ulica	Trnavá Hora	obec, investor	150	100	0	250	2016-2018
4	7	Výstavba technickej infraštruktúry a plynofikácie IBV 2 Nová ulica	Trnavá Hora	obec, SPP, investor	250	150	0	400	2016-2018
5	7	Rekonštrukcia povrchu miestnych komunikácií – ul. Dlhá, Lúčna, Dubová, Okružná cesta,	Trnavá Hora	obec	50	0	100	150	2016-2018
6	7	Dobudovanie chodníkov v obci v dĺžke cca 3km	Trnavá Hora	obec	50	0	200	250	2016-2018
7	7	Rekonštrukcia Kultúrneho domu	Trnavá Hora	obec	20	0	200	220	2014-2016
8	7	Rekonštrukcia obecného úradu a zlepšenie energetickej náročnosti	Trnavá Hora	obec	40	0	200	240	2014-2016
9	7	Rekonštrukcia školskej jedálne a ŠKD	Trnavá Hora	obec	85	0	0	85	2014-2016
10	7	Zlepšenie energetickej náročnosti stará MŠ	Trnavá Hora	obec	35	35	0	70	2016-2018
11	7	Rekonštrukcia športového areálu (ihrisko, šatne, prístrešok a odvodnenie)	Trnavá Hora	obec, TJ Jednota	50	100	200	350	2014-2016
12	7	Rekonštrukcia Domu smútku	Trnavá Hora	obec	120	0	0	120	2016-2018

13	Dobudovanie prístupových ciest k existujúcej novej výstavbe v dĺžke cca 500m – časť cesty na ul. Mlynská, Hlavná cesta, Čižmárova	Tmavá Hora	obec	20	100	100	220	2016-2018
14	Modernizácia verej.osvetlenia výmenou osvetľov.telies a montážou regulácie so zahustením	Tmavá Hora	obec	20	180	0	200	2014-2016
15	Rozšírenie kamerového systému pre zvýšenie bezpečnosti v obci	Tmavá Hora	obec	2	0	18	20	2014-2016
16	Modernizácia výkonu obecného úradu (verej.správy)	Tmavá Hora	obec	5	0	50	55	2014-2016
	Spolu			909	665	1108	2682	

1.2. Obnoviť obec, zlepšiť kvalitu krajiny a stav životného prostredia obce

1	Dobudovanie verejného priestranstva (Úprava verejných priestorov v centre obce) - realizácia	Tmavá Hora	obec	50	0	280	330	2014-2018
2	Vybudovanie verejnej kanalizácie - Projektová dokumentácia	Tmavá Hora	obec	25	0	0	25	2014-2016
3	Dobudovanie a rekonštrukcia verejnej kanalizácie a vybudovanie kanalizačného zberača alebo podpora malých čističiek odpadových vôd (zámer)	Tmavá Hora	obec, StVaK	35	0	665	700	2016-2018
4	Obnova cintorína obce	Tmavá Hora	obec	10	0	0	10	2014-2016
5	Likvidácia čiernych skládok odpadu	Tmavá Hora	obec a miestne iniciatívy	2	0	0	2	2014-2016
6	Rekonštrukcia regulácie a obnova miestneho potoka Močiarsky potok	Tmavá Hora	obec	5	80	0	85	2016-2018
7	Realizácia pprotipovodňových opatrení - Močiarsky potok, potoky Pod Grúňom, Pod Borovicami	Tmavá Hora	obec , správca toku	5	90	0	95	2014-2016
8	Vybudovanie zberného dvora	Tmavá Hora	obec	10	70	0	80	2017-2018
9	Dobudovanie 2x "zelených zón" a parkov v obci s verejným osvetlením	Tmavá Hora	obec	5	0	95	100	2017-2018
10	Ochrana prírody – Ochrana a revitalizácia biotopov „Otoky“	Tmavá Hora	obec a miestne iniciatívy	5	60	0	65	2014-2016
11	Obnova lesných ciest	Tmavá Hora	Št,Lesy, Urbár, obec	7	0	128	135	2017-2018
	Spolu			159	300	1168	1627	

Číslo	Priorita (Špecifický cieľ)		Miesto (lokalita)	Realizátor (vlastník investície)	Náklady * (v tis.Eur)				Rok (začatie a ukončenie realizácie)
	č.	Opatrenie Názov investície			vlastné zdroje	štátny rozpočet	iné zdroje	SPOLU odhad	
					rozpočet žiadateľa	príspevok štátu	ŠF EÚ, granty, nadácie a iné	EUR	
2	Využívanie miestnych zdrojov a zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikania								
2.1.	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci a zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce								
1	Vybudovanie náučno-poznávacích trás s vyhlídkami	Tmavá Hora	obec, mikroregión	4	6	60	70	2014-2016	
2	Vybudovanie cyklotrás obec a okolie a ich zokruhovanie -mikroregión Kremnica a okolie, Žiarska kotlina	Tmavá Hora, mikroregión	obec, mikroregión	5	0	95	100	2017-2018	
3	Spracovanie a tlač propagačných materiálov o obci	Tmavá Hora	obec	2	0	5	7	2014-2016	
4	Vzdelávacie a osvetové stretnutia obyvateľov k ochrane životného prostredia a podnikaniu	Tmavá Hora	obec a miestne iniciatívy	2	0	3	5	2014 -2016	
5	Vzdelávanie obyvateľov k remeslám, robotníckym profesiám, jazykovým a počítačovým zručnostiam	Tmavá Hora	obec a miest.iniciatívy školy	1	0	10	11	2014 -2016	
6	Dobudovanie informačného a orientačného systému v obci	Tmavá Hora	obec	2	0	23	25	2014-2016	
Spolu				16	6	196	218		
2.2.	Rozvíjať a modernizovať podnikateľské prostredie v službách, lesníckej, poľnohospodárskej a remeselnej výrobe								
1	Vybudovanie novej agrofarmy - agropenzión a wellness	Tmavá Hora	SZČO, SHR, podnikateľ, Jastrabá Agro	140	0	140	280	2016-2018	
2	Dobudovanie a modernizácia objektu Jednoty-3x	Tmavá Hora, Jalná Horná Tmavá Hora	obec-podnikateľ, jednota	350	0	0	350	2016-2018	

		3	Diverzifikácia a inovácia výroby a znižovanie energetickej náročnosti hospodárenia v podniku	Tmavá Hora	SZČO, SHR, podnikateľ, Jastrabá Agro	120	0	120	240	2016-2018
		4	Projekt finalizácie agrovýroby (výroba medu, syr)	Tmavá Hora	SHR,	50	0	50	100	2016-2018
		5	Ubytovanie na súkromí-2x	Tmavá Hora a Kľačany	SZČO, podnikateľ	70	0	70	140	2014-2016
			Spolu			730	0	380	1110	

Číslo 3	Priorita (Špecifický cieľ)		Miesto (lokalita)	Realizátor (vlastník investície)	Náklady * (v tis.Eur)				Rok (začatie a ukončenie realizácie)
	č.	Opatrenie Názov investície			vlastné zdroje	štátny rozpočet	iné zdroje	SPOLU odhad	
					rozpočet žiadateľa	príspevok štátu	ŠF EÚ, granty, nadácie a iné	EUR	
3	Zvýšenie účasti obyvateľov na verejnom živote a zlepšenie podmienok pre sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva								
	3.1.	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie							
	1	Vydávanie obecných novín – 3-4x ročne	Trnavá Hora	obec a miestna iniciatíva	4	0	0	4	na 4 roky (každý rok 3x)
	2	Športové podujatia (cezpálny beh., futbal, stolnoten.turnaje a športové hry seniorov)	Trnavá Hora	obec a miestne iniciatívy	16	0	0	16	na 4 roky (každý rok 1x)
	3	Organizovanie spoločenských podujatí (Deň obce, divadlo, ples, karneval, fašiangy, hody, Mikuláš, Deň detí, stavenie mája, Vianoce)	Trnavá Hora	obec a miestne iniciatívy	12	0	0	12	na 4 roky (každý rok 1x)
	4	Program obnovy remesiel - cukrárstvo, včelárstvo, tkanie kobercov, výroba, košíkov a iné	Trnavá Hora	obec, miestna iniciatíva	5	20	0	25	2016-2018
	5	Program obnovy tradícií, kultúrnych a športových podujatí	Trnavá Hora	obec, mikroregión, iniciatíva	5	10	0	15	2014-2016
	6	Projekt zapojenia mládeže a mladých ľudí do verejného života	Trnavá Hora	obec, iniciatívy	2	0	5	7	2015 -2018
	7	Obnova miestnej knižnice a verejný internet	Trnavá Hora	obec, iniciatívy	1	0	5	6	2014-2016
	8	Zriadenie komunitného centra Trnka v býv. Zdravotnom stredisku	Trnavá Hora	obec a miestna iniciatíva	9	20	0	29	2015 -2018
	9	Vybudovanie cyklotriálovej dráhy v areály ZŠ	Trnavá Hora	obec, ZŠ	5	100	0	105	2016-2018
	10	Projekt regionálnej výchovy	Trnavá Hora	obec, škola, iniciatíva	1	0	4	5	2014-2016
	Spolu				60	150	14	224	

3.1. Sociálne začlenenie marginalizovaných a ohrozených skupín obyvateľstva								
1	Vzdelávacie programy pre ohrozené skupiny obyvateľov	Trnavá Hora	obec, miestna iniciatíva, región, Úrad práce	1	0	4	5	2014-2016
2	Integračné vzdelávanie obyvateľov k remeslám, robotníckym profesiám, jazykovým a počítačovým zručnostiam pre ohrozené skupiny	Trnavá Hora	obec, miestna iniciatíva, región, Úrad práce	1	0	5	6	2014-2016
3	Štúdia využitia existujúceho stavebného potenciálu pre bývanie a podnikanie - nevyužívané domy	Trnavá Hora	obec	3	0	0	3	2016-2018
4	Zriadenie informačného a komunikačného centra - nezamestnaní, sociálne odkázaní, Rómovia	Trnavá Hora	obec, miestna iniciatíva, región, Úrad práce	2	5	10	17	2016-2018
5	Vybudovanie Domu seniorov a sociálnych služieb pre cca 30 osôb - Projektová dokumentácia	TH-Kľačany	obec, podnikateľ	20	0	0	20	2014-2016
6	Zavedenie opatrovateľskej služby a sociálna terénna práca	Trnavá Hora	obec, miestna iniciatíva, charita	5	10	0	15	2014-2016
7	Vybudovanie Domu seniorov a sociálnych služieb - realizácia	TH-Kľačany	obec, podnikateľ	170		170	340	2016-2018
	Spolu			202	15	189	406	

ZDROJ: obec Trnavá Hora 2014

* Indikatívne plánované rozpočty obce, podnikov a inštitúcií v rokoch 2014 -2018 podľa priorít							
Ciele	Zdroje financovania v tis. Euro	Vlastné	v tis. Euro	Štátne	v tis. Euro	EU a iné	SPOLU
1	Modernizácia služieb obyvateľstvu, rozvoj bývania a zlepšenie podmienok pre oddych a regeneráciu obyvateľstva	1 068		965		2 276	4 309
2	Využívanie miestnych zdrojov a zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikania	746		6		576	1 328
3	Zvýšenie účasti obyvateľov na verejnom živote a zlepšenie podmienok pre sociálne začlenenie ohrozených skupín obyvateľstva	262		165		203	630
	SPOLU	2076		1136		3055	6267

Ako pracovať s dokumentom s Programom rozvoja (PR) na úrovni vidieckej obce

Programový dokument rozvoja je dôležitým nástrojom rozvoja pre všetkých aktérov, ktorí pôsobia na území obce

